

શ્રી
ભક્તશિરોમણિ
ભજન સંગ્રહ.

તથા
દશ અવતારની આરતી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
મહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃષ્ટે.
શુક્રસેલર એન્ડ પબ્લીશર.

૬૦ ગણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૩ છ.

પ્રત ૮૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૬

સને ૧૯૨૦

હોન વિદ્યાવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શા. પોપટલાલ
પ્રમશાભાઈએ છાપ્યું છે. રોચીરોડ—અમદાવાદ.

કીંમત રૂ. ૦-૮-૦

૬૨૦૭૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૧૦૬ વર્ષ

પુસ્તકનું નામ ભૂત શિ. શેખપુત્ર

વિષય ૬-૨૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
પ્રજ્ઞાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૯૧૪૬

॥ श्रीभते रामानुजय नमः ॥

भक्त शिरोमणी

भजन संग्रह.

गद्यपतिनुं भजन १.

रघुजघु रघुजघु यावो मेरे दाता,
दया भावे मन बोजाण.
शुद्ध शुद्ध नारी तारा यमर ढाणे दाता,
भडेर कराने मोरारीरे.
रीज्या शुद्ध देव सुंदाणा,
जोल्यां भारा इंदीयानां ताणां,
पारवतीनो पुत्र तो कहीये दाता,
पीता शंकर देवा. रीज्या शुद्ध देवा.
अथ सींदारना यडे रंग योला,
कंठडे कुलडानी भाणाण,
कानमे कुंडल जणकतां आवे छे दाता,
हरशन हीमोने देहारा. रीज्या०
संत साध केरा नन ननावदे,

(૨)

જયામે બેઠા હે શુર મેરાણ.
કાયા બેડી પ્રભુ પાર ઉતારે હે દાતા,
શુન્ય સખરગઢ ઘેર્યોરે. રીઝ્યા૦
રેવાદાસ કેરી શેવા ખનાયલ,
હરદામાં હુવે અજવાળાણ;
ભાવદાસના બોલ્યા રામદાસ,
પ્રગટ કરોને પોકારા. રીઝ્યા૦

શ્રી રામચંદ્રાય નમઃ

આજ મુખી હું તો આનંદ પામીરે,
અવધ વસે અંતરજામીરે, ચાલો જોવાને જાઈએ-ટેક
દસરથ નંદન આનંદકારી,
મુરતી સુરતી મનોહારીરે. ચાલો૦
કાને છે કુંડળ મકરાકારે,
માથે મુગટ ધર્યો ભારેરે. ચાલો૦
ખાંચે બાબુખંધ બેરખા સોહે,
જોઈને મનડું તો મોહરે. ચાલો૦
રઘુવંશી રાજા છે રામ રૂપાળા,
ઠઠે ધરી વનમાળારે. ચાલો૦
ઘર ઘર પ્રત્યે અવધપુરમાંહે,
આનંદ ઓછવ થાયરે. ચાલો૦
વિધવિધ જાતનાં વાણંત્ર વાળે,
અવધ ગાળે છે અવાજેરે. ચાલો૦
વામ ભાગે સતિ સીતા ખીરાળે,

દક્ષિણે લક્ષ્મણ રાજેરે.	ચાલો
સહિત ભરત શત્રુઘન ભાઈ,	
મારૂંતી રહ્યા કર સાહીરે.	ચાલો
સામ મેઘ સમ રામજી રાજે,	
લલીત વર સીતાજી છાજેરે.	ચાલો
સજીવ લોચન છે રઘુરાય,	
નીરખી સામ ન્યાલ થાયરે.	ચાલો

મુળદાસના ૩.

વચનને વિચારીરે સંતો તમે ચાલેજોરે,	
હરે ભાઈ એછે મોટાનો મર્મરે,	
ભાવેને અમૃત માંહે વીખ લઈ ઘોળીયેરે,	
હારે એનું કોટીક બેસે કર્મરે;	
જીવો સેવો સ્વામને સ્વામને સેવોરે,	
નકલંકી નામને જીરે સેવો સામને,	
ગળીને સાકરરે લઈને નાખે દુધમાંરે,	
હરે લઈને પનંગને પાયરે;	
વશીયરની ડાઢેરે વીખ ઘણું નીપજેરે,	
હારે ભાઈ પંડ પડે કાં જીવડો બચરે.	જીરે.
ગંગાનાં જળ વહે અતિ નીર્મળાં રે,	
હારે એને પીધે પ્રાયશ્ચીત બચરે,	
ગળી ભળીરે જળ કેરા ભેગમાં રે,	
હારે ઇતો દંભીક જળ કેવાયરે.	જીરે.
મહીને મળ્યે નવ્યેનીધ નીપજેરે;	

હાંરે બાઈ પાણી મથ્યે શું થાયરે;
 લુણુ તે ભળ્યુંરે મહી ફેરા માટમાંરે
 હાંરે એતો ગરથ સમુળગો જાય. જીરે
 અણુને કણુરે પડ્યું જેની આંખમાંરે.
 હાંરે એને જોયા તણું સુખ જાયરે,
 વિક્રાને આંજણુરે ગુરુએ આંજ્યું આંખમાંરે;
 હાંરે એના નેતર નીર્મલ થાયરે. જીરે
 રતનની જતનરે સંતો તમે રાખજોરે,
 હાંરે જેમ માજન સંઘરે માલરે,
 ખાઓને ખરચોરે વીગતે વાવરોરે,
 હાંરે બાઈ ડાહ્યો થઈને દલાલરે. જીરે
 સવેને અમૃતરે પીધું બેસી પાંતમાંરે,
 હાંરે છળ કરીને સનમુખેરે;
 અંતઃકરણુરે જેના નહિં ઉજળાંરે,
 હાંરે બાઈ દીધું દેવતાને દુખરે. જીરે
 પાત્રને કપાત્રરે એ છે પટાંતરોરે,
 હાંરે બાઈ તેથી પામીએ ત્રાસરે,
 કલંકને નથીરે નકલંકી નામનેરે,
 હાંરે બાઈ મારાજ કહે મુળદાસરે. જીરે

ભજન ૪.

પડંને બ્રહ્માંડમાં જ્યારે વાણી નોતી બાઈ
 ત્યારે નાદને બુંદ નવ ભરતા જીરે સંતો,
 બ્રહ્માને વિષ્ણુ માહેશ્વર નોતા બાઈ,

ત્યારે આપે આપ કરતા જીરે. સંતો
જીરે સાચો ધર્મ છે' હાં હે સંતો,
બારબી સીતર એક બ્રમ છે.—ટેક.

મનમથી માયાએ મળ રચાવ્યો

ત્યારે નાદને જુદ પ્રકાશો.

જીરે.

પાંચ મુદરીકા લઈને પ્રગટ કીધી બાઈ,

ત્યારે ચૈદ લોક રચાવ્યો.

જીરે.

મહા મંત્ર લઈને પંથ પ્રકાશો બાઈ,

ત્યારે ઘટ પાટે પુન કીધી.

જીરે.

શિવને શક્તિ મળી ધર્મ ચલાવે બાઈ

ત્યારે ઉમૈયા પાટે પધાર્યા

જીરે.

પાંચે મળીને મહા વૃત સાધ્યો બાઈ

ત્યારે નામ ધરાવ્યું નીબરી.

જીરે.

મેરૂ શીખરથી ગંગાજી મગાવો બાઈ,

ત્યારે વાચેને કાચે વૈતરણી

જીરે.

ભગત જુગતને લઈને એ ધરણી બાઈ,

ત્યારે શબ્દમાં રે'ણીને કરણી.

જીરે.

દયા ધરમ લઈ પરમારથ દેખો બાઈ,

ત્યારે આપપણું નવ લેખુ.

જીરે.

ગુરૂજી શબ્દે તમે હુઈને હાલો બાઈ,

ત્યારે સર્વે નુરીજન દેખો.

જીરે.

શબ્દ તીરથ થકી ઉન મુની રહેવું બાઈ

ત્યારે જાત વરણ નવ બાળો.

જીરે.

(૬)

મુળદાસ કહે જે નર ભીતર જાગ્યા ભાઈ,
ત્યારે સકળ ધર્મને પાળો.

છરે.

ભજન પ.

છરે વટાવડા વાઠેને ઘાટેરે
વીલંબ નવ કીજીએરે—ટેક.

સ્વપનામાં મુતારે હરિજન જાગ્યો,
તારો જન્મ પદાર્થ જાયરે,
દેવને દુર્લભ છે આ દેવતા,
તે પુરણુ ભાગ્યે પાય.

છરે વટાવડા વાટન

એવા વાઠેને ઘાટેરે વીલંબ ન કીજીએરે—ટેક.

એવું આપો આપુ અરપીને પરને પોખીએરે.

તે ભજવા શ્રી ભગવાન

આત્મ ને પરઆત્મ એક કરી જાણ્યો.

તે દયા સમો નહિ દાન

છરે

એવા પરદેશી પરોણુલા આવ્યા ઘેર આપણેરે

તે વાયક દેશી વાય એવા જાણો છે પોતાના,

છિછે પારકાં તે પુત્રને પરીવાર

છરે

એવા સરોવરને તરોવર પંડ પરમાર્થી,

ખપે સોવેડી ખાય;

એવા નદીયુંના નીર નવસેં પોતાતણા

તે નીર નવાણે જાય.

છરે

એવા છતેને હુતે નવ વાવરે,

એ અણુસમણુ છે આથ;

કાયાને માયારે ખીચ્યા કરી બાણજો
 તે સંભારી નહિ આવે શાય.
 પંડને પસોરા પોઢ્યા પ્રાગ પાંદડે,
 ત્યાં પંખીડા વસે દોલ પાસ,
 કાળને કબાડી આવ્યો તેને કારમ્યો.
 તે નીત્ય પરચેને નીત્ય નાસ.
 સંસારીઓ સુતોરે ઘેરો લઈ ઘેનમાં,
 જેને અન્ય માયાની આશ,
 એવાં હરીજન ભાગ્યારે, શબ્દ રૂડા સાંભળી
 તે તો મહારાજ મુળદાસ ગાય.

૭૨

ભજન ૬

નવધા ભક્તી કરો એ સોહંગ,
 નામ જપો જનમ ભવ તરે
 ગુરુ ગણપતી ગુરુ ગુણ બંડાર
 તોગ તરે મુક્તિના દાતા;
 તો નીગમ કહે નીરધાર હરે નવધા ભક્તિ,
 પ્રથમ નામે પ્રહેલાદ ઓધાર્યા,
 રૂશી નારદને પ્રતાપે.
 નરસિંહ રૂપ ધર્મ નારાયણે,
 તો પરીબ્રજ પ્રગટાયા છે આપે.
 હાથ ભેડીને હનમાનજી વિલા,
 તો રામજી કેરા નીજ વાસા,
 વાચે ને કાચે કેવળ ભક્તિ,

૭૨

તો રામજીના ચરણની વાસા.	જરે.
ચરણ કમળ લક્ષ્મીએ સેવ્યા,	
તો પતીવ્રતા પદની દાસીજી;	
એ નીજ ધર્મ કર્યો નારાયણે,	
તો અખંડ મુર્તી અવિનાશી.	જરે.
સખારે ભાવે અરબુને સુખ દીધું,	
તો કૃષ્ણ ઉપાશણ કીધું;	
માહા કલ્યાંતે પાંડવને ઓધાર્યા	
તો ભક્તિ અભેદપદ દીધી.	જરે.
અકૃડને જ્યારે ભમર ભાસ્યો,	
તો આત્મરૂપ છે એકે,	
કૃષ્ણ વીના બીજું કાંઈએ ન ભાસ્યું,	
તો વેદ પુરાણે વીવેક.	જરે.
શ્રીમદ્ ભાગવત સુકદેવે કહ્યું તું,	
તો પ્રીછકને રસ પાના;	
નામ લેતાંરે અભયપદ પામ્યા,	
તો વૈકુંઠનારે વૈમાન.	જરે.
સેવારે પુણ પૃથુરાએરે કીધી,	
તો બળ રાજ આપનીવેદી;	
મુળદાસ કહે કોઈ માહા સંત જાણ્યા,	
તો નવધા ભક્તિની વેદી.	જરે.

ભજન ૭.

લેવાયતો રામનામ લેજોરે, નીકર મુન રહીએ હો બંદા;

વનસમાં રહીને વનફળ ખાતા, વિના પાલવમાં પડ્યારહીએરે હેં
સાધુ સંતની શેવા કરીએ, સાધુના સંગમાં ભળીએરે; હેં
આરે સંસારીઓ વહો બધ છે, તેની સંગાતે નવ બએરે. હેં
કહે મુળદાસ વેદની વાણી, રૂઢયકમળમાં લઈએરે. હેં

ચુંદડી.

સુંદરવરની ચુંદડી, માંહીંછેઆત્મારામનો આંક ઓધારણ ચુંદડીં
તપ તીર્થ મેં બહુ કર્યાંને વરત કર્યાં અપાર;
ભગવત ભવાની બહુ ભજ્યારે, મારેહરીવર મળવાનીઆશ. ચું
બ્રહ્માએ વણુ વાવીઆં ને, વીણે ચારે વેદ,
સનકાદીકે સુતર કાંતીયારે, તેનો કોઈ ન બાણે લેદ. ચું
ત્રીશુણે તાંણ્યો તાંતણેને, માંહી પ્રેમનાં રસ પાંચ,
નુરત સુરતની નળી ચાલીરે, એના વણુનારા સંત સુબાણુ ચું
ચારે મુગટના ખુટા રચ્યાને, માંહી તાંણુના રંગ પાંચ,
ચોવીશું સાળે ચડયુંરે, માંહી છે વિવેક વિચારનું રાસ. ચું
વીહર વ્યાસે રંગી ચુંદડીને, સુખદેવે પાડી ભાત;
બહુ બુદ્ધિએ ખુટા જડ્યારે, એની ભુજવો ભુજવી ભાત. ચું
ગુરૂએ ઓઢાડી મને ઘાટડીને, ઉપર સુંદર શ્રીફળ ચાર;
શ્રીશુણ સાથે સગાઈ કરીરે, મારા પુન્ય તણો નહીં પાર. ચું
વિવેક વિવાહ રચ્યાને, માંહી વૈરાગ્યનારે લગન,
પ્રભુજી પીયુ પધારીઆરે, માડું મોઢે ભરાણું છે મન. ચું
મન કરમ વચને માયાડુંને, (મે) મેઝાં લોકની લાજ.
હથેવાળો હરીશું બ્રહ્મયોરે. મધ્ય મંડપમાં માહારાજ. ચું
ચાર તે ભુજની ચોરી રચીને, માંહી મન છે જેતરપાળ;

જારમહુતાશન પ્રગટીઓરે, માંહી છે વાણી તણી વરમાલ. સું
 કર્મ કાટનો હવન કીધોને, મંગલ વરત્યાં ચાર,
 પીતાજીએ દાન બહુ દીધારે, અમે કોડે જમ્યારે કંસાર. સું
 રાતો રંગ રેણી તણોને, એનો પુરણ લાગ્યો પાસ,
 અનંત જુગે રંગ નહિ ઉમટેરે, વાણી ગાય છે સંત મુળદાસ. સું
 અખંડ એવાતણુ વર હું વરીને, પરણીને રાખ્યા પાસ,
 જે જન ગાયો સુંદરીરે, એનો વૈકુંઠ હોજો વાસ. સું

દેવાયત પંડિયત.

હે વીરા પાત્ર પરખ્યા વિના સંગ નવ કીજીએજી.

ઓલ્યા અજ્ઞાની ઉપાધી કરશે.

ટેક.

હે વીરા હેમનો કરેલ એક ઉંદર હતોજી,

તેને હંસે પાંખમાં લીધો,

સસીયર થયો ત્યારે પાંખું સંધારી.

પાંખું પાડીને અળગો થયો.

હે વીરાં

હે વીરા સજીવન મંત્ર એક વિપ્ર ભણ્યો,

તેણે સુવેદો વાઘ જીવાડ્યો.

હે વીરા એ વાઘે ઓલા વિપ્રને માર્યા. પડકારી પેલે થાયે, હે

હે વીરા દુધ સાકર લઈને વશીયરને શેશ્યો,

તન મનથી વીખ નવ છાંડ્યો,

હે વીરા અજ્ઞાની જીવને જ્ઞાન નવ આવેજી.

ભલે વાંચીને વેદ સંભળાવે.

હે વીરાં

હે વીરા ભવના બુલ્યા નર હીંડે ભટકતાજી,

એના લેખ લખ્યા છે અવળા,

દેવલ ચરણે દેવાત પંડિત બોલ્યાજી,
એતો સમજ્યા તે નર સવાલા;

હે વીરાં

ભજન ૯.

પેલા પેલા પવન ફરકશે, નદીએ નહીં હોય નીર,
ઓતર થકીરે સાયબો આવશે, મુખ્ય હનમો વીર,
દેવાયત પંડિત દહાડા દાખવે, મુણુલે દેવલદે નાર,
આપણા ગુરૂએ સત્ય જાંખીયું, બુઠડાં નહીંરે લગાર:
લખ્યા ને લાખ્યારે સોય દીન આવશે. ટેક.

ધરતી માથે હેમર હાલશે, સુતા નગર મોજાર.
લક્ષ્મી હુંટાશે લોકો તણી, તેની કાંઈ રાવ ને ખુમ. દેવાય.
પોરોરે આવ્યો સંતો પાપનો, ધરતી માગેરે ભોગ,
કેટલાક ખડકે સંહારશે, કેટલાક મરશે રોગ. દેવાય.
ખોટાં પુસ્તકો ખોટાં પાનીયાં, ખોટાં કાજનાં કુરાન,
અસલ બદીરે ચુડો પડેરશે, એછે આગમનાં એંધાણ. દેવાય.
જતી સતીને સાખરમતી, ત્યાં હશે સુરાના સંજામ,
કાયમ કાલીંગાને મારશે, તે નકલંક ધરશે નામ. દેવાય.
કાંકરીએ તળાવે તંબુ તાણુશે, સોસો ગામોની સીમ;
રૂઢીરે દીસે રળીયામણી, લેળા અરબુન ને ભીમ. દેવાય.
પશ્ચીમ દીશાથી સાયબો આવશે, આવે મારો બુગનો જીવન.
કળીબુગ ઉથાપી સત્યબુગ થાપશે, તે બોલ્યા દેવાયતપીર દે.

ભજન ૧૦.

ગુરૂ તારો પાર ન પાયોરે, પાર ન પાયોરે,
પૃથવીના માલેક તારને હોજી.

હાંરેહાં ગવરીપુત્ર ગણેશ દેવને સમરોળ,
 સમરૂ સારદા માય; મેં વારી૦
 હાંરેહાં જમી અસમાન મુળ વિના માંડુંલ હોળ.
 થંભ વિના આભ ઠેરાવ્યોરે. મેં વારી૦
 હાંરેહાં ગગન મંડપમાં બાલક ખેલેળ હોળ,
 બાલકરૂપ સવાયોરે; મેં વારી૦
 હાંરેહાં સુનશીખર ગઢ અલક અખેડાળ હોળ,
 વરસે નુર સવાયોરે, મેં વારી૦
 હાંરેહાં જળહળ જોત્યું દેવા તારી જળકેળ હોળ
 દરશન બીરલે પાયોરે મેં વારી૦
 હાંરેહાં સુખી જુનો દેવાયત પંડીત બોલીયા હોળ,
 સંતનો બેડલો સવાયોરે, મેં વારી૦
 ગુરૂને ઝોળખ્યાળ હોળ, સ્વામી તારો પાર ન પાયોળ
 જેસલ ૧૧.

નહી મેરૂ નહિં મેઢની, નો'તા ધરણીને આકાશ,
 આદોને સુરજ દોય નહોતા, તે દી ધણી મારો આપોઆપ,
 પીરને પોકારે મુજ્જ ભાવરા, સતી તારો ધર્મ સંભાળ.
 પોતાના પુન્ય વિના પાર નહિં, ગુરૂ વિના મુક્તિ પશુ નોયપીરને.
 ભજન ૧૨.

વારેવારે ઠહું મારા દીલડાની વાત, જાડેઝ કરીલે ભલાયુ,
 થોડા જીવણારે જેસળજી;
 હજખેડ તો મેં તો હાલીને માર્યો, પાદર લુંટી પાણીયારી;
 કાઠીરાણી પાપ પ્રકાશો, ધણી આગળ, જેસલજી. વારેવારે

તોરણ આળ્યો મોડખંધ માર્યો, પીઠીયાળાનો નહિ પાર;
કાઠીરાણી પાપ પ્રકાશો, ધની આગળ; જેસલજી. વારેવારે
ચોવીશ વરસ લગી ચોરીયું કીધી,
અમારા અવગુણનો નહિ પાર.

કાઠીરાણી પાપ પ્રકાશો, ધણી આગળ; જેસલ. વારેવારે
આવી આવી અતીથી જમાત જાડે,
તેમાં તો સાયબો મારો આવીયો.

અવર ખાવાને ભગવો ખેખ જાડે

સાયખાને પીતાંબર પાઘડી વારેવારે.

રોજાં ચરે નવ લખ જાડે, તેમાં તે સાયબો મારો આવીયો
અવર રોજાને લાંબી શીંગ જાડે

સાયખાને સોનેરી શીંગડી; વારેવારે.

અવર રોજાને ઘાસ જાડે સાયખાને કસ્તુરી કેવડારે.

જેસલજી બોલીયા તોળલ કાઠીરાણી જાડે

બોલ્યા તે પીરહુદી પાખંડીરે, જેસલ. વારેવારે.

ભજન આગમ ૧૩.

શબ્દોના ખાંધ્યા સંતો શું કરે, પુરા સાધ્ય હોય ત્યાં જઈ મળે
વાયક આળ્યોરે સંતો દો જણારે, ત્રીજું કેમ સમાય,
પંથ ધણે જાવું એકલું, એ પાળાં કેમ ચલાય. શબ્દો.
સોના કટારી સતીએ કર ધરી, પાળી માંડી છે પેટ,
કુખ છેદી કુંવર જનમીઓ, એ જનમ્યો માજમ રાત. શ.
હીરની દોરીનો ખાંધ્યો હીંચકો, ખાંધ્યો આંખા કેરી ડાળ,
પવન હીંચોળા હરી મોકલે, આલમ તારો આધાર. શબ્દો.

માર્ધ પાડોશણુ મારી બેનડી, રોતાં રાખને નાનાં બાળ;
 અમારે જલું ધણીને માંડવે, તારા કેહેશું જાનને જુહાર. શ.
 ત્યાંથી તોળીરાણી ચાલીયાં, આવ્યાં વનડા મોજર
 વનમાં વસે એક વાંદરી, ઠેકે મોટેરા ઠેક. શબ્દો.
 ત્યારે તોળીરાણી બોલીયાં, સાંભળો વનડાના રાય,
 હિરે વળગાડી તારાં બચડાં, રખેને જીવતી ચોટ; શબ્દો.
 આરાં બચડાં મારી ઉરમાં તોળલ ત્યાં તાહારાં સંભાળ
 કોળીયા અનને કારણે, પુત્ર તારો આંખાની ડાળ. શબ્દો.
 પુત્ર સંભાળી પાનો ચડ્યો, અંગડે વાપી છે પીડ
 જીવન હતાં સતીનાં થરહયાં, પડતાં છાંડયાં પ્રાણ. શબ્દો.
 અરથ ગણી ગાંઠે ધરો, એ તોળલ છાંડયા પ્રાણ;
 અધવચ ધોરી ડુલ્યા, એનો રૂપે દેશું જવાખ. શબ્દો.
 જોસલ ગાંઠડી ઉપાડીયાં, ચાલ્યાં ધણીને દુવાર;
 સામા મોહાલ મહારાજના, દીપક રચીયલચાર. શબ્દો.
 જાતમાં ગાંસડી ઉતારી હે, ઉઠો તોળલદે નાર;
 તમે જાગ્યે જામો જામશે, બોલ્યા જેશલરાય. શબ્દો.
 આય શીખે સુણે સાંભળે, તેના વધકુંઠમાં વાસ;
 સાંસટીયા કાડીની વિનતી, જાગો તોળલદે નાર. શબ્દો.

ભજન ૧૪.

પીરકેવરાણુરે, જેસલને તોળીમાઈ, તાધ કેવરાણીરે જેસલને તોળી
 જેને દલડે ભરાંત કોઈએ ન આણીરે.

અલા હો જુગમાં સીધ્યા પીર, જેસલને તોળી. રા. ૬૦
 બીજડી થાવરને જ્યારે જામ્યો રચાવ્યોરે હાં.

ધણી કેરા પાટ મંડાણાંરે હાં૦

માજમરાતનાહુવામછંદા, ત્યારેચોરીથકોઘેરઆવ્યોરે અલાહો

તોળીને ઘેર જ્યારે જામૈયો રચાવ્યોરે હાં૦

અને ઠાઠીકે કીધી કમાણીરે ભાઈ;

તોળી ચોડી લઈ જેસલને સોંપ્યા;

ત્યારે સાહેબ રાખ્યા સંઘાતેરે.

અલા હો૦

ચોવીશ વરસ સુધી ચોરી કીધીરે હાં૦

અને ઘણેરાં જીવ સંતાપ્યારે;

ઘોળાં આવ્યાં ત્યારે ઘણીને ધાર્યો

ત્યારે મંદીર પધાર્યા મોરારી.

અલા હો૦

અકલ ખેતરમાં કોણુ નર સીધ્યા,

જેસલને પીર જેતોરે ભાઈ

અંજારમાં અજેપાલ સીધ્યા,

ત્યારે તોળણે ત્રણુ નર તાર્યારે.

અલા હો૦

બીજ હતું તે સાધુ મુખ વાવડંરે હાં

અને વેળુ વાવી ઘેર આવ્યારે;

એક મને હુઈ અલગ આરાધ્યો

ત્યારે સાચાં મોતી ઘેર લાવ્યો

અલા હો૦

જીયા મોહોલને તે પર આંખલીરે હાં૦

અને નીચા ગંગાજલ પાણીરે;

માલદે કોટવાળે ઉમા આરાધ્યો,

ત્યારે જેસલ તોળી નર વાણીરે

અલા હો જુગમાં સીધ્યા પીર જેસલ તોળી,

દલડે ભરાંત કોઈએ ન આણીરે હો; અલા હો જુગમાં

ભજન આગમ ૧૫.

કાળ ક્રોધ મન માંચલાને વારેરે, સાધુ ધરમ સંભાળેરેહોજી
મનવાત આવો શું સમજાવેરે, પવન વેગથી ન્યારેજીરેસંતો

આઠ કુળ પરવત ધરા જેમ ધુજેરે,

લેળા હનમે હશેરે હોજી.

કાલ૦

દશમે દરબાર ગુરૂએ દયા વરતાવીરે

રણ વગડામાં ગુરૂએ રમતુ માંડીરે,

પાપી પરલે હોશેરે હોજી.

કાલ૦

મનના માન્યા મરૂએ મેઘ વરસાવ્યા;

ત્યારે પડઘે કાળીંગો ભાગ્યેરે હોજી.

કાલ૦

નાગરવેલે નિત્યે કુળ હોશેરે,

એવા વાંજીયા વધારો આવો કરશેજીરે સંતો.

એ અમરકુળ સાધુ ધને હોંસે ત્યારે,

તાં કાળીંગાને મારેરે હોજી.

કાલ૦

મેં પણ લોભી મેં પણ લાલચુરે,

ચરણાંગત સ્વામી તારેરે જીરે જીરે સંતો,

સઘળા પડિતના ગુરૂ દેવાયત બોલ્યોરે,

મેં આધીન તરો તારે હોજી.

કાલ૦

અખો ૧૬.

એક દીન એસો આવશે તે સળળ મારા રૂદ્ધિઆમાં સાલેજી,
સગાંરે મિત્રને કારણે, કોઈનું જોર નવ ચાલેજી.

કાઢો કાઢો એને સૌ કરે, જાણે જન્મોજ નોતોજ. એક
 ઘટનો ઘુંઘટ અળગો કરો રોક્યા દશે દરવાજા; એક
 કાળે કાયાનો ગઢ ઘેરીઓ, રોક્યો દેહનો રાજા. એક
 સોળરે વરસની સુંદરી, ઉભી ટગ મગ બુવેજ; એક
 આરે કાયામાં હવે કાંઈ નથી, ઉભી ધુસ્કે રૂવેજ, એક
 વેઠ વીંટીને સાંકળા, વાની વીધના વાધાજ; એક
 કુટુંબ મળ્યુ સહુ સામઢુ, સર્વે લુટવાને લાગ્યાજ. એક
 બેની ભલામણ શેરીએ માતા આંપેથી વળશેજ; એક
 સગારે સગારે તમે શું કરો, સગાં વળાવીને વળશેજ. એક
 સગારે વન કેરાં લાકડાં આવી ભેળાં બળશેજ; એક
 કેનાં છોડે ને કેનાં વાછડે, કેનાં મા અને બાપજ. એક
 અંતકાળે જાવું એકલું, સાથે પુન્ય ને પાપજ; એક
 એક નહિં રે ત્રાપો નહીં તુંબડાં, નહીં કાંઈ ઉતારાનો આરાજ. એક
 કર જોડીને અખો એમ બોલીયો પ્રભુ મને પાર ઉતારોજ. એક

ભજન ૧૭

આજ્ઞન લેખ લખાયોરે હાં ઘેર આવો સતગુરૂ સાધરે;
 કરમલ વેલડીના કાગળ કાચા, દુર કર્યા અપરાધરે હાં;
 રામ નામ નીજ મંત્ર સુણાવોરે, શબ્દ શુણાયો આરાધરે,
 વચન સુણાવા કછુ ભેદ સુણાયા, સુણાવો અનહદ અનહદ આ
 અર્થ કીધો પરમાર્થ કીધો લીધો, પોથીનો સ્વાદરે,
 મોરી શંકા ગઈ હજુરમાં લખાવો ભલી કરી ફરીયાદરે આજ!
 સતગુરૂ સાચા મળીયા, જેને બતાવ્યાં નીજ જ્ઞાનરે;
 દયા કરી અમને દર્શન દીધાં મેરૂં કરીને મહારાજ આજ.

(૧૮)

સુન મંદીરીઆમાં સતગુરુ જોડા ધરી એકાંતે આરાધરે;
ભુતનાથ ચરણે ભણે અખારામ, મેલી દીયો નુગરા સેવવા, આજી

ભજન ૧૮

ચેતન ચેતજેરે હાં આવ્યો તારો મનખ્યા જનમ અવતાર. ટેક
સ્મરણ કરીયે જીવડા સભાગીઆને,
પ્રભુ ભજો તો ઉતરો પાર. ચેતન.

કાયા કાગદ જેસી કોટડીનેરે, ભરીએલા અનગળના ભારારે;
કાયા જોડી તારી જીવડા લાગીને, સંત ઉતારે ભવ પાર. ચેતન.

હરી નામનાં હાટજ મંડાવો ને, ભક્તિનો કરો વેપારરે,
વીઠલ નામની વસ્તુ વોરોરે તોલાં રાખો ટેક શાલરે. ચેતન.

ધીરજની તમે ઢાલ ખાંધોને, સતની ખાંધો તરવારરે;
રામ નામ બખ્તર પેરોને, માંહેલા કાળીંગાને માર. ચેતન.

માલ તાત તારાં કુટુંબ કમીલાને ઘરે સકળવંતી નારરે,
હરિ તુઠ્યા એને સુખજ આપેને, જમવા આપે ઝાઝી બારરે. ચેતન.

સેજ તળાયુને અવલ ઓશીકાને ધન દોલતનો નહીં પારરે;
આંહીનું ધન્ય તારું આંહીજ રહેશે ને સાથે નહિં આવે

તલભારરે. ચેતન.

દેવાય તો તમે અજ્ઞદાન દેજોને, ભરીયા છે ગરથ ભંડારરે,
ભુતનાથ ચરણે ભણે અખીયોને, સત વચન છડીદાર. ચેતન.

અખો ૧૯

આતમ એક છે હાં એક ઓદર એક ખાણરે,
ખાર આવ્યા પછી આતમ, મધ્યમ છે તાંણ વાણરે. આતમ.
ભાઈરે પ્રાણજીવી ત્રિવૈશ્ય, સુંદર ખાંધ્યા છે વરણ ચાર;

સોનું સરવે એક છે એના ઘાટ ઘડ્યારે અપાર. આતમ.

બાઈ મેલો મમતાને, ટાળો સંસેરે પરહુરેરે પાખંડરે

શેરડી સરવે એક છે, ગોળ સાકર ને ખાંડ. આતમ.

હાથે હાથી કેરાં હાડક્યાં, કહેવાય સુવાશણુ નારરે,

નાવણુ ચોકો નીત્ય કરે, એના જો જો અવળાએ ન્યાય આ.

નવસે નવાણું નદીયુના નીરજ આદ્યાંને,

જુજવા જુજવા તે બદરે,

આદ સરવાળે સૌ એક છે, એનાં નીર પોચ્યાં નરવાણુ. આ.

આચારીને સદાય અવગત, મુળ શોધ્યા વિના ભરમરે,

કહે અખો આતમરૂપ વિના, કેમ કરી છુટશે કરમ. આતમ.

ભજન ૨૦

જીતો જ્યારે જાણીએરે હાં,

એહી રાયનો હુંહુકારરે;

કાળના તું તો કટકા કરજેરે,

માથું કાઢ્યે દેજે મારરે.

જીતો.

ધરમના ધનુષ દયાની પાણુથુરે,

ભંજન ભલકારે સારરે;

સત શમશેર ક્ષમા ખડગ,

લઈને જુગે એમ જુહાર.

જીતો.

પ્રેમના ખખતર નખસીખ પેદાને,

વળગે નહીરે વીકારરે;

રામ નામ સ્મરણુ કરી લ્યોને.

દીપશે ઘણી દરબાર,

જીતો.

મરગ લોરીંગ ચળીને ખાંતે મળ્યા ખુવારે;
 ભગત જગતમાં બળી શમ્યારે,
 તું તો મનને મેલીશ માં એક તાર. જતો.

શીલ બંધુક સંતો દારૂરે,
 જ્ઞાન ગોળારે સારરે.
 માર મમતાને મટે સંશય તાર,
 સમજીને ખેલ શીકાર. જતો.

સામા સામા મેલો મનના ભામારે,
 હાથ કરો હુથીયારરે,
 ચેતન ચોકીમાં ચોર ન લુંટેરે,
 કબુલ કરશે કીરતાર. જતો.

પારકુ ધન્ય તમે જાણોરે મશાણુ લોભી સારરે,
 આકાશ રોજ તારી ઉતરે;
 તારા અહારનો નાવે પાર. જતો.

વસમી છે ઘાટીને ઉતારો માટીરે હુરખ શોક હબરરે,
 જગત જળી હેરધ છે,
 બળી તેનો ડાગ ન લાગે લગાર. જતો.

જ્ઞાન ઘોડેને સાચ દોડાને તેપર થાઓ અસ્વારરે;
 ભુતનાથ ચરણે ભણે અખૈયોર,
 ખેલ છે ખાંડાની ધાર, જતો.

ભજન આગમ ૨૧

જોત્યેને પાટેરે જામો જાગશે, મળશે વરણુ અઢારરે,
 મોટા મોટા મુનીવર આવશે બેઠા આસન વાળીરે;

વિરા મારા વાડીયું વધાવીયું,
 સાચા સતગુરુ મુનીવરને સેવીએ,
 ચંપો મરવો ને રૂડો કેવડો, લીલી નાગરવેલરે;
 ફાલી કુલીને ફળ જામશે,
 મેલો મનડાની આંટીરે. વીરા૦

સામટો સ્વાર્થ તમે કાં કરો ફળ ખાઓને વેચીરે;
 આવતા અલીયાગતને ઓળખો,
 જીવડે આંખું મીંચીરે. વીરા૦
 પાખંડ મેલીને થાઓ પાધરાજી,
 મન રાખોને દરીઆરે.

ત્રેલા વાલા શું તાણશે, ધર લેશે વમજારે. વીરા૦
 રણનો રાહો ત્યાં રણ ચડ્યો, દલ સામાં ડગલાંરે
 શીશ પડે વાકો ધડ લડે, પાછાં ન ભરે પગલાંરે વીરા૦
 છડીયું વાજારે ચડી ચાલશે, કેમ પોહોચાશે પાજારે,
 ભલીયું વાજા જ્યારે ભેટશે
 કાયર દેશે મો ટાંગારે. વીરા૦

પારકાં લોજન તમે કાં જમો, જમતાં લાગેછે મીઠાંરે;
 તલ તલનાં લેખાં ધણી માગશે, જડશે અઝા જીતારે વીરા૦
 રેહોવું પરવશ નર પંથ, ટેકમાં ખેલવું ખડાની ધારરે;
 જીતનાથ ચરણે ભણે અખેયો,
 માંહેલા મણજરને મારેરે. વીરા૦

જીવણદાસ. ૨૨

સમજ મન તું સોય નર ઘેલા,
 આવ્યો વાયકો અડેકડે, (૨)

રામ નામની છડીયું ચાલે, સીઆણે અજ્ઞાન ચડે,
પલમાં પ્રાણી પકડી લેશે.

જેમ પંખીમાં બાજ પડે.

સમજ૦

તુને ધુત્યો ને મુને ધુત્યો, પરનારીશું પ્રીત કરી;

એ દહાડા પ્રાણી દલમાં રાખો,

અંતકાળે તો આડા ફરે.

સમજ૦

છાની વાતો ચોરે ધાડે, ધારણુ વિનાની નાવે ધડે;

સંતની સેવા જ્ઞાન ગરીબી,

એ જુગટીયાના નહીં જડે.

સમજ૦

જગજીવનસે જગડો લાગ્યો, અનેક ભુપ તથાન ભડે;

દાસ જીવણુ સંતો ભીમને ચરણે,

તે પ્રતીત હોય તો પાર પડે.

સમજ૦

ભજન. ૨૩

હીરલો લાધ્યો મુજ રોકનેરે, કોડી એનાં મુલ કેવાય;

ઝવેરી મળેથી એનાં પારખ્યાં.

એનાં મુલ તો મોઘેરાં થાય,

વરતન જેઠ વસ્તુ વોરીયેરે હાં,

જેમાં અવગુણુ નોય.

ટેક૦

સતગુરુએ મારી મુને શારડી,

શાર જેઠો રૂદીયા માંય,

ટંકશાળે ગયા પાછા નહિ ફરે,

નાણું સાચાં રે કહેવાય,

વરતન૦

ચિંતામણી મણીરે સોહામણી,

શોભા વરણુવિ ન જાય,
 જેનેરે દીઠે કમળ ઠરે, આપ સરીખા કેહેવાય. વરતન
 મુંઠારે ગરવા મારા સાધશે જેનો સોનેરી રંગ,
 ઘોણું ઘોણુંરે રંગ નત, નવો,
 ઉલટી જશેરે પતંગ. વરતન

ખરારે ખોટાનાં લેશે પારખ્યાં,
 જેમ તાવતાં તરત પરખાય,
 કહેરે જીવણુ એને જોખતાં,
 કુડીયાં સાંધણુમાં જાય. વરતન

(મજન. ૨૪)

વેલા પધારો હરી સંતોની વારેરે
 મારી વારે ચડો બિંધાધારે—ટેક.
 રાણી રૂપાદે જે દી પાટ પધાર્યારે;
 જામૈયો રચ્યો છે અંબારરે,
 સોનાની થાળીએ જે દી, કુલડાં રચાવ્યારે;
 કર અહ્યો કીરતારરે. વેલા

જુનાગઢમાં મેહેતો નરસી કેહેવાણારે,
 સોનાની હુડીયું સ્વીકારીરે,
 કુંવરખાઈનું જે દિ મોશાળું પુચ્છુરે;
 વાલો થયા છે વેપારીરે. વેલા

રોઈદાસ માથે જે દી આઘણુ કાપ્યારે,
 ખર્ચી મંડાવી એને ખાતેરે;
 અનુભવી પ્રભુ આશરો તુમારેરે;

તારા બાનાની પત રાખોરે.
 કોલવા ઉપર જે દી કડચા કીધીરે;
 દેવળ ફેરવીને દેદારરે,
 દાસ જીવણ સંતો ભીમ કેરે ચરણેરે;
 મંદિર મંદીર મોરારીરે.

ભજન ૨૫

મીરાંબાઈ પુરવ જનમની છે પ્રીતકીરે,
 નામ નહીંરે છોડું હરી.
 મારે રૂઢીએ લખ્યા હરીના લેખરે,
 નામ નહીંરે છોડું હરી.
 મોલમાંથી મીરાં ઉતર્યા, ત્રાક્ષમાં ભરીયા ભાર;
 લખી કાગળ રાણા મોકલે,
 એ મીરાં એકવાર ચીતોડગઢ આવરે. નામ૦
 ચાર પાંચ પત્ર રાણે મોકલ્યા જાણે મીરાંની પાસ,
 સગુણ જેવું મીરાં સાસરું,
 લજવું માસાને મોસાળ.
 લખી કાગળ રાણા મોકલે, દેલો મીરાંને હાથ;
 ચાર પાંચ આલુ મીરાં ગામડાં;
 અરધું આલું તુને રાજ, નામ૦
 તમે રાઠોડની કુવરી, અમે છેયે ચમાર;
 કાલે રાણા ઘેર આવશે.
 મીરાં શું થાશે હવાલરે. નામ૦
 ઝેરના કટોરા રાણા મોકલે દેલો મીરાંને હાથ,

અમૃત કરી મીરાં પી ગયાં,
મારો સાયબો રાખે મારી લાજ. નામ૦

પાટ સરખી પીળી થઈ મીરાં,
લોક જાણે પડ્યા રોગ;
એવી લાંઘણ મીરાંબાઈ કરે,
મારે હરી ભાગ્યાનો આવ્યો ભેગ. નામ૦

રાણોજી ખખર મોકલે, જાને મીરાંને મોહોલ;
મીરાં મુવાં હોય તો બાળજે,
હાગ દેજે જમનાજીને ઘાટ. નામ૦

જાજ પખાજ વેણું વાગીયાં, જાલરનો અણુકાર;
કાસી નગરના ચોકમાં,
મને ગુરૂ મદ્યા રોહીદાસ. નામ૦

ભાદરવો ભલે ગાજ્યો, નદીએ ખસકીયાં નીર,
દાસ જીવણ સંતો એમ કહે,
મીરાં ભજનુમાં રહેજે ભરપુર. નામ૦

(મુજન ૨૬)

બુગના જીજન વેહેલા આવોરે,
મારા પ્રાણ પાતળીયા વેલા આવોરે;
હો તમ વીના મારે અંતરમાં અંધારૂં. ટેક.

નાભી કમળપર શુરતા શામળીયા,
અધર તખતપર મારો આપ બીરાજે;
સુખમણા નારી જો સેજુ બીછાવે,
તારે રાસ રમ્યા રંગભીના. હો તમ૦

(૨૬)

સાવ સોનાના હરી વાઘા સામલીલા,
પાનેતરમાં રંગ ભીના ભીના સોઘયેરે;
વાલો વીદેશી વરવાને બેઠા,
ત્યારે વીટાણા સો વરમાજેરે.

હો તમ

મધુરી શી મોરલી વાગી શામળીયા,
સુતા મંદીરીએ રાણી રાધાજી જાગ્યા;
જાદવ કુળને એટલું કેહેજો,
બે ચાર દાડા વેલા આવો.

હો તમ

કોરા કાગળનો કટકો શામળીયા,
મહીં મોંઘી લેખ નોહાતી;
કુંવરબાઈનાં મામેરાં પુરયાં,
તે જાણું ભરીને વેહેલા આવ્યા.

હો તમ

સાચું ઘરેણું મારે તમે શામળીયા,
અવર ઘરેણું મારી નજરમાં ન આવે;
દાસ જીવણ સંતો ભીમને ચરણે
તે દાસને દરશન દેજો.

(મજન ૨૭)

રામ સમર મન રામ સમરલે,
અરે મુખ ક્યું મન સુતા;
જાગત નગરી ચોર ન છુટે,
જખ મારેગા જમ દુતા.
જપ કર તપ કર કૈટી યત્ન કર,
કાશી જઈ કરવત લેતા;

રામ

(૨૭)

મુઆ પછી મુક્તિ નહિં હોવે,
 રણમેં સરજે જમ હુતા. રામ૦
 જોગી હોકર જટા વધારે, અંગ લગાવે ભજુતા;
 દમડી કારણ દેહ જલાવે,
 સો જોગી નહીં જમ હુતા. રામ૦
 જોગી હોય સો જંગલ રહેવે,
 કાળ કોધકું (દે) દંડા;
 અધર તખતપર આપ બીરાજે,
 સો જોગી હય અબધુતા. રામ૦
 સુતા સો નર ગયા ચોરાશી,
 જાગ્યા સો નીરલે હોતા;
 દાસ જીવણ સંતો ભીમને ચરણે;
 અનુલવી અનુભવ લેતા. રામ૦

ભજન ૨૮

મેં મસ્તાની મસ્તી ખેલું મેં દીવાના દર્શકા;
 ક્ષમા ખડગ લઇ આગે હોતું,
 મેં સીપાઈ હું મેરમકા. મેં મસ્તા૦
 ઘનન ગનન ઘડીઆળા વાગે, તાલ પખાજ અરે મૃદંગા-
 સુન સીખર ગઢ સૈન ચલાવું,
 નાય નચાવું નવ રંગા. મેં મસ્તા૦
 રાય આંગણીએ વાંસ રોપાવું, ધીમા ઢોલ બજાવુંગા.
 નટવા હોકર નાય નચાવું,
 અણલેપદ લઈ આવુંગા. મેં મસ્તા૦

મે દાસી સખ સંતન કેરી,
 પાઉં પીઆલા અવીનાસી;
 ખોજ ખખર તું જો દીલ ભીંતર
 રોમ રોમપર લે લાગી. મેં મસ્તાં
 જીવન સુનલો સાધો ભાઈ, કઠિન કામ હોં વૈરાગી;
 નુરત સુરતકી સાન ઠરાણી,
 સકળ ભરમના લે ભાગી. મેં મસ્તાં

ભજન ૨૯

અમારા ને અવગુણરે, ગુરૂજના ગુણ ઘણારેજ,
 અમારા અવગુણ સામુ મત જોય. (ટેક)
 ગુરૂજ મારો દીવોરે, ગુરૂજ મારો દેવતારેજ;
 ગુરૂજ મારા પારસમણીને તોલ. અમારાં
 ગુરૂ મારા ગંગારે ગુરૂ મારા ગોમતીરેજ;
 ગુરૂ મારા કાશી ને કેદાર. અમારાં
 ગુરૂજ મારા ત્રાપારે ગુરૂ મારા તુંખડારેજ
 ઈ તુંખડે ઉતરીએ ભવ પાર. અમારાં
 બલીડાં મેલાવોરે ગુરૂ ગમ જ્ઞાનનારેજ;
 ઈ બલીડાં જરણી માંહેલો જામ. અમારાં
 ગુરૂને પ્રતાપે દાસ જીવણ બોલીયાજ;
 દેખો અમને સંત ચરણમાં વાસ. અમારાં

ભજન ૩૦

દેખ્યા હોય તો કહી બતાવો, મોતી કેસા રંગા હોજ;
 મરૂ ગમ કરી ગોતો ગગનમાં, ત્યાંછે શુભી ગંગા. દેખ્યા.

ધ્રુવડ ગુરૂને છીપા ચેલા, દીવસે નહીં પગ ડંડાજી,
અગમ ભાષે પણુ ગમ નહિ નરને,
આપ વખાણે અખંડા.

દેખ્યા.

દીપક ગુરૂએ જ્ઞાન ખતાવ્યું;
નામ પ્રતાપ નવડંડાજી;
પીંડ બ્રહ્માંડમેં અપરંપારા,
નહિં સુરજ નહિ ચંદા.

દેખ્યા.

કયાંસે આયા કયાં સમાણાં, એહી બડા અચંખાજી
મેાતી ન નિરખ્યાં પીયુ ન પરખ્યા,
આપ ભયા આનંદા.

દેખ્યા.

આત્મ ચીન્હો અનુભવ પામ્યો,
મટી ગયા સોય ફંદાજી.
દાસ જીવણ સંતો ભીમને ચરણે,
ધ્યાની પુરૂશના ધંધા.

દેખ્યા.

ભજન ૩૧

જીવું છે મરી મેરમ જીવું છે મરી, લે લગાડી રામ ભજીલે.
મેડા મંદીર માળીયાં તારાં જીશેરે પડી,
કાચી કાયાનું સ્થુલ બંધાણું, જાણે ધુળની ધુળ થડીરે. મેરમ.
સચું કુટંબ તારૂં લુટવા લાગે, કાંનની કડી,
કાઢો કાઢો એને સહુ કહે, હવે રોકો માં થડી. (૨) મેરમ.
કુલની ધોડે કુલી રહ્યા છે, જાણીએ ગરથમાં ગળી.
જમડા આવશે જીવંતેવા, પછે ભાગશે નળી ભાગશે નળી. મેરમ.
સાધુની સંજ ગુરૂની સેવા ઈ વાત છે ખરી,

દાસ જીવણ સંતો ભીમ કેરે ચરણે,
જન્મ જાય ટળી—જન્મ જાય ટળી.

મેરમ.

ભજન ૩૨

મારો બાળપણાનો બેલીર, મારી કાયાનો સંઘાતીર.
જેણે પ્રીત જગતમાં કીધી.
વહાલા મારા પહેલી પ્રીત દુવજીએ કીધી,
જેણે અવીચળ પદવી લીધીરે. જંણે૦
વાલે મારે ભાવે ભાજી વીદુરની ખાધી;
જેને સંગતે ગુણકા સીધીરે; જંણે૦
વાલે મારે જલમાં ગજે ખુમ કીધી,
તેની તરત ખખર લીધીરે. જંણે૦
વાલો મારો વંદરા તે વનના વાસી
એમ બોલ્યા જીવણદાસરે. જંણે૦

ભજન ૩૩

મારે બાળપણાની પ્રિતુંરે, પુર્વ જનમની પીતુંરે,
ઓધા મોહોલ આવોરે,
જોઈ જોઈ વોરીએ જોત્યું, ખીખા વીના પડે ન ભાત્યુંરે
ભાર જીલે ભીતુંરે. ઓધા મોહોલ.
તમ વિના નથી રોવાતું, વાલમ આવો કરીએ વાતું.
આવી છે એકાંતુંરે. ઓધા મોહોલ.
દાસ જીવણ સંતો ભીમને ચરણે, વારણા લઉ વારીવારી
ગરીબ ગવાણીરે. ઓધા મોહોલ.

ભજન ૩૪.

ઉસી ઉધારા તારા કેટલાક રડશે વાહાલા,
 ખોલીયું લીધું છે માગી ભાડે. ટેક.
 એવો મોઘો મુઘો મનખો મેલોને જાવું છે એક દહાડે.
 સગુરે કુટુંબ તારું આંપલા સુધી વાલા,
 મીત્રો વળાવી આવ્યા ઉજડ પાડે. ઉસી.
 દેહના ડુંગર તારા ડાલવા લાગ્યા વાલા,
 વચને બંધાયા દેહિએ કાચો નાડે. ઉસી.
 દાસ જીવણ સંતો લીમને ચરણે વાલા
 સાધુ વોળાવા કોઈ નહી પાડે— ઉસી.

ભજન ૩૫.

સત ગુરૂ મળીયા એના સંશય ટળીયા,
 મારી ભય ભ્રમણા લાગી
 જીવેરામ ભે ભ્રમણા ભાગીજી. ટેક
 જ્ઞાન ગબડું મેંતો કંઈ નહિ જાણ્યું.
 મારી સુરતા સાહેબશુરે લાગી.
 જીવેરામ સુરતા સાહેબ સુરે લાગી,
 નાભી કમળસે નાવ ચલતહે,
 જળ હળ જોત્યુએ જાગી; જીવેરામ. ૨
 નરતો સનમુખ ચાલે.
 કાયર જાશે ભાગી. જીવેરામ. ૩
 બીજડી બંદુકડી ને પ્રેમ પલીતો,
 અમને જ્ઞાન ગવોલી લાગી. જીવેરામ. ૪

દાસ જીવણ સંતો ભીમને ચરણે વાલા,
સંત મલ્યા સુહાગી.

જીવેરામ. ૫

મીરાંબાઈ ૩૬

ભારતો ધણીનો દીનાનાથ, વાતું અમે કેમ કરીએ.
લટમાં આવું ને લટકામાં જવું, લટકામાં સમજવું ૧
એક ઠેકાણું તમને એવું બતાવું તે, બે ઘડી ઉભા રહેજો રે;
મુખ દુખની આપણ વાતું કરીએ વાલમ, જોખન જાય રસ લેવારે ર.
સોના ઊંણી ને રૂપલાનું બેઠું, હાથમાં જળ જમુનાની જારી
રાણી રાધાજી જાણે પાણીડાં ચાલ્યાં, જાણે સોળ વરસની નારી ૩
સોળે શણગાર તારે અંગે બીરાજેને, હાથમાં સોનાકેરો ચુડો
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, વહાલો વર છે રૂડો. ૪

ભજન ૩૭

નીત નીત ભજવું તારું નામ તારું નામ મારા શામરે
પ્રેમ થકી મને પ્રભુજી મળ્યા હોજી, નીત નીત
કાંઈ નવ સુજે ઘરનાં કામ મુને કામ; પ્રેમ
આ કાંઠે ગંગા વાલા એલે કાંઠે જમના; પ્રેમ
વચમાં ગોકલીયું રૂડું ગામ-રૂડું ગામ. પ્રેમ
મુની સેજડીઆં મોરી નીદ્રા ન આવે વાલા,
ભાતરે ભાતનાં ભોજન પીરસીયાં વહાલા.
જમવા ન આવે ઘેલો શામ ઘેલો શામરે. પ્રેમ
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાલા;
છેત્રી બાકીના રામ રામ રામ રામરે. પ્રેમ

ભજન ૩૮

કાનુડો ન બાણે મારી પ્રીત, બાઈ અમે બાળકુંવારાંરે; કા.
જળરે જમનાના હુંતો, ભરવા ગઈતીરે.

કાનુડે ઉડાડ્યાં આછાં નીર-ઉડ્યાં ફરરરરરે. કાં૦

જમુનાને કાંઠે વાલે રાશ રચ્યો છેરે,
સોળસે ગોપીમાં આટ્યાં ચીર—ફાટ્યાં ચરરરરરે. કાં૦

હું તો વરણાગી કાના તારારે નામનીરે;
કાનુડે તાણીને માર્યાં તીર વાખ્યાં—અરરરરરે. કાં૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાલા,
કાનુડે બાળીને કીધાં બાબ—ઉડી ફરરરરરે. કાં૦

ભજન ૩૯

જનુનું થયુંરે દેવલ જનુનું થયુંરે, મારો હુંસસો નાનોને દેવલ જનુનું થયું
આરે કાયા હુંસા ડાલવાને લાગી, દાંત ગયાને માંહે ખુરીયાં મારો
આરે કાયા હુંસા પડવાને લાગી.

ગયો હુંસને પાંજર પડયુંરે રહ્યું, મારો.

તેવ તેવડીરે હુંસા મળી ગોવાલણ, તેશું મનડું મારૂ મોહું મારો.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, પ્રેમના પ્યાલા તમને પાઈ પીઉ. મા.

તોળીરાણી ૪૦

જંસલ કરીલે વિચાર, માથે જમ કેરો માર;
સ્વપના જેવોછે સંસાર, એમ તોળી રાણી કરેછે પોકાર
આવોને જશલરાય, પ્રેમથકી આપણુ મળીએ;
પુરા સાધ્ય હોય ત્યાં, જઈ બળીએરેશ.

અનુભવ આવીઆ અવતાર, માથે સતગુરુ ધાર;

ભવું ધણીને દુવાર, બેઠડી ઉતારો ભવપાર. આવો૦
 ચાંદો મુરજ વસેછે આકાશ, નવલખ તારા એની પાસ;
 પવન પાણીનો પ્રકાશ, સહુ લોક કરે તેની આશ. આવો૦
 શુરના શુણનો નહિ પાર, ભક્તિછે ખાંડા ધાર;
 નુગરા શું બાણે સંસાર, એનો એળે ગયો અવતાર. આવો૦
 છીપુ સમુદ્રમાં થાય, વાહી ધન્યરે કમાય;
 સ્વાંતીના મેહુલા વરસાય, ત્યાંતો સાચાં મોતી થાય. આવો૦
 મોતી એરણમાં એરાય, માથે ઘણુ કેરો ધાય,
 કુટે કુટકીયાં કેહેવાય, સાચ્યાની તો ખળે ખળરૂ થાય. આવો૦
 જીવની ગતી શુરની પાસ, કેવી કસ્તુરીની ખાસ;
 તોળીરાણી તેજના અંખાર, સેવકોની લેવા આવે લાજ. આવો૦
 નવલખ કાથળીયું ખંધાય, તેતો ગાંધીડા કેહેવાય;
 હીરામાણેક હાટે વેચાય, તેતો મુલે મોંઘા થાય. આવો૦
 નીત્ય ઉઠી નાવાને ભય, કાચલા ઉજળા ન થાય;
 શુણકાનો બેટો બાપ કોને કેહેવા ભય માવડા મેએ કણુ ન વેડાય;
 દેખા દેખી કરવાને ભય, એતો અધુરીચો કેવાય;
 હાથમાં હીવો લઈ કુવે પડવા ભય,
 ચાર જીવની વાણી તોળી રાણી ગાય. આવો૦

ભજન ૪૧

તમે વીજ્ઞાસી નર વેઠયા મારા રાજરે,
 નર નુમરાસે નેડા ન કરીએજી. ટેક.
 હંમલોને બગલો બેઠ એકજ રંગાજી, બેઠા સરોવરની પાજી.
 હંમલાને ચારો સાચાં મોતીનોજી, બગલો ડાળે કાઢવ ગારો.

ચાલુ બનરમાં માણે માણુરાજીરે, નર નુગરાસે નેડો ન કરીએ.
આજ મારા ધણીના પાટ મંડાણેલું, જગહજગતી જોત્યુ દશ રાણી
શુરને પ્રતાપે સતિતોળલ બોલ્યાંલું, મારા સંત અમરા પરમાલેલું

ભજનમ. ૪૨

કાઠીરાણી તારો સાયબો બતાવ, તોળીરાણી તારો ધણીરેબતાવ
આધભવાની અરજ કરૂ હે જાડેબરેલું. ટેક.

વસ્યો થુલાને વાસ જાડેજા, અણભવ આડા આબ્યા જાડેજા
એમ તોળલ કેહેછે. ૧

તું તારૂં પાપ પ્રકાશ જાડેજા, તારી બેલડી ખુડવા નહિ દઉ
જાડેજા એમ તોળલ કેહેછે. ૨

હેરણાં હેરયાં લખ ચાર તોળલદે મનના મરઘા મારીયા
તોળલદે એમ જાડેજા કેહેછે. ૩

લુંટી કુંવારી જાડેજા, સાતવીશું મોડ બંધ માર્યા
તોળલદે એમ જાડેજા કેહેછે. ૪

વાળી ગોંદરેથી ગાય તોળલદે, બેનભાણેજી દુવીઆં
તોળલદે એમ જાડેજા કેહેછે. ૫

ફાડી સંરોવરની પાળ તોળલદે, વનમાં મોરલા મારીયાં;
તોળલદે એમ જાડેજા કેહેછે. ૬

બોલ્યા જેસલરાય તોળલદે સંત અમારા પર મહાલેજા
તોળલદે કેહેછે તું તારૂં રૂપ પ્રકાશ જાડેજા
તારી બેલડી ખુડવા નહિ દઉ જાડેજા એમ તોળલ કેહેછે.

ભજન ૪૩

ફળે મુજ ભાઈડાનો ભાવ હારે હાં કાઠી રાણી

સતી તોળલદે અમને તારને એજ. ટેક.
 હારેહાં જેશળ જગનો ચોરટો હેજ, ખાતો ચારે ખંડહારે,
 સંઘતું કરીએ જેશલ શાધ્યનીહેજ;
 વસીએ થુલા લેગો વાસ હારેહાં, કાઠીરાણી અમને તારનેહાંજ
 હારેહાં સતીરાણી તોળલદે એમ બોલીયારેજ
 હારે જેસળ કપડાં ધોઈને લાવ હારેહાં
 ઈરે ગારગે સુરામજે હેજ, જેશલ વાળી ધરે લાવ, હાકાઠી.
 હારેહાં નથીરે પોગ્યા જેશલ સરોવરે હેજ;
 નથી બોલ્યાં નીર મેરે હાથે હારેહાં
 અવધવચે ઉજળાં હુઈ રહ્યાં,
 તોળી તારો સાયબો સસીયાર હારેહાં કાઠીરાણી.
 હારેહાં જેસલે જામેયા રચાવીયો રેજ
 મુનીવર મળ્યા લગ બે ચાર. હારેહાં
 તેમાં તે ધણી મારો આવી મંડ્યારેજ
 જેશલ રેહેને હુંશીયાર હારેહાં.
 હારેહાં કળીયુગમાં નીધ્યા ધણીરેજ નીધ્યા છે ટેક શાળ.
 હારેહાં નીધ્યા મુણીને સાધુ નિરમળ્યારેજ.
 ઉતરે શીર હુવા ભાર. હારેહાં
 હારેહાં જેશલને ધણી મારો આવી મળ્યારેજ
 સતિ તોળલને આરાધ.
 હારેહાં જુનો જાડેને એમ બોલીયારેજ
 તોળી તારો સાયબો સસીયાર. હારેહાં

ભજન ૪૪

કચ્છથી જેશલ ઉમાઓજીરે, મેવાડ માલો આરાધે
 મુનીવર મળ્યા મુનીવરા લોમ આધો આધી એડો
 ઉમા જેશલકર મંડ્યો. • ભાયલા ભાવે મળવો
 માલે જેસલને પુછ્યું આપણે હોય ઓળખાઈ
 હાથે પંજે દધને મળ્યા ઈસા ધારયા ભાઈ એડો. ૨
 ધરે જુત્યા ધોરી નમે, કુવે કડવા પાણી
 આરાધે અમૃત હુવા, ઇતોલ કાઠીરાણી એડો
 સાવસોનાની શુરૂની બારંગી તેમાં રૂપાદે રાણી
 માગ્યા માગ્યા મે વરસાવીયા ઇમાલા ઘેર રાણી એડો. ૪
 જેસલે વાવી પારસ પીંપળી માલે વાવી જાનર,
 પાંડુ પીઆલે પરઠીયું ડાળું વરમાંડ જાય. એડો. ૫
 પરજત પાખંડમાં, કામડી કોરાણીજી,
 આ જુગ જાતાં જાશે નહિ, પીંપળી પરાની. એડો. ૬
 ધનવે ડુંગર સંતો પગ ધર્યો, સાધુ દ્યો વીસામો,
 ગર શુરૂજીના બેસણાં થાપના પીરવી, એડો. ૭
 ઓ થાન આગે તર મળ્યા, નવે નાથે આરાધી;
 લક્ષમણ ગીરધર બોલીયા, સતધરમની નીશાની. એડો. ૮

ભજન ૪૫

જાહેજાહે તાર તંબુરો સતિના હાથમાં રેજી,
 સતી કરેછે અલકનો આરાધ, જે દી બોલ્યાતા મેવાડમાં;
 તે દીના બોલ સંભાળ, જાહેજાહે વચન સંભારી વેહેલાબગજોરેજી
 જાહેજાહે મેવાડથી માલો રૂપો આવીયારેજી

તે દુખનારે બોલને કાજ, ત્રણ દીવસને ત્રણ થડી;
શુરા હોય તો જામ્યા જાડેજારે વચન સંભારી વેલા જાગજોરે
જાડેજારે કાલી કેડેવારે કાઠી રાણી.

મુલા પછી નરને બોલ્યાના હોય નીમ,
જાડેજારે ધપ ધબાને મીઠા તો ચડે,
આતો છે ખરાખરીનો ખેલ જાડેજારે

જાડેજારે આગસ મરડીને જેસલ ઉઠીયારેજા ભાંગી ભાચુનીરેખાત
જાડેજારે પેલા મળ્યા રૂપા માલને પછે મળ્યાં તોળીનાર જાડેજારે
જાડેજારે માલે પારખને રૂપાપેઢીએરેજા, વેરે હીરાહીરાને લાલ
વચન ચુક્યા તો જાશે ચોરાસીમાં, રેડેજો તમે વચનુંની લાર
એમ વચન સંભારી વેહેલા જાગીયા.

જાડેજારે કીધાં લગનને કીધાં છાંટણ લાગી વીત્રાહની ખાંત,
કન્યાએ કેસરીયાં પે'શેયાં તો સોડ મીઠાડાં જાડેજારે હાથવચનને
જાડેજારે જેસલને ઘરેતોળીરાણી બોલીયાંરે, નવી સમાતુ ખોદાય
સહુ વળાવીને પાછાં વળ્યાં, એક ન વળ્યાં તોળલનાર વચનને

હરચન પુરાણનું ભજન ૪૬

સરસ્વતી માતા તું દીનક્યાળુડે, ચરણે નમાવું શીશ ભાઈ
કીરતી કહીએ રાજા હરચન તણીને, વાણી આપોને જીગદીશ;
અકલગતી છેજ તમારીને અરજ સુણો નાથ અમારી ભાઈ ૧
અજોધાપુરીમાં અતિ ઘણેરા રાજા, હરસન દેતો રૂડાં દાન ભાઈ
ઈંદ્રતાપ તેનો જીરવી ન શક્યો તે છોડી ચાલ્યો ઈંદ્રાસન ભાઈ
ચાલીને વધકુંઠમાં જઈને અરજ સુણોને, કમળના નાથ ભાઈ ૨
ઈંદ્રાસન તમે સાચવોને સ્વામી અમથી રથું નવ જાય ભાઈ.

હઠ લીધો રાજા હરસનેરે ઇલાસન તો લેવાય ભાઈ
 તેની વાચસ તમે કરે; રાયની શી વલે થાય ભાઈ. ૩
 સરવે મળીને જ્યારે પરીઆણુકીધાને, છળવાને હુચનરાય ભાઈ
 વિશ્વામિત્ર મુખ વાણી ઓચરીઆ, હુવેગે અજોષામાં બાઈ ભાઈ
 છટ્યા વિના એનેજો પાછો આવુંતો સાતજન્મ ધ્યાન થાઉ ભાઈ
 મોટાં વચન નવ બોલીએ મુની એમ કહેછે વધકુંડરાય ભાઈ
 ભુવન છોડે પણ ભક્તિ નવ છોડે એતો સત્યવાદી કેહેવાય ભાઈ
 હરખ ઘણોજ્યારે તમને થાય પણ છળાય નહી હરચનરાય ભાઈ
 ત્યાંથી વિશ્વામિત્ર ચાલીયાને, આજ્યા અજોષાની માંય ભાઈ
 ચરણ પખાળીને ચરણામૃત લીધાને આહર ઘણુંરા દેવાય ભાઈ
 સાર લેવા તમે ઓજ્યા અમારીને,
 જે રૂશી બોલ્યો વચન વીચારી ભાઈ. ૬

તુલસીની માલા તારે કંઠ ખીરાજેને દ્યોછી રામમાં નામ ભાઈ
 રાજરીતું તમે છોડી કરીને આ કરોછો સાધુનાં કામ ભાઈ
 પાછુ જ્યારે તમે નથી જોતા વળીને રાંબભરી નિશ્ચે હારી ભાઈ
 રાજા કહેછે તમે સાંભળો રૂશી મારે રામ રૂઢીઆંની માંહી ભાઈ
 રાજ છોડું પણ રામ ન છોડું મરને ઉચલપાલલ હુવે થાય ભાઈ
 હીણીબુદ્ધિ શું થો છો અમને, આવું ઘટે નહીં રૂશી તમને ભાઈ ૮
 તરત ત્યાંથી જ્યારે ઉઠીયા દરેક નિસર્વા નગરની બહાર ભાઈ
 વરાહરૂપે જઈને વાહીમાં પેટા, વાનરવર્તી ભાંગીરે અહારે ભાઈ
 મુમ તેની હુવે શહેરમાં આવીને ત્યારે ચડ્યો રાંબને કોઈ ભાઈ
 અધરાજનો જ્યારે ત્યાં હુવે તેડયોને ઓર્ષે થયા અસ્વાર ભાઈ
 સાથે સેના જ્યારે ત્યાં હુવે તેડયોને આપે થયા અસ્વાર ભાઈ

મુખથી હવે એમ કહેછે રાય તમે સાંભળો સઘળી સૈનાય ભાઈ ૧૦
જેની પાસેથી વરાહ નિસરેને તે તેની વાંસે જાય ભાઈ
વાતસાંભળીને વરાહ તવ વહુટયો હું જાઉં જ્યાં હરચનરાય ભાઈ
દેવંત તો રાજનો ચમકાવીને પોતે ગયા વન સધાવિ ભાઈ ૧૧
ક્રોધ કરીને રાજા હરચન ચાલ્યા વરાહની વાંસો જાય ભાઈ
અઘોર વનમાં જઈ અલોપ થયા ત્યાં મળ્યા છે વિપ્રરાય ભાઈ
કહો વિપ્ર તમે શુંરે સુણાવોને

હા પ્રભુ તમે ક્યાં જોવો ભાઈ ૧૨

રૂંથી કહેછે તમે સાંભળોને રાજા તમથી કારજ નવ થાય ભાઈ
કુંવારાં બાળક છે વિપ્રનાં તેને કન્યાદાન તો દેવાય ભાઈ
ગાંઠે દ્રવ્ય જોતિ નથી અમારેને તેને માટે અન્નેધ્યામાં જાઉં ભાઈ
સત્યવાદી સુરોરાજા હરચન કહીએને મહાદાની તો કહેવાય ભાઈ
જે માયુ તે મુને આણીજ આપેને સારે મારાં કાજ ભાઈ
ખીજો કોઈ એવો જગતમાં ન થાયેને

એમ કહેછે રૂંથી સાંભળને રાય ભાઈ. ૧૪

રાજા કહેછે તમે સાંભળો રૂંથી વસ્યુ હરચન મારું હવે નામ ભાઈ
જે માગો તે તમને આણીજ આપુને સારૂ સઘળાં તમારાં કાજ ભાઈ
વિપ્રને પરણાવો તમે કન્યાદાન દઈએ જ્યારે અમે ભાઈ ૧૫
આલા લીલા જ્યારે વાંસ વઢાવ્યાને ચોરી બંધાવી વનમાંય ભાઈ
વિપ્ર બેઠા જ્યારે વેદ ઓચરેને ચોરીના આંટા ફેરવાય ભાઈ
કન્યાદાન દ્યો હવે રાય, ત્યારે કારજ સંપુર્ણ થાય ભાઈ ૧૬
કન્યાદાન રાજા હરસને દીધાંને બાપુ ફેરા ફેરવીઆ વનમાંય ભાઈ
અંધ બંડારને લોમકા સરવે, ગજરથ તોરંગ હવે માંય ભાઈ

અજ્ઞેધા લઈને અર્પણ કીધી ત્યારે રૂશીએ સ્વસ્તિ કીધી ૧૭
 રૂશી કહેછે તમે સાંભળો રાજા હું દક્ષણા માગુ અમે રહ્યા ભાઈ
 સવાભાર સોનું તમે ક્યાંથી કાઢશોને ગાંઠે નથીરે જરાય ભાઈ
 વિમાસણુતમે શું કરો રાય હવે મુખથી પાડો હવે નાય ભાઈ ૧૮
 રાજા કહેછે તમે સાંભળો રૂશી મારા અંગ ઉપર હવે હોય ભાઈ
 અજ્ઞેધામાં મારી અરધાંગના ખીરાજેને હાર અનોપમ હોય ભાઈ
 ચાલોને વિપ્ર હું તમને આપુંને, તમારાં દરિદ્ર કાપુરે ભાઈ ૧૯
 અશ્વરાજાનો જ્યારે આંગકી લીધોને આપે થયા અશ્વાર ભાઈ
 રાજા હરચન પાળા પધાર્યાને ચાલી અજ્ઞેધામાં જાય ભાઈ
 જાણુતો નગરીમાંહે કરાવીને તારા રાણી વેલેરાં આવેરે ભાઈ
 સનાનકરીને સતી તારાદે ઉઠ્યાંને હરી હરી ઓચરે ઘરમાંય ભાઈ
 સતી પધાર્યાં હવે સ્વામીની પાસે ત્યાં પુકેછે હરચનરાય ભાઈ
 સવાભાર જ્યારે સોનું નથાય તો, સત આપણું હવે જાય ભાઈ ૨૧
 રાણી કહેછે તમે સાંભળો રાજા ધારણુ રાખો હવે ધીર ભાઈ
 રૂશીને જ્યારે દાન દીધા વિના ન પીવું આપણે નીર ભાઈ
 ગ્રણુ જણાં લઈ પરધર વેગાઈને, સતને જાવા કેમ દઈએ ભાઈ ૨૨
 સતને કારણુ જ્યારે સરવે તણુઆને સુખ સંસારનો સાર ભાઈ
 કહો દામો કોની લાલચ ન કરીએ ને નામ તણોછે આધાર ભાઈ
 વિશ્વાસે જ્યારે વળગીન રહીએને સત જાવા ન દઈએ ભાઈ ૨૩

ખંડ બીજો.

રાજ મેલ્યા મંદિર મેલીઆં ને

મેલી હીડાળા ખાટરે ભાઈ

સતને કારણુ જ્યારે ગ્રણુ સંચરીઆને

બીચી કાંચી કેરી વાટ ભાઈ
 રાજ રોડકાસને તારાદે રાણીને
 મુખ જ પેછે સારંગ પ્રાણી ભાઈ ૧
 વાટે ચાલીને વિદ્યામિત્ર કોખા
 તમે સેજાં ચાલોખાં ક્યાંઈ ભાઈ
 ગાઉ ગાઉને વેરે તમે જુજવા ચાલો
 જે પુન્ય તમારું હોય ભાઈ
 એવી વાત જ્યારે તમથી ન થાયે
 તો મુખથી પાઠોને નાય ભાઈ ૨
 ગાઉ ગાઉને વેરે જુજવાં ચાલ્યાંને
 આગળ હસ્તન રાય ભાઈ
 તેની વાંસે સતી તારાદે રાણીને
 વાંસે કુંજર રોડકાસ ભાઈ
 કઠણ પળ જ્યારે આવી છે ત્યારે
 એવી તો કપટ રૂશીએ ચલાવી ભાઈ ૩
 અનેક અન્યની જ્યારે અસ્વારી કરતા ને
 હાથી અંબાડીએ રાય ભાઈ
 અબોધા નગરીનો રાજ્યો હવે
 પાળો ચાલ્યો હવે જાય ભાઈ
 એમ કહેછે સહી તારાદે રાણીને
 ભલું કીધું તેં સારંગપ્રાણી ભાઈ ૪
 પંખી સઉએ જ્યારે રૂશી પધાર્યામિ
 આકાશ ઉડ્યાં હવે જાય ભાઈ

સોળ કળાને જ્યારે મુરજ તપાવ્યો
 ધરા બાણી ધાણી ચાર બાઈ
 પગનાં જ્યારે પગરખાં ઉતાર્યાંને
 અડવાણે, પાંચે તો ચલાવે બાઈ
 વાટે વિશ્વમિત્રે પરખ બંધાવ્યાંને
 અનપાણીનાં ત્યાંમ હવે બાઈ
 શેઠ આંખે જ્યાર સદાવૃત આંખે
 પગનાં પગરખાં પેહેરાવે બાઈ
 પંથી જ્યારે ગોરેરાં આંખેને
 લોજન જમતાં તમે જાણોરે બાઈ
 પગ બળે જોરે પંથી તમારાંને
 પગરખાં પેહેરાંને પગમાં બાઈ
 ખાઓ પીઓને બેસો આસન કરો
 તમે મુખે શરીરે થાઓ બાઈ
 વિશ્રામ કરો તમે અબધણી આવો
 પછે તમે પંચે સધાવો બાઈ
 રાજા કહે છે તમે સાંભળો શેઠીઆ
 અમથી જન્મે નવ ભય બાઈ
 મારે રૂપિને દાન દીધા પછી
 અન પાણી તો લેવાય બાઈ
 અન પાણી તો અમે કેમ લઈએને
 સત જવાણે કેમ દધ્યો બાઈ
 એટલો ઉતર દધતો ચાલી નિશ્ચનીઆંને

ત્યાંથી તે હરચનરાય ભાઈ
 તેની વાંસે સતી તારાંદે આવ્યાંને
 પુછે પરખીઓ હવે ત્યાંય ભાઈ
 પંથી તમે હવે ઓરેરાં આવોને
 લોજનીઆં તમે જમતાં જવો ભાઈ ૬
 આગળ એક હવે ચાલ્યો જય
 ખાપુ હમણાં જમીને આંય ભાઈ
 સાચું કહોને તમે સુંદરી ખાઈ
 તમારે શું સગો થાય ભાઈ
 સુંદરી કહેછે એ સ્વામી છે મારો
 જુઠો બોલ તમારો ભાઈ ૧૦
 એ જમ્યા હોય તો ભલેને જમ્યા
 મારે રૂશીને દાન તો દેવાય ભાઈ
 એટલો ઉત્તર દઈને ચાલી નિસરીઆંને
 ત્યાંથી તારાંદે ચાલ્યા જય ભાઈ
 લોજનીઆં જમતા હવે જવ ભાઈ ૧૧
 આગળ બે જણા વગાં જયને ભાઈ
 ખાપુ તારા માતને તાત ભાઈ
 જમ્યાં લોજનીઆંને પીધારે પાણી
 અમ આગળ કરી વાત ભાઈ
 અમારો કુંવર વાંસે આવે તેને,
 પગમાં પગરખાં પેહિરાવજો ભાઈ
 વાટે વિશ્વામિત્રે કપટ કર્યાંને ૧૨

કપટ કીધાં ઘણાં મન માંય ભાઈ
 તેની મહેનત માથે પડીને
 ગાલી ગયા હરચંદ્રનાય ભાઈ
 એમ કરતાં સરવે. કાશીએ ગયાને
 ચોકમાં જઈ ઉભાં રહ્યા ભાઈ
 ખડનો પુજો જેણે શિરપર ધર્યોને
 ત્રણે ઉભાં છે હયાં ત્યાંય ભાઈ
 સવાભાર હવે સોનાને માટે
 ત્રણે જણાં તો વેચાય ભાઈ
 ખેલ વિશ્વામિત્ર એવા ખેલતો
 સતવાદી સત નવ મેલે ભાઈ
 કુંવર કહેછે માતાજી મોરી
 મુજને રાખો તમે પાસ ભાઈ
 મુજથી એકલું રહેવાય નહી
 એમ રૂદન કરે રોમદાસ ભાઈ
 વાત વિશ્વામિત્ર એવી સાંભળીને
 રૂશીજી ખોલ્યા વચન ભાઈ
 ત્રણે જણાંને નોખાં લઈ લેસુને
 અકીકી કોર અકેકું બાવ ભાઈ
 બીજી ગલીને બીજે ઠેકાણે
 કોઈ કોઈની લેણું નવ થાય ભાઈ
 વાત એવી જ્યારે ચડે ભરાણીને
 રૂદન કરે તારાદે રાણી ભાઈ

૧૩

૧૪

૧૫

૧૬

કાશી મળરને એંદરેને
 પોકારે હરનચરામ બાઈ
 સવાબાર સોનાને માટે
 વેચાણ તારાદે બાઈ બાઈ
 સવાબાર એનું સોનું દીધુંને
 દાન વિપ્રને હવે દીધું બાઈ
 સોનું લઈને રાજા મુખ રહ્યાને
 તશુર આવ્યા તે ઠામ બાઈ
 અરધી રાતના ઉપાડી ગયાને
 કોનું લેધું હવે નામ બાઈ
 નિરાશ થઈને નિસાશા નાંખે
 સત્ય અમારૂં પ્રભુ રાખે બાઈ
 વેશ્યા ઘેર સતી તારાદે વેચ્યાંને
 રૂશી ઘેર વેચાણ રાય બાઈ
 વાંસે કુંવર હવે એકલા રહ્યા તે
 વિપ્રને ઘેર જાય બાઈ
 વાંસે વિશ્વામિત્ર પઠ્યા હવે
 ઘેર મહારાજને ન આવે બાઈ
 તારાની ઠેક હવે ત્રિકમે રાખીને
 તાપ દેખાડ્યો તનમાંય બાઈ
 વેચાયા રાજાને રાણી
 ચાલી પેતે ત્યાં જાય બાઈ
 કઠણ ઠામ વિશ્વામિત્રે કીધું

૧૭

૧૮

૧૯

પણ સભ જાણ ન દીધું બાઈ ૨૦

સતને કાશ્વે હવે ત્રણે વેચાણાંને

રાણી હરચન રોઈદાસ બાઈ

કહે દામો એને દુખ ઘણાં પડ્યાં

ત્રણેજણાં તો વેચાણાં બાઈ

ગોવિંદની ગતિ નવ જાય જાણી

રૂખી ઘરે ભરે રાજા પાણી બાઈ ૨૧

ખંડ ત્રીજો.

દિવસની કરવી ચોકીનેરે

રાતનાં ભરવાં નિરબાઈ

એમ કરતાં કેટલાક દિન વિત્યાને

સુકાઈ ગયાં શરીર બાઈ

આણુ ઘણો રાજા મનમાં રાખે

તેમ દુખ ઘણેરા પ્રભુ નાંખે બાઈ ૧

એક દિવસના સમે જાગે રાજા

હરચન આપ્યારે જાય બાઈ

બાર ખેડાનું માથે માટલુ લઈને

જળ ભરવાને તે જાય બાઈ

અદૃત્ય વિશ્વામિત્રે કીધાં

ત્યારે સ્વરૂપ દેડકાના હવે લીધાં બાઈ ૨

દેડકાં થઈને હવે માટલામાં પેઠા

ખાપુ બાર થયો તેની માંય બાઈ

જળ ભરી રાજા મડો ચડાવે

પણ રતી બિંચો નવ થાય ભાઈ
 વિમાસણ હવે ખહુ કરે રાય
 પણ તેની શી વલે થાય ભાઈ ૩
 જળ ભરતાં હવે જરા પોંચીયુંને
 ટાલ પડી શિરમાંય ભાઈ
 નિશાળીઆની સાથે કુંવર
 આવતા દીઠા હરચનરાય ભાઈ
 દેખીને કુંવર ધણે શોક પામે
 પણ દુખના દહાડા નવ વામે ભાઈ ૪
 નિશાળીઆ સરવે આરારે આવો
 વાત કહું તમને આંહી ભાઈ
 બિંડા જળમાં તમે આધેરા ચાલો
 તો ભાર હળવો હવે થાય ભાઈ
 સાંભળી રાજ સમજીને રહ્યા
 ઉંડા જળમાં આઘા ગયા ભાઈ ૫
 તરત રૂશી હવે ખહાર નિકળ્યા
 ઠેક મારીને જળ ખહાર ભાઈ
 જળ ભરીને રાજ ચાલી નિકળ્યા
 ગયા પોતાને દુવાર ભાઈ
 કોપ્યા વિશ્વામિત્ર ભાળીને
 કુંવરને નાંખું હવે મારી ભાઈ ૬
 ત્યાંથી સરવ ચાલી નિસર્યાને
 મેની ગાયે કુંવર નાય ભાઈ

કુલડાં વીણતાં તરત ફટકાબ્યોને
 પ્રાણ છોડ્યા હવે જય ભાઈ
 વક્રમ વિશ્વામિત્રે કીધાંને
 સ્વરૂપ ભોરીંગનાં હવે લીધાં ભાઈ ૭
 નિશાળીઆ સરવ ચાહીને ગયા
 જ્યાં હતી એની માત ભાઈ
 કુલડાં વીણતાં તેને ફટકાબ્યોને
 તારો કુંવર પડ્યો હવે ભાઈ
 એમ કહે છે સતી તારાદે રાણીને
 ભલું કીધું તે સારંગપાણીને ભાઈ ૮
 દીઠો કુંવરને દોટજ મુકીને
 ઉપાડી લીધો ઉરમાંય ભાઈ
 રંગીલો કુંવર રોહીદાસ મારોને
 ખાંતીલો ખાંપણ વિના જય ભાઈ
 મનના મનોરથ થાવા ન દીધાને
 લાવ એક નવ લીધારે ભાઈ ૯
 હાથે કડાં હેમનાં નેરે, શીરપર નવધરાં સારભાઈ
 સરવે શણગાર તારા શા સંભારે
 મને અંગમાં ઉઠે છે અળ ભાઈ
 કુંવર તે તારી બાજુ સંકેલીને
 મને અજાગણીને એકલી મેલી ભાઈ ૧૦
 માતાએ કુંવર કાંધ ચડાવ્યોને
 સ્મશાનમાં લઈ હવે જય ભાઈ

મસાણમાં રાજા હરચન ઉભાને
 લોંચનું ભાડુમાગે ત્યાંભાઈ
 સોના મહોરજો આપો અમને
 તો દેન દેવા દઈએ તમને ભાઈ
 માતાએ જેજ કુંવરની ખડકી
 અગ્નિ મુકી હવે ત્યાંય ભાઈ
 પંખી સ્વરૂપે હવે રૂશી પધાર્યાને
 જ્યાં બેઠા ઇંદ્રરાય ભાઈ
 ત્રાંસે ઝડી હવે મેઘની કીધીને
 અગ્નિ ચોલાવી હવે દીધી ભાઈ
 અડધું બક્ષ્યું એનું મડદું રહ્યુંને
 હવે જળમાં તણાતું જાય ભાઈ
 તરત તેમાંથી હવે ઉપાડી લીધુંને
 બચ્યું લે એની માય ભાઈ
 મડાં ગાંઠ તો જ્યારે વળી ગઈને
 અને બબર નથી હવે તેને ભાઈ
 ઠાકણ તારા શહેરમાં આવીને
 મડા મસાણમાં ખાય ભાઈ
 વાર તેની તે ટાણે કરોને
 નહિતો શહેર સમુળું જાય ભાઈ
 હીણું બુદ્ધી જઈ એને બતાવે
 પણ મેર મારાજને નાવે ભાઈ
 સ્વારથીને શહેર સમુલુંને

૧૧

૧૩

૧૪

સાથે કાશીનો રાય ભાઈ
 નરને નારી ઊરે ધર ઇક્લી કરીને
 ડાકણ જોવા હવે જાય ભાઈ
 મોર આવ્યા વિશ્વામિત્ર ચાકીને
 જઈને ચોટકે ઝાલી ભાઈ ૧૫
 શીશ ઉઘાડેને ઉભી બજારે
 શહેરના મધ્ય માંય ભાઈ
 નરને નારીયુ લેળીયઈ હવે,
 ડાકણ જોવાને જાય ભાઈ
 ઉગમણે હવે ઝાંપકે આવીને
 તેડયો ત્યાં ખીમલો મસાણી ભાઈ ૧૬
 સતિએ મોઢું જ્યારે સ્વામીનું દીકું
 ત્યારે શુદ્ધ વળોછે શરીરમાંય ભાઈ
 પતિને હાથે મારા પ્રાણુ જે જાશે
 ત્યાં ધારણ થઈ હવે ધીર ભાઈ
 એમ કહેછે સતી હવે તારાદે રાણીને
 ભલું કીધું તે સારંગપાણી ભાઈ ૧૭
 ભક્તિને કારણે ભુવન છોડ્યાંને
 તનમન સોંપ્યાં છે શિશ ભાઈ
 કહેવામાં એને દુખ પડ્યાં ઘણાં હજી
 ના આવ્યા જુગદીશ ભાઈ
 નાથ મારા જાણે નમેરા થયાને
 પ્રભુ મારા અપરાધ શા ભાઈ ૧૮

(૫૨)

ખંડ ચોથો

કાશીપુરમાં અચરત દિહુંને
અનરથ થયો અપાર ભાઈ
પવિત્ર પુરી શીવશંકર કેરીને
કોખ્યા ઉમીયાનો નાથ ભાઈ
અગ્નિ ઝરેછે નેત્રમાં ભારીને
બ્રહ્માંડ નાખું હું તો મારી ભાઈ ૧
હરિ પોઢ્યા વૈકુંઠમાં ને
કમળાણ ઢોળે છે વાય ભાઈ
ઉફડકીને પ્રભુજી જાગીઆને
તરત કાશીએરે જાય ભાઈ
કોપ દેખી શંકરનો ભારીને
ગરૂડને મેલ્યા વીસારી ભાઈ ૨
સ્નાન કરી સતી તારાદે આવ્યાને
તુલશી પત્ર મુખમાંય ભાઈ
હાથ જોડીનેરે હાજર થયાંને
હરચન વાળેછે ઘાય ભાઈ
હાથ એના ઝાલ્યા મોરારીને
રાજા જોડ્યા વચન વિચારી ભાઈ ૩
સત્યવાદી રાજા હરચન કહીએને
ટેક મેલે નહિ હવે ક્યાંય ભાઈ
રાજ ગયું ને રોહીદાસ મરાણો
એવા હાલ માથે થયા ભાઈ

પાછું જ્યારે નથી જોતા વાળીને
 પાંસે ઉભા દેવ મોરારી ભાઈ ૪
 ક્રોધ કરીને રાજા હુરચન જોડ્યાને
 હાથ મેલી ઘોને માહારાજ ભાઈ
 એટલા દિવસ તમે ઊંઘી રહ્યાને
 ખખર પડી તમને આજ ભાઈ
 બળવંતા તમે થાશે બેઢીને
 વાર કીધી તમે વેલી ભાઈ ૫
 રોહિદાસ મુવાને હું રાણીને માં
 પછી હું ઠાહું મારો પ્રાણ ભાઈ
 ટાઢક તરને થાય ઘણીને
 સૌ કરશેરે વખાણ ભાઈ
 ભગતીનો તો મહિમા વધારીને
 વાર વેલી કીધી મારી ભાઈ ૬
 હસીને જોડ્યા કમળાનો પતી
 ધન ધન સત્યવાદી રાય ભાઈ
 માગ માગ જે જોઈએ તારે
 તુંને આપું હુંતો આંહી ભાઈ
 સંકટ તારાં સરવે કાપુને
 જે જોઈએ તે તમને આપું ભાઈ
 વાત મુણી વિશ્વામિત્ર ભાગ્યાને
 તાપ લાગ્યો તનમાંય ભાઈ
 કૃષ્ણ કહે એલા કયાં જાગ્યો કપટને

શીક્ષા આપુ તમને આંહી ભાઈ
 ચૌદ અવતાર જાઓ શ્વાનના આખ્યાને
 સત્યવાદી જેહ સંતાપ્યા ભાઈ ૮
 વિશ્વામિત્ર તો થરથર દુઝેને
 મુખમાંથી બોલે નહીં કાંઈ ભાઈ
 હાથ જોડીને રાજા હરચને માગ્યુંને
 સાંભળો તે વૈકુંઠરાય ભાઈ
 વીશ્વામિત્ર તો અમારો ગાઈઓને
 અવતાર એકે નવ થાય ભાઈ ૯
 હોતે હરીમુખ ઓચચો વાણીને
 વચન તમારાં સત્ય થાય ભાઈ
 રાજા રોહિદાસને મળવન કર્યાને
 ત્રણે ઉભાંછે હવે ત્યાંય ભાઈ
 રાજા રોહિદાસને તારાદે રાણીને
 દરશન દીધાં સારંગપાણી ભાઈ ૧૦
 શંખ ચક્રને ગદા પદ્મ ધરીને
 દરશન દીધાં તેમને ત્યાંય ભાઈ
 હાથ જોડીને રાજા હરચને માગ્યુંને
 સાંભળો વૈકુંઠરાય ભાઈ
 ભવોભવ સ્વામી ભક્તિ તમારી
 અમને દેજો દેવ મોરારી ભાઈ ૧૧
 મુખે માગ્યું તે રાજા હરચને આખ્યુંને
 તુઠયા ત્રિલોચનરાય ભાઈ

(૫૫)

સત્ય શ્રી હરીએ એનું રાખ્યુંને
 કાશીનગરનીરે માંચ ભાઈ
 સંકટ એનાં સરવે કાપીને
 અવિચળ ભક્તિ એને આપી ભાઈ ૧૨
 ગંગા સ્નાન રાજા હરચને કીધુંને
 દાન દીધાં ત્યાં ઘણાં ભાઈ
 કાશીપુરીમાં કિરતી વધારીને
 પછી અન્નેધાએ જાય ભાઈ
 નવે ખંડમાં નામના રાખીને
 પુરે એની શાસ્ત્ર સાખી ભાઈ ૧૩
 કલ્યાણ રાજા હરચનનાં કીધાંને
 સુખ દીધાં સવાઈ ભાઈ
 અન્નેધાપુરીમાં આનંદ વરતાણાને
 જુગમાં જશ ગવાય ભાઈ
 હેતે કરીને હરીને લઢાવેને
 વાલો તેની વારે આવે ભાઈ ૧૪
 એક અવધખંડ બીજો વાટખંડ
 ત્રીજો કાશી ખંડ કહેવાય ભાઈ
 ચોથો ખંડ પુરણ પ્રાપ્ત પ્રભુનીરે
 જુગત એવી તો જણાય ભાઈ
 ચાર ખંડને ચરણ અઠયાસીને
 ભક્તિ વૈકુંઠમાં વાસી ભાઈ ૧૫
 સોરઠ ખંડ ગીરનારની છાયાતે

(૫૬)

સહેર કુતીઆણીની માંચ ભાઈ
કિરતી રાખ હરચન તણીને
દાસ દામોદર એમ ગાય ભાઈ
ગુરુને પ્રણામ કરીને
કહ્યું કહેવરાવ્યું છે હરી ભાઈ

૧૬
સંપૂર્ણ.

ગણેશનું ભજન ૫૦

જ્યાં દેખું અલેક મેરા રામ,
જ્યાં દેખું સાહેબ તોરા નામ;
સોય માણેક મોરી નજરમાં આવ્યાંજી.
ગવરીના નંદ ગણેશ મનાએલા સોય,
હરદામાં હરીને હુલાયા રામ,
તલભર તાળાં રજભર કુંચી,
શ્રાંત ગુરુએ ખોલાયા રામ,
ચોરાસી ચવટાને ખાવન બળરૂં,
સત ગુરુએ શેર રચાયા રામ.
જલહ જલહ જોત્ય જલતહે,
મોતીના ચોક પુરાયા રામ.
સંસાર સાગર મહાજલ ભરીયો,
તારણી તાર મિલાયો રામ.
મચ્છંદરના ચેલા ગોરખ ખોલ્યા,
ખોજ્યા સોનર પાયા રામ.

દોઢ.

સોય૦

સોય૦

સોય૦

સોય૦

સોય૦

ચેલૈયા પુરાણ તથા હાલરડું.

હરી ગુરૂ સંતને સમરિએનેરે, ચોગો ગણપતિ દેવ ભાઈ;
 સમર્યો લખ લાલ દીએ, જેની પ્રથમ પેલી સેવ ભાઈ.
 ગુણુ ગાયેરે હરિ ભક્તિના, જેને સ્થાંભાય અસમાન ભાઈ
 સત વિના સાહેબ ન રીજે, વાંચે વેદ પુરાણ ભાઈ.
 સગાળશા શેઠને ચંગાવતી રાણી, એવાંનિમધારી નરનારભાઈ;
 સાધુને જમાડીને પછે જમતાં.
 જેને! અહોનિશ ધરમ અપાર ભાઈ
 એક સમે એને અટક પડીને, મેઘ મંડાણા મુશળધાર ભાઈ
 પરજન ઉઠ્યો દને આથમ્યોતો, એ સત નવ છોડે શાહુકાર ભાઈ
 વરસી રહ્યો ત્યારે વકિલ તેડાવ્યોને,
 દશેદશ ઘોડા જાય ભાઈ.
 અભીયાગત વીના મારે અનડાં ન ખપેરે,
 એવો કરોને કાંઈ ઉપાય ભાઈ
 વાણાતર ચાલ્યા એને ગોતવાનેરે, જોયા નગર હરીદુવાર ભાઈ
 તળાવની પાળે એક તપસી બેઠોને,
 શેઠને કીધો સમાચાર ભાઈ.
 શેઠે કાને સાંભળીનેરે, અણુવાને પગે દોડ્યા જાય ભાઈ,
 પ્રકૃમા કરીને પગે લાગ્યા તો,
 હરડામાં હરખ ન માય ભાઈ.
 સગાળશા શેઠનું સત છોડવાને, કોલીયા થયા કીરતાર ભાઈ
 આવી દેવળમાં ઉતર્યોનેરે, દેહ કીધી છે બેહાલ ભાઈ,
 દુરગંધ આવેને ભુત ભાગેરે, માંખો મળીયો છે અનેક ભાઈ

તોય ડગે નહી મન શેઠનુંરે, એવી મોટાઓની ટેક લાઈ.
 શેઠે સાયબાને જ્યારે ઓળખ્યાનેરે,
 તેના માનવી સુણજે મર્મ લાઈ.
 ભોજલના સ્વામી આરે ભોવન પધારોને,
 રાખવા લાજને શરમ લાઈ.

કડવું (૧).

ચરણ ઘોઘને ચરણામૃત લીધાંને, સીધ્યાં સઘળાં કામરે;
 કરજેડીને પછે કહેવાને લાગ્યાને, મંદિર પધારો મારા લાઈ
 અતિથી વાણી આચર્યાનેરે, સાંભળો સતિ મોરી વાત લાઈ;
 મારી કાયા મારે હાથ નહિ, મને પીડા કરેછે અતપાત લાઈ.
 રથે દેવંતી જોતરૂનેરે, ગાદી નંખાવું ગોપાળ લાઈ;
 તેડી બેસાડું તમને ત્રીકમા, તમે મહેરૂ કરોને માહારાજ લાઈ.
 વળતાં અભીયાગત બોલીયાં, મારે ઘોડાનું નથી કામ લાઈ;
 અમે અવીનાશી રહીયે એકલાને (મ) લેશો મારું નામ લાઈ.
 પ્રભુ મંગાવું પાલખીને, માંહી ઝાઝી કરાવું જતન લાઈ;
 પવન ન લાગે એવા પડદા બંધાવું,
 જેમ રાંક રખે રતન લાઈ.
 મન ગમતી રસોઈ અમે માગી લેશું,
 ત્યારે જ્વરે તમારો લરમ લાઈ.
 સરભંગી સાધુ એવડી સોચ નહી મારે,
 કંઠણ હુમારાં ખટકર્મ લાઈ.
 વળતાં અભીયાગત બોલીયાં
 જો હું આવું નગર મોઝાર લાઈ.

તારી નારી જો આવે તેડવા,
નિકર ખેશી રેહેશું ખાર ભાઈ.

હરખેથી હરીજન ચાલીઆનેરે, આવ્યા પોતાને દુવાર ભાઈ;
પત્નીને લાગ્યા પુછવાનેરે, હવે શ્યો કરવો ઉપાય ભાઈ.
સતિ કહે છે સ્વામી હમારાને ઢીલ ન કરશો લગાર ભાઈ.
અખઘડી જામએ એને તેડવાનેરે,
એ માનવી નહી પશુ મોરાર ભાઈ.

સામેયા લઈનેરે સાબદા થીઆનેરે, ગયા પુરવતાં પાપ ભાઈ
લોજલના સ્વામીને લેટતાંનેરે, ટળી ગયા ત્રીવીધી તાપ ભાઈ

કડવું બીજું.

કનક ઇંદોનીને કંડીઓ, મહીજીગતે ખેસાર્યા જડુવીર ભાઈ;
સંવાવતીયે શીરપર લીધાને લીજાણું સતી કેરા ચીર ભાઈ.
નગરના લોકજ ટોળે મળ્યાને જોવાને વરણ અઢાર ભાઈ;
અનેક વાણી ઓચરેને હાંસી કરેરે હજાર ભાઈ
ઉનાં જળ મેલીને સ્નાન કરાવ્યાને,
પોઢાડયા પલંગ વિશાળ ભાઈ.

ભાવે કરીને ભોજન લાવ્યાને મીઠા મેવાને પકવાન ભાઈ;
ચંદન ચરશેને ચરણઓશરેને. વીંજણે ઢોળે વાય ભાઈ.
હાથ જોડીને હરીજન ઉભાને આરોગો લગવાન ભાઈ;
અનુસંદેહ મુને અગ્નિ કરે છે,
મારે છે માટીનો આર ભાઈ
ઓતમ વરણ તમે કેમ કરશોને હૈયે કરોને વિચાર ભાઈ;
કસાઈ વાડેથી તુરત મંગાવીને

મેલી છે લોકની લાજ ભાઈ
 ભાગ્ય વિના દીનોનાથ પધાર્યાને ધન્ય ઘડી મારે આજ ભાઈ
 નવા નવા રૂપજ અમે ધરીએને રૈએછેયે વનમોઝર ભાઈ.
 અઘોર પંથી મારે આહાર માણસનો
 ધર માટીનો નથી પ્યાર ભાઈ
 નરને નારી એકઠાં મળીયાંને, હવેસી શો કરવો ઉપાય ભાઈ
 પ્રભુ જોવાને આવ્યા પારખુને
 જો ના પાડીએ તો સત્ય જાય ભાઈ
 પુત્રને ચાલ્યા પુછવાનેરે નિશાળે શેઠ શગાળ ભાઈ,
 ચેલેયો કહે છે સત નવ છોડીએ, મરને જડા મુળથી જાય ભાઈ
 ભાવે કરીને ભોજલ બોલ્યા, ઘણી અટક પડે ઓળખાય ભાઈ.

કંડવું ૩.

આતે દાયા મારી અંતે પડવાની,
 એમ બોલ્યો છે બુધીવંત બાળ ભાઈ
 સાધુને હાથે માફે મોત સુધરશેને,
 ટળશે જનમની જંબળ ભાઈ.
 આગે મોરધ્વજે અંગ વેરાવ્યાને
 કરણે કીધાં કાયાના દાન ભાઈ.
 શીળી રાજની માટી છાએ જોખાણીને,
 તારે રીજ્યા હુતા ભગવાન ભાઈ.
 હુરચન રાજને માથે હેલ પાણીનીરે,
 દૈવે નાખ્યો તો માથે દંડ ભાઈ.
 તોય સત્યવાદી સત્ય નવ છોડે

મરને ભાંગી પડે પ્રહ્લાંડ ભાઈ
 દધીરૂપીને ન્યારે દેવતા જાન્યા,
 જેના વાસના કરવાતાં વજર ભાઈ.
 કુવાડે અંગ માંડયાં કાપવા તોયે,
 જોલે નહીં જુધીનો સાગર ભાઈ.
 શીર મળે પશુ સામો નહિ મળે
 મારે ઘેર મોહન થયા છે મેમાન ભાઈ.
 આવે અવસર પાછો પગ કેમ જરીયેને
 તન મન ધન કુરબાન ભાઈ.
 હાર ન પામો તમે હીમત રાખોને,
 જોજો મોટાઓના મરમ ભાઈ
 પરમારથ કારણ મરને પ્રાણ હોમાય ભાઈ.
 નહિ છોડીએ સત્ય ધરમ ભાઈ.
 એટલો પડકારો ન્યારે પીતાને કીધો,
 તારે હરિજન થયા હુશીયાર ભાઈ.
 સુતનાં વચન સાંભળીને છાતીમાં પડી ગયા સાર ભાઈ,
 ચાક ઉપરથી જેમ પીંડો ઉતારે,
 એમ એલેએ ઉતાર્યું એનું શીશ ભાઈ.
 અરપણ કરીને આગળ ઉભા તારે,
 જોઈને રહ્યા જુગદીશ ભાઈ.
 બહુ નામી કહે છે બાઈને,
 સતિ સજોને સોળે શણગાર ભાઈ.
 હસતાં ને રમતાં એણે સમો સુધારોને,

રોતાં નહિરે લગાર ભાઈ.
 કળપેલ દાન અમે લેતા નથીને,
 એવી આધુની ભારે ટેવ ભાઈ.
 ભાવે કરીને ભોજન બોધ્યાને,
 તૈયાર આલોને તતખેવ ભાઈ.

કાલું ૪ થું

નવાં નવાં આમુષણ પેડરીનેરે,
 ચેલેયો સુધાર્યો તેણી વાર ભાઈ.
 ભાવે કરીનેરે ભોજન નીપાવેને,
 આરે જો નંદના કુમાર ભાઈ.
 શીશ હાતું તે તો શીંકે ચડાવ્યુંને,
 કાયા આણી મારે કામ ભાઈ.
 ભુખે માર્યાની ભાળી ભક્તિ તમારી ને,
 મને મેલી આવો મારે કામ ભાઈ.
 ખાડાળીઆમાં શીશ કચરાવુંને,
 કીધાં કાણુ વચન ભાઈ,
 ઇંદ્રતાપ તેનો જીરવી ન શક્યોને,
 તોડી ભાગ્યો ઇંદ્રાસન ભાઈ.
 જમવા ટાણે જોગેશ્વર બોધ્યા,
 સાંભળોને મારી વાત ભાઈ.
 વાંઝીયાનાં અનની વરત નહી મારેને,
 સુરતે કેમ સમાત ભાઈ.
 સંઘાવતી કેછે તુંને રમત દેખાડું,

તું માટી થાજે મેહરબાન ભાઈ.
 તું આવ્યો માફે સત, છોડાવાતો,
 હું જલારું તારો કાન ભાઈ.
 પાંચ માસનું વીરજ છે મારેને,
 વાંઝીયા નથી દીનાનાથ ભાઈ.
 સતિએ જોદર માંડયું ચીરવા,
 ત્યારે હરિએ જાલ્યા તેના હાથ ભાઈ.
 ધન્ય ધન્ય સતિ ધરમ તુમારોને,
 મેં જોયું મરણવાનું મન ભાઈ.
 પુત્રને વેધી માફે સનમાન કીધું,
 એમ મુખથી જોડ્યા વચન ભાઈ.
 માગ માગ સતિ માગ્યાં આપું,
 એમ કેછે કુરણાનીધાની ભાઈ.
 આવી કસોટી (મ) દેજો કોઈને,
 સ્વામી એ માગું વરદાન ભાઈ.
 પરીબ્રહ્મ પોતે પ્રગટ જીવેને,
 દીન પાંચમે પાર ભાઈ.
 ચલેયાને સજીવન કીધોને,
 ત્યારે વરત્યો જેજેકાર ભાઈ.
 ચેલઈયા આખ્યાન જે સાંભળે,
 તેનો વૈકુંઠ હોજો વાસ ભાઈ.
 ગુરૂ પ્રતાપેરે ભોજલ જોડ્યા તો,
 ધન્ય ધન્ય મારા નાથ ભાઈ.

સમાપ્ત.

(૬૪)

ચેલૈયાનું હાલરડું.

હેરી તારે હાલરડે હડતાળ બાંળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

ચેલૈયા ખમા ખમા; (ટેક)

હેરીમારા નોંધારાના આધાર,

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

ચેલૈયા૦

હેરીમારે કણ ખુટયારે કોઠાર,

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

ચેલૈયા૦

હેરીમારે આખડીનો છીદાર,

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

ચેલૈયા૦

એજ મારે હાલરડે હડતાળ, કુંવર ચેલૈયા ખમા ખમાભાઈ

એજ તારા મેહેતાજી જીવે તારી વાટ,

કુંવર ચેલૈયા ખમા ખમા ભાઈ.

સાખી.

અમે જાણ્યું છે ચેલૈયાને પરણાવશું,

જાડી નેડશું જાન.

ખંડ ત્રીજો.

પણ આર્ચીતા મરણ આવીઆં,

સ્વર્ગથી ઉતર્યા વૈમાન.

કુંવર.

લીલી હોળે લીંમડી,

એની સીતળ હોળે છાંય

બંધવ રહેજે બોલણે,

તોય પોતાની બાંય.

કુંવર.

(૬૫)

સાખી.

કુવા ઢાંકણ પાવડું, જગની ઢાંકણ બાર,
 બાપનું ઢાંકણ બેટડો એમ ધરનું ઢાંકણ નાર. ચેલૈયા.
 ક્ષણ વિના જુરે પીંપળી, એમ અંધવ વિનાની જુરે બેન
 પણ પુત્ર વિના જુરે માવડી,
 એજ તારે પીંગળે પડીએલ ખોટ. બાળા ચેલૈયા.
 હે ઘર નમ્યું તો ભલે નમ્યું, વળીતું ક્યાં નમ્યોજ ઘરનો મોભ,
 જેના ઘરમાંથી કંધોતર ઉઠ્યાં,
 તેને જનમો જનમનો શોગ. ચેલૈયા.
 હે મેલામાં મેલો દુભડો, તેથી મેલો લોભ;
 તેથી મેલો શગાળશા વાણીયો,
 એતો મુવે ન પામ્યો મોક્ષ. બાળા ચેલૈયા.
 હાથે પોંચી હેમની, વળી ગળે એકાવળ હાર,
 જેને આંગણે નહીં દીકરો,
 હેરી તેના મંદીરીયા સુનકાર. બાળા ચેલૈયા.
 ભાઈ મરે ભવ હારીએ બેની મરે દશ ભય,
 બાળાપણમાં જેનાં માવતર મરે,
 તેને ચોદશના વા વાય. કુંવર.
 ચેલૈયાને સજીવન કીધો, લાગ્યો પ્રભુને પાય,
 લોજલના સ્વામીને લેટતાં પંડના પ્રાવચીત ભય.

ગોપીચંદનનું ભજન.

ખંડ (૧)

હરી મુરૂ સંતને સમરીએને ચોથા ગુણપતિ દેવા,

જેને સમરે સુખ પામીએને વ્રદા તણા ઉપદેવા.
 એતરા ખંડના રાજ્યા ને. એડખંગાળા ગામ,
 તલકચંદ રાજા રાજ કરે ને ઘેર પતિવ્રતા નાર.
 સામે ગામથી ચોર આવ્યાને આવ્યા વન મોઝાર,
 વનમાં વસે એક જોગીયોને પ્રકમા કરી લાગ્યા પાયજી.
 ચોરે ચોર બોલીયાને જઈ ખંગાળા માંહી,
 સુખે ચોરી કરી આવિયેતો દેશું બાવાને ચોથ ભાગ.
 ત્યાંથી ચોર ચાલીયાને આવ્યા ખંગાળા પાસ.
 મસાણુની રાખ લઈને ગયા શહેર મોઝાર;
 તીબુરીમાં ખાતર દીધાં ગાંઠડી ખાંધી ચાર,
 કુચી કમાડની ખેલતાં ભાળ્યો મેણાવંતીનો હાર;
 ચારે મન વિચારીયુંને સાંભળો ભાઈ એક વાત.
 હાર નાંખશું બાવાની ડોકમાં પાડશું ચોથ ભાગ;
 ત્યાંથી ચોર ચાલીયાને આવ્યા વન મોઝાર,
 હાર નાંખ્યો બાવાની ડોકમાં પુગતો કયો ચોથ ભાગ;
 પ્રભાત થયુંને ભોરભયો ચોપદાર ભગ્યા તેતી વાર,
 આપણી તીજેરીમાં ખાતર દીધાં ધન ધોરાણું અપરંપાર;
 મોક્ષમાં જગી મેણાવંતી ન ભાળ્યો રત્નહાર,
 ત્યાંથી દારી દોડી આવી રાજા આગળ ફરીયાદ.

ખંડ (૨)

કોપ કરી રાજા બોલીયો બસો ચોપદાર આણીવાર,
 ચોર લાવો સજ કરીને ગેતી લાવો હાર ને માલ.
 ત્યાંથી સિપાઈ ચાલીયાને આવ્યા વનખંડી મોઝાર.

હાર લાગ્યો બાવાજીની ડોકમાં સરવે થયા હુંશિયાર,
 હાર લઈ સાડીકો ચાલિયોને આવ્યો રાજની પાસ;
 રાતની કરે બોલો ચોરીયોને દિવસનો માટે લોટ,
 ક્રોધ કરી કરી રાજ બોલિયાને જાઓ સાડીકો પાસ;
 એ બાવાને મારી કરીને વેહેલા આવો આંચ;
 ત્યાંથી સાડીકો ચાલિયોને આવ્યો ચોપદાર પાસ,
 રાજજો હુકમ આપીયો બાવાને મારો ઠાર;
 તરવાર બંદુકથી બાવો ન મરે શું કરશું તેનો ઉપાય;
 રાજ કને આગળે જઈએને એનો કરીએ ઉપાય,
 ત્યાંથી બાવાને લઈને ગાદ્યા લાવ્યા વાડી મોજાર,
 તોપને ગોળે બાવાને મારોને શું કરોછો વિચાર;
 ત્યારે રાજ બોલીયો સાંભળો ભાઈ વાત.
 એ બાવાને નાંખો વાવમાં ઉપર પુરો પથરને લાદ;
 ત્યારે બારાની ગાંસડી બાંધી નાંખ્યો વાવ મોજાર.
 ત્યારે જોગીરાજ જોગીયા સાંભળ રાજ વાત;
 અમારાં લજન ચુકાવીયાં સમાજી ખોલાવી આ વાત,
 એક માસમાં મૃત્યુ તારૂં થશે લાગ્યા જોગીના શરણ;
 હાથ જોડીને રાજ બોલિયાને સાંભળો જોગી માહુશાજ.
 તમે કીધું તે કપુલ છે પણ રાજ નિરવંશ જાય;
 ત્યારે જોગિને દયા આવીને સાંભળ રાજ વાત.
 એક પુત્ર તારે થશે ગોપીચંદ એનું નામ,
 નથી સુધયો નથી સાંભળ્યો નહિ કવિ એને ગાય,
 ગુરૂને પ્રતાપે જોજલ જોજલામે ખરું જીતે પુરો ગાય.

(૬૮)

ખંડ (૩)

ઉંચાં મંદિર માળીયાને નીચાં ગોપીચંદ નાથ,
હાથ પગ થોળે એની સીઠિં મોહુમાં રૂએ એની માય;
રાજા ગોપીચંદ જનમીયા વાગી રૂડી વધાર્ધ
જેશી તેડાવ્યા શહેરના રૂડા જોસ જોવરાધ;
કયા નખેતરમાં રાજા જનમીયા કેવાં કરશે રાજ,
સાચે મોતીએ વધારીયા બોલો પંડીતરાય;
ગોડ બંગાળાના રાજ્યા ગોપીચંદ એનું નામ.
માતાજી મનમાં હરખીયાંને ઘણાં દીધાં છે દાન;
ધન માલ મુકતાકુળ આપ્યા પ્રાદાણ અનુસાર.
બાર વરસે રાજા પરણીયાને પરણ્યા છે પીંગળા નાર;
ખીજી નારી ત્રણસે સાઠ પરણ્યા રૂડાં ચલાવે રાજ
ત્યારે માતાજી બોલીયાં સાંભળ ગોપીચંદરાજ,
તારી દેહ તારા બાપના જેવી મસાણે પરજલે થાય.
એક સમે નાહાવા બેઠા નીરખ્યું રાજાનું રૂપ;
ત્યારે માતા મનમાં વિચાર કર્યો દોવા લાગ્યાં તેણીવાર.
નહી વાદળ નહી વિજળી ઠંડાં પડ્યાં અમને નીર,
આપણા શહેરમાં નહી કોઈ દેખીયું માતા,
તું કેમ રોય મોરી માય.
ગોપીચંદ રાજા એમ બોલીયા કેમ કરછ ઉતપાત,
તારે મીથ્યાવંતી બોલીયાંને સાંભળ રાજકુંવર વાત;
એવો બતાવું જોગ તુંને અમર રાખે તારી દેહ.
અડદનાં લાવ્ય તું પુતળાં જા જોગીની પાસ,

આપણી ઘોડારમાં લોચરું ત્યાં નવસે નાથુનો નાથ
 ત્યાંથી ગોપીચંદ્ર ચાલીયા આવ્યા ગુરૂની પાસ
 પહેલું પુતળું મેલીયુંને ગરૂને કર્યો નમસ્કાર;
 પહેલું પુતળું ઉડી ગયુંને બીજું કર્યું તૈયાર,
 બીજાને જલાવીયુંને ત્રીજું મેલ્યું તેણીવાર;
 ત્રીજાને જલાવીયુંને ચોથું ગોપીચંદ્રરાય,
 ભુંડું થાશે માતા તાહારું અલ્યા ખતાવું ઉપદેશ
 ત્યારે ગોપીચંદ્ર બોલીયા હવે આવો કુકા મારા કાન
 ત્યારે જુનો જોગી બોલીયા
 ગોપીચંદ્રને ધીરજ આવી જલધર ખાવાને લાગ્યા પાય
 ગુરૂ ગુરૂ મારા દેવજી અમને આલોને ઉપદેશ.
 ખાર બેઠાંનો બાલીયો ગોપીચંદ્ર પાણી જાય;
 નાની એટલી મોરી બેનડી મોટી એટલી મોરી માય.
 ઘડો ચડાવા બેની અમને
 ઘડુલીયો લાવતાં ગુરૂ લાગી વાર.
 ત્યાંથી ગોપીચંદ્ર ચાલીયા આવ્યા ગુરૂની પાસ.
 આવાં જલ નુગરા ક્યાંથી લાગ્યો ખડુના અડયા હાથ.
 એમ કરી ગુરૂજી ઉડીયા ઘોઠા માર્યા બે ને ચાર
 નથી ગાયોને નથી સાંભળ્યો નહીં કવીએરે બેઠાય
 ગુરૂ પ્રતાપે લોજલ બોલીયા ખંડ ત્રીજો પુરો થાય.
 ખંડ ચોથો.

ક્યા સુલકનો તું રાજ્યો, ક્યાં તમારાં ગામ
 ઠાણ રાજનો બેઠાને, શું છે તારું નામ.

ઉત્તર ખંડનો રાજાઓ. ગોડ બંગાલા નામ.
 તલકચંદ રાજાનો બેટડોને, ચોપીચંદ માઈ નામ.
 વસ્તે ઉતારી અલ્લગ મેલ્યાં. આંડખંધીઆ એની પાસ
 ઝોળી જંડા પંતર પાવડી, અલેક અલેક કરતા જાય.
 હાટે હડતાલ તો પાડીને, ચોરે પડ્યા પોકાર.
 ગોડ બંગાલાનો રાજાઓ, જોગી થયા તલકાળ.
 રાણી રૂવે રંગ મોહોલમાં, દાગી રૂવે દરબાર.
 સેજ પલંગ રાજ છાડી, જોગ પહેર્યા શાને કાજ.
 ગાવી અલેક જગાવીયો, માતા બીજાવંતીને મહેલ.
 બીજા દોને મારી માવડી, ગુરૂ જો ત્યાં લાગે વાર.
 દેશ જાગે પરદેશ જાગે, જઈશ નહિ એનીને મહેલ.
 માતા રૂવે રૂવત કરેને ભલો ભલવ્યો લેખ.
 ત્યાંથી ગોપીચંદ ચાલીઆ, આવ્યા પોંગળાને મહેલ.
 બીજા આવોને મોરી માવડી, ગુરૂ જોતાં લાગે વાર.
 ગાંડો થયો રાજા મફર ખાધી, ગાંડો બંગાલાનો રાજ.
 મારા રાજાને કોકે કારણ કીધાં, કઢાવું આણીવાર.
 ગાંજો નથી પીધો માતા મફર નથી ખાધી,
 ગાંડો નથી બંગાલાનો રાજ.
 બીજા લઈ રાજા ચાલીઆ, ગયા ગુરૂને પાસ.
 પરકમા કરી પાયે લાગ્યા, મુરૂએ કીધો ઉપદેશ.
 ત્યાંથી ગુરૂ ચેલા ચાલીઆ આવ્યા કાશી મોઝાર.
 ગંગા નાદ્યા સોમલી તાલ્યા નિર્મળ નીર.
 તીરથ કરી આવીઆને ગયા બેલીને દેશ.

સારી રીતે ગુરૂને પુણ્ય આ ગાયત્રીવંદના ઉતરાવ્યા લેખ.
 ત્યાંથી અસ્વારી મોકલી આવ્યા ખંડલા મોઝાર.
 ખાર વરસે રાજા રાજ કર્યાને, જનમના ભેગી.
 ગાય શીખે સુણે સાંભળે, વૈકુંઠમાં હોળિ વાસ.
 ગુરૂને પ્રતાપે લોજલશમ બોલીયા, ખંડ પુરે થાય.

પદ પ્રભાત.

પ્રાણપતિ પરમેશ્વર મહારા સુણીયે અરજી અમારીરે-ટેક.
 અધમઉધારણ પતિતપાવન, દેવ કહે વિસ્તારીરે;
 કુંડ થકી ગજરાજ ઉગાર્યો, તારી ગુણકા નારીરે-પ્રાણ.
 પંચાળીનાં પટકુળ પુરયાં, મેહર કરી મોસારી;
 પ્રેહલાદ માટે સ્થંભ પ્રગટયા, અર્ચક લીધો તારીરે-પ્રાણ.
 રંકા વંકા સજન કસાઈ, ભેટ કરી ભય હારીરે;
 નેલ કઢા ટાઢી કરી ત્રીકમ, સુધનવાને ઉગાર્યોરે-પ્રાણ.
 કોટી ભક્તનાં કામ કરોછો, દયા દીલમાં ધારીરે;
 ગુરૂ ગણપત ગોવિંદને ગાતાં, સેજ તરે સંસારે-પ્રાણ.

ગણપત ભજન પર

(રાગ-આવોમે બેજસરાય.)

કરીએ સત્યમો પિત્રીય,

સતિયા હોયે નરમે નર,

સત્યે આલે છે સંસાર,

સત્યે મેલ વરસે ધાર.

આવોને અત્મસરય,

આપણુ જ્ઞાન સંભાળીયે,
એવી પ્રેમની તો રીત.

રૂઢી પાળીએ હેલ.

આવો ૧

ખગલો હંસ જેવો થાય,

નિત્ય નીર નાવા જાય,

જઈને ઉભુરે એક પાય,

ચીતમાં માછલાં ચાહાય.

આવો ૨

પીતળ પીળું તો દેખાય,

જ્યારે સોની પાસે જાય;

એતો અગ્નિમાં તપાય,

તારે તેની કીમત થાય.

આવો ૩

મોતી મિણચા કેવાય

એનું નિર ઉતરી જાય;

ભાંગે કદી ન સંધાય,

એનું મુલ તે શું થાય

આવો ૪

હીરો ઝવેરી ઘેર જાય,

જ્યારે હરણમાં હોમાય;

ખમશે ઘણું કેરા ધાય,

તારે મુલથી વેચાય.

આવો ૫

જ્યારે સભાઓ ભરાય,

સાચા સંત ભેગા થાય;

સત્યની છાપ તો દેખાય,

ત્યારે ભક્ત તો કહેવાય.

આવો ૬

ગુરૂ નિગમ વિના ગાય,
 એતો મુરખ કેહેવાય;
 એનો મોક્ષ તો નવ થાય,
 નુગરા નરકમાં જાય. આવો ૭
 પ્રેમનાં પાપ તો મંડાય.
 જસની જોત્ય તો પ્રગટાય;
 મનની માંડવી રચાય,
 દિલ સુધ દાન તો દેવાય. આવો ૮
 ગંગા સમુદ્રમાં જાય,
 તારે એક રૂપે થાય;
 તેમાં નર ને નારી નહાય,
 તેનો મોહોટો છે મહિમાય. આવો ૯
 આસન પદમ તો બંધાય,
 સોહમ જપ તો જપાય;
 તારે સીધ કારજ થાય,
 ત્રિકુટી ધ્યાનમાં દેખાય. આવો ૧૦
 તૃષ્ણા તરત તુટી જાય,
 આત્મરૂપ તો ઓળખાય;
 તે તો જીવનો શીવ થાય,
 એને ગુરૂ ગણપત ગાય. આવો ૧૧

ભજન પર

જુના ધરમ દ્યો જાણી, મારા સંતો જુના ધરમ દ્યો જાણી; ટેક
 નદી કીનારે કોઈ નર ઉભો, તરસ્યા નહી સમાજી હેજી;

કાંતો આળસુ અંગ એહનું, સરીતા ખરે સુકાણી,—મારા.
 કલ્પતરૂ તળે કોઈ જન બેઠો, ક્ષુધા ખુબ પીડાણી હેજી;
 નહી કલ્પ એ બાવળીઓ કે, ભાગ્ય રેખ લેગાણી—મારા.
 સદગુરૂ શેવે શીશ નવ સુધર્યો, વિમળ મળી નહી વાણી હેજી;
 કાં ગુરૂ છે જ્ઞાન વીનાના, કાં પાપી એ પ્રાણી.—મારા.
 ભક્તિ કરતાં ભય દુઃખ આવે, પીરજ નવ ધરાણી હેજી;
 કાં સમજણુ તો રહી છે છેટે, નહી નામ નિરવાણી—મારા.
 ચીંતામણી મળી પણ તોડે, ચીંતા નવ ચોલાણી હેજી;
 નહી ચીંતામણી નકી એ પથરો. વસ્તુ નવ ઓળખાણી—મારા.
 મળીયું ધન તોએ મોજ ન મળી, કહું કરમની કાણી હેજી
 કાંતો ભાગ્ય બીજાનું લાગીયું, કાંતો એ ટી કમાણી.—મારા.
 અમૃત મળીયું પણ અમર થયો નહી,
 પીવાની જીકતી નહી બાણી હેજી.
 કાંતો ઘટમાં ગયું નહી કે, પીવામાં આવ્યું પાણી.—મારા.
 ધર્મને કર્મ ભકતી બાણે, ભેદ વિના ધુળધાણી હેજી.
 કહે ગણપત સમજી દ્યો સંતો, પુરી પ્રીત સમાણી—મારા.

ભજન ૫૩

રૂઢીએ હીંમત ધરો મારા હરીજન.

રૂઢીએ હીંમત ધરિયે હેજી.

ટેક.

બાચું તે તો જરૂર જવાનું,

વીઠ્ઠલ વરને વરીયે હેજી;

શીર માટે સદગુરૂ મળે તો,

પાછી પુઠ નવ કરીયે.

હરી.

હરી ભજવામાં હીંમત રાખો,

હરીજનથી નવ હરીયે હેજી;

માહા પંથનો મારગ મેલી,

અવર ઠામ નવ ઠરીયે.

હરી०

સમરણુ કરીયે સોહમ રામનું,

વેદ વચન ઉચરીયેજી

આપ અજંપા જુગતિયે જપીયે

ધ્યાન હરીનું ધરીયે.

હરી०

અમૃતરસ અખંડ સ્વાગીનો

લેદ જાણીને ભરીયે હેજી

રુદા પ્રદા ભરપુર ભર્યો છે,

અનુભવને આદરોયે.

હરી०

કાયા કુંભ સરીખી કાયા

જાતાં વાર ન જરીયે હેજી,

ગોવીંદજીના ગુણુ લાભ્યા તો

ભવજલ પાર ઉતરીયે હેજી,

હરી०

મનુષ્ય જન્મ મલ્યો છે મોંઘો

ફંદમાંહી નવ ફરીયે હેજી;

નાભીકમળથી ચલીરે સુરતા,

શ્વાસ ઉસાસે સમરીયે,

હરી०

સાચો સંત સમાગમ કરીયે,

વાણી વિમળ ઉચારીયે હેજી;

કહે ગણપત સદગુરુને સેજી,

પંથ બીજ પરહરીયે.

હરી०

ભજન ૫૪

અગમ પંથ નીરવાણી મારા સંતો,

અગમ પંથ નીરવાણી હેણ.

ટેક.

એક થકી અનેક બન્યા ભાઈ,

સહુ પંખી પશુને પ્રાણી હેણ

કર્મ સંયોગે યોગ કહાવ્યા,

વેદ ધર્મ પરમાણી.

મારાં

પતિવૃતા જેમ પતિ તણને.

પરમ પુરુષ લે બાણી હેણ;

ભાર ધર્મએ જીવનો બાણે,

પડે ચોરાસી ખાણી.

મારાં

એક ગુરૂને એકજ ઈશ્વર,

એક નામ નીશાની હેણ,

એક ટેક ને એકજ ધારે,

પત ભકતી સમરાણી.

મારાં

પરંપરાની પાર પ્રભુનો,

વીરલે વાતો બાણીહેણ,

અજર અમરરસ કોઈ જન જીરવે,

મરજીવા લે માંણી,

મારાં

સહજુ નીરજુથી તો ન્યારો,

ગુણાતીત ગુણ ખાણી હેણ,

જે વસ્તુ જેનાથી ઉપજે,

તે તો તેમાં સમાણી.

મારાં

(૭૭)

કોટી કલપથી જન્મ મરણ છે,
ઉર ભક્તિ નવ આણીડેલ,
ગુરુ ગમ વિના ગોથાં ખાધાં,
મુવે મતને તાણી.

મારાં.

જહહળ જયોત્ય નીરંતર જળકે,
સુરતા ત્યાં ઠરાણી હેલ;
મુળ ધારથી બ્રહ્મરંધ્રમાં,
પીયે ચડીને પાણી.

મારાં.

અકળ સકળ ઘટ વ્યાપક સંતો,
પરખો પુરૂષ પુરાણીડેલ;
કહે ગણપત સદગુરુની સેવા
અખંડ ઉરમાં આણી.

મારાં.

ભજન પંપ

નમીયા સો નર ભારી,
મારા સંતો નમીયા સો નર ભારી.

ટેક.

ખાંડવ સત્ય ધર્મને પાળે,
કૌરવ થયા દુષ્કારી હેલ,
દગો કરીને દુત રમાડયા,
ખાંડવ બેઠા હારી.

મારાં.

હરીચંદ્ર હેરાન થયા પણ,
ધીરજ ઉરમાં ધારી હેલ,
સતીયાયે તો સત નવ મેલ્યુ,
મળીયા દેવમોરારી.

મારાં.

(૭૮)

જનકવીદેહી જુગમાં દેખ્યો,
વેરાગને જાગે વારી હેજી,
એક હાથ તરીયા તન ઉપર,
ખીજ અંગની ઝરી.

મારા૦

ખળીરાય સરખો દોષ બગીચો,
ખળનેજ ઉંગ હારી હેજી,
તન મન ધન અર્પણ કરી દીધું,
સત્ય રાખ્યું સંભારી.

મારા૦

અમરીખ ભક્તિ અતિ આદરી,
દાત્રી દાસ નરનારી હેજી,
શીરને સાટે મેવા કીધી,
ભેટયાં ત્યાં ભય હારી.

મારા૦

મુરધ્વજરાય માહા સત્યવાદી,
દયા દિલ ઉતારીહેજી,
તન તરીયાયે મુસ્તક વેંદરયું,
પરખેપરઉપકારી.

મારા.

રતિ દેવની રીત્ય રૂપાળી,
મનને નાંખીયું મારીરે હેજી,
ઉપોશણ અડતાળીશ દીનનાં,
તોયે ટેક ન વીસારી.

મારા૦

લઘુતાર્ધ છે સૌથી મોહોટી,
જુઓ વેદ વિચારી હેજી,
શુર ગણપત ગેશ્વિંદને ગાવા,
અગદ કહું પોકારીરે.

મારા૦

ભજન પદ

મરણવા રસ માણે મારા સંતો,

મરણવા રસ માણે હેણ.

ટેક.

કઠણું દુધ છે પાવેણું કેરું,

પીના ઇચ્છા આણે હેણ,

નીજ બાળક વીણું કોઈ જન ગાહે,

પ્રાણુ તમે તે ટાણે.

માસાં

માહારાગ જનનાં જનમાં

ભુખ્યો રહે મરે બાણે હેણ,

અમર અજર રસ કેરાં મુખ તો,

વીરલા વાતો બાણે.

માસાં

ગુરૂ ગમ વિના ગોથાં ખાશે,

પટકો પારસ પાણે રેણ,

હરી હીરો હૃદયમાં રાખો,

જેને વેદ વખાણે.

માસાં

જનમ મરણનું દુખ છે જખરું,

પુર્વનું પુન્ય પ્રમાણે હેણ.

સાકુટનું ધરા તે શું સમજે,

મુરખા મનને તાણે.

માસાં

શીર સાટે સદ્ગુણ શેણે,

પામે પદ નિરવાણે હેણ.

ગણપત્ત ગુરૂ ગમ જે જન બાણે,

આગળની ઓળખાણે.

માસાં

ભજન ૫૭

સમા ખડક કર ધારે, મારા સંતો સમા ખડક કર ધારે, ટેક.
 સત્ય શમશેરને બાનું ખરછી, જ્ઞાન થોડો શણુઆરો હેજી;
 લક્ષ લગામ ને પ્રેમ પલાણાં, ચિંતનો ચાણુક મારો. મારા
 ધીરજની ઢાલ ભજનનો બાલો, સતનો ખકતર સારોહેજી;
 કાયા નગરમાં મન મેવાસી વેગેથી વિડારો. મારા
 કામ ક્રોધને મોહ મમત એ, વેરી તમારાં વારોહેજી;
 જો જીવ્યા તો જગ જશ પામો, હારો તો નરક સુધારો. મારા
 વિચારમાં આયુષ વહિ જાયે, એનો શો ઉધારોજી;
 જીગ જેવી પળ એક જાય છે. ગુરુનું જ્ઞાન વિચારો. મારા
 આ ભવમાં આત્મ આવ્યો એને તો ઉગારોહેજી;
 જલપત કહે ગોવિંદ ભજો તો, આવે દુખનો આરો. મારા

ભજન ૫૮

દીવસ થોડાને જીવું દુરરે. પંથીડા પ્રાણી
 દીવસ થોડાને જીવું દુરરેજી.
 સંતો ભાઈરે ઉઠ્યા ઉતાવળાને ભુલારે પડીયા તો,
 થયું છે અતિ અસુરરે. પંથીડા
 સંતો ભાઈરે પરવારતાંમાં આવિરે પોગ્યો તો,
 કાળ કઠણ વેહેરી કુરરે. પંથીડા
 સંતો ભાઈરે કોટી જન્મ થકી ભિજડાં વાવ્યાં તો,
 ઉઝ્યા નહિ અંકુરરે. પંથીડા
 સંતો ભાઈરે આરે સંસાર છે સુપનાની બાજી તો,
 જુઠો જાણો જરૂરરે. પંથીડા

સંતો ભાઈરે કોટી જન્મ થકિ કષ્ટ પડે છે તો,
ભવ ભાર્યો ભરપુરરે. પંથીડા૦
સંતો ભાઈરે અતિ વિકટ છે માર્ગ આડ તો,
હુંટાયા કહિ શુરરે. પંથીડા૦
સંતો ભાઈરે કહે ગણપત તમે ગોવિંદ બજી દ્યો તો,
નરહરી રાખે નુરરે. પંથીડા૦

ભજન પદ

સમરી લે સરજનહારરે, પંથીડા પ્રાણી
સમરી લે સરજનહારરેજી. ટેક.
સંતો ભાઈરે નાભીકમળથી સુરતાને સાધી તો,
ગગન મંડળ મોબરરે. પંથીડા
સંતો ભાઈરે શુન્ય શીખરમાં ભમર ગફા છે તો,
ત્યાં રહેવાનું ધરબારરે. પંથીડા.
સંતો ભાઈરે ત્રિકુટી કમળામાં જોતિરે જગડે તો,
તે શું મેળવ્યા એક તારરે. પંથીડા.
સંતો ભાઈરે શ્વાસોશ્વાસે સ્મરણ કરીલે તો,
મટશે તે જમનો મારરે, પંથીડા.
સંતો ભાઈરે જન્મ્યા પેહિલું જેને પય જમાવ્યું તો,
માતાના તન મોબરરે. પંથીડા.
સંતો ભાઈરે કરતાયે કાયા કેવી બનાઈ તો,
એનો ભુલ્યો ઉપગારરે;
સંતો ભાઈરે ગણપત કહે શુર દેવ મળે તો,
સેજે તરો સંસારરે. પંથીડા૦

ભગવન ૬૦

અખાંડ અનાદીરે, અનુભવી જે હશેરેલ
કરશે તેતો ભક્તિ કેર કાજ, સદગુર સેસા સાચામાં તનેરેલ
મહેશી જેને લોકડીયાની લાજ. અખાંડ૦

સદગુર શાખદેરે, કાલાજ શોખિયુંલ,
મગધો જેને પુર્ણ પ્રદાનંદ, મન જેનું માન્યુંરે;
સદા સત સંગમાંરેલ, પડે નહિ પાછો કદી ભવદંદ. અ૦
પ્રેમ તણો પ્યાલોરે, પીધો જેને પ્રિત્યથીરેલ;
રાખી જેને રૂઢીયામાં રૂઢી રિત્ય, શીરને તો સાટેરે;
સેવો સાચા સંતનેરે, હોય કાં પુર્વ જન્મની પ્રિત. અ૦
ભક્તિને તો ભાવેરે, ભુદર લેટીયા;
ભાંગી જેના મનડાકેરી ખાત, ગુરને પ્રતાપેરે ગણપત ગાયછે
રાખો કાંઈ આપ ચરણમાં દાસ. અખાંડ૦

ભગવન ૬૧

અનુભવી આવોરે, આપણા દેશમાંરેલ;
ભાવ થકી ભણ્યે શ્રી ભગવાન દેશની તો કાતોરે.
દલ થકી દાખિએરેલ હરખે તો કરીએ હરી રસપાન અનુ૦
પાપિને તો બાંધિ મારે છે માર, ધર્મ કર્મનીરે;
ચરી જ્યાં ધારણા વૈશ્નવનો તો વરતે છે જેજેકાર. અનુ૦
અખાંડ ખુમારીરે, ચડી રહી અંગમાંરેલ;
દેશીદેશી થઈ રહ્યો રણકાર, છવ થાય શીવરે;
ભુવતિને બહુતાંરેલ તેજ તણો મળી રહ્યો એક તાર. અનુ૦
જસેને સમેટીરે, ભળો સતસંગમાંરેલ;

ધરો તમે જગપતિનું ધ્યાન આદિ આતે મમેરે,
માની લેને માનવીરે, શુર ગણપતિનું સેવુએ વાન. ગણપતિ

ભજન ૬૨

ભક્તિ તો ભાવ વિનાં નહીં આવેરે

શુર ગમ કયુ પાવેરે

શુર-ટક.

પ્રથમ હરી શુર સંત ન સેવ્યા,

મરને અનેક વાનું બતાવે;

શુર ગમ જ્ઞાન શબ્દ મુખી નાવે,

મરને પ્રેમ મગન થઈ ગાવેરે.

શુર૦

ચળેલ પુષ્પના સ્વપનામાં ના આવે,

મરને પાટે જોત્યું જલાવે;

મનના મેલાને અંતરના ભીના,

ઈતો પિર થઈને પુંબવે.

ભગતી૦

મનના મેલાને ચાલક ફેલા,

ઠીને સતશુર શું મમજાવે;

મેલી મરજાદા ચાલે હલેલા,

ઈતો ભીતુંમાં ભટકાવેરે.

ભગતી૦

કગવાની સંવાદે કમુખી આવે,

સાન સંતો ઠારી નાવે,

દાસ હોથી કેડે જેથે સંત ન સેવ્યા,

ઈતો નિર્મલ ચોખ્ખીમાં જાવેરે.

ભગતી૦

ભજન ૬૩

ભક્તિ કરો આગળે પુણી મેરી માંપડીરે,

સુંઘે તેના સ્વાદ રે હાં,—

કરણીના હીણારે શુરા અમ્બે આલશેરેણ,

અને કાયર ખાશે મારે હાં.

ભક્તિ૦

ધરણીના ધીંગારે, શુરા નર જે હશેરેણ;

અને મરણવા ખેલે મેદાનરે હાં.

ભક્તિ૦

સ્વાદને સુંધારે, ગોપીચંદ ને ભરથરીરેણ;

એને મનમાં ઉલટયો વૈરાગરે હાં.

ભક્તિ૦

શુરને પ્રતાપેરે, જેઠીરામ બોલીયારેણ;

દેખે દેખે સંતોના ચરણમાં વાસરે હાં.

ભક્તિ૦

ભજન ૬૪

મા કળબુગમાં કોઈ નર ઊગ્યા, ભક્તિ સર્વથીછે ન્યારી

અસ્થિર મનને સ્થિર કરી સ્થાપો, ભુલ્યા નર થાશે ખુવારી

નરનારીશું પ્રીત કરીને, થાય નરકના અધિકારી. આ કળબુગ૦

પ્રતિવૃત્તાને પાય લાગતાં, હશે કોઈ નર કે નારી;

પ્રતિ હશે તે સન્મુખ રહેશે, અનેક જન દીધા તારી. આકળબુગ૦

આપને ગોતો અમર રહેશે, બોગી નહી ખાંધે ભારી;

મંત્રકાળે તો એકલું બલુ, તેમાં કોઈની નહી કારી. આકળબુગ૦

પ્રાચે મને સતશુરને સેવા દીલડાની દુગળ ટારી

જેઠીરામ ચરણે દાસદેવીયો, સમણ લેખે નરનારી. આ કળબુગ૦

ભજન ૬૫

પંડિત પુરાણીરે, કુરાની તમે કયાં બવો;

ભણીને શું બાળ્યુરે, અજ્ઞાની અથડી મુવો;

પોથી વાંચી પરમે દેખાડે, કરે ઉદરનો ઉપાય;

કહેણી કહે ને રહેણી ન રાજે, તેણે અર્થ શો થાય;
 સામા શું દોડો છોરે, પુંઠ તમે મારી બુજો. પંડિત૦
 શુર થઈને જ્ઞાન બતાવે, ફેગટ કુંકાવે કાન;
 શીશ પાસે સેવા કરાવે, તોય ન આવે જ્ઞાન;
 પ્રેમ પુરૂષ બાણીનેરે, કાયર જેમ લાગે બુવો. પંડિત૦
 ટોપી પહેરીને તીલક કર્યારે, બેરખા રાજે બે જોડ;
 ઘોતી ધુવે ને પોતે પખાળે, ખોટો થઈ કહે ખોડ;
 માયાના અંધારેરે, અધ્યા તું તો અધડીને સુવો. પંડિત૦
 તીલક તાલ પાખંડ કરેછે, આત્મ ચીન્યા વીના ફેક
 મોતી પ્રતાપે નારણુ કહેછે, પાખંડ કરે સો લોક;
 બ્રહ્મ નવ બહોરે, જ્ઞાની આપ શોધી બુવો. પંડિત૦

ભજન ૬૬

વાર મારા વીરાદે ન કરીએ સંજ નીચનોરે છ. ટેક
 નીચપણું નકી નરક લઈ બચ. વાર મારા૦
 આકડીઆનાં દુધ આતે ઉબળાંરેછ,
 તે પીધે તુરત મૃત્યુ થાય. વાર મારા૦
 દુધડીયાં મંગાવોરે, ગવરી ગાયનાંરેછ;
 સાકર લેજે સ્વાદ અતિ ઘણો થાય. વાર મારા૦
 બાવળીઓ કંટાળોરે અતિ અળખામણોરેછ,
 તેને સંજે અંજને વસે ઉત્તરકામ. વાર મારા૦
 આંબલીયાની છાંયારે અતિ રાગિઆમણીરેછ
 તેને સેવે ફળની પ્રાપ્તિ થાય. વાર મારા૦
 શુરને પ્રતાપેરે જેડીસામ બાલીઆરેછ,

રહેને અમને સંતે ચરણમાં બસા.

૧૫૬ પાસા

ભજન ૬૭

રહેને પદનાં પલ્લવી, તમો રહે આજની રાતડીયાં
મારા દિલની ખુજ વિનતી કરી દ્યો હંસા વાતડીયાં. ટેક.
કમરે જાંધીને આચરે હંસા, કાયા નગરી તરછેડી
મૃત્યુ લોકમાં હુવો સંભવી, આખા અપલુ દોડ જોડી. રહેને.
આ કાયાને લોક બહાવે, બહુ જતન કરી બાંધવીયાં.
તમે બાર ભરી હાલ્યે પ્રાણીયા, અમને કોને બાળાવીયાં રહે.
કાયા કુંડરી ફેવે ફૂલ કરી, અમે અબળા બેડ તરવરિયાં
વાલે અમને મેલ્યાં વનમાં, ગયો અત્મા રડવડીયાં. રહેને.
સગુ કુટુંબ તમે હાંટવા લાગ્યું, સોજ સેવામાં સજ કરી.
તમે રાણીયા ચાલા પ્રાણીયા મમ્મલ્ય લોમીપર જળ્યાં. રહેને
અમાર ઉપાધી છોડો પ્રાણીયા, ઉજડ કરોડો ગામડીયાં,
દાસ નેરામ રામને ચરણે, ગુણ ગાય ચરણે પડીયાં. રહેને.

ગોરખનાં ભજન ૬૮

મનસા માણીશુરે, ગોરખભગતા નર સેવીએ,
ભગતા નર સેવીએ, તુને મધે નિશંબન દેવ—ગોરખ.
પથર પુંજે હર મળે તો, પુંજુ ગીરીસય.
જો પહાડકી ચડી જામત હો, પીસ પીસ જગઆય—મનસા
રે માલન લાવી કુલદારે જોયો કબીએ કબીએ જીમ.
જોહી કુલ દેવનુ કાલકે, દેવ કપો તે શીમ—મનસા
માણસ લાગી કુલદારે ધર્યા દેવની પાસ,
જો દેવનમેં સાચ હોય તો જોમ ના—પાસ—મનસા.

ટંકણુ હઈ પત્થર થડયો ધર્યો જામી પા પામ,
 એ દેવમાં ને સાચ હોય તો મહારાજને પામ—મનસા.
 એ પથરના દેવને દીજે જામમાં અમ,
 આપે જુઠે તે કોને તારે . કેણુ કરે સંભાળ—મનસા.
 પુનરીના ઓસીઆળા ઠાકર ઠામે ઠામ,
 ખંધીવાન મંદિરના ઠાકર કહેવાના જામવાન—મનસા.
 સેવ સુંવાળી રાંધીને ધરી દેવની પાસ,
 જમનારો તો જમી ગયો ને દેવને નામી વાસ—મનસા.
 એક બુદ્યો દુળે બુદ્યે, બુદ્યે સળ સંસાર,
 એક ન બુદ્યો જોગી ગોરખો કરી ભજન અધાર—મનસા.

ભજન ૬૮

ઉંડા કુવો સંતો જળ વિના નિત્ય બરે પાણીઆરી,
 અસત બુદ્ધું નવ જોલીએ પ્રજા બુધોને વિચારીરે—ઉંડા.
 હોં કુંભાર ઉપર ચાકડો તે મેં ફરતાં દીઠા,
 કીડી કેરારે નેત્રમાં હુસ્તી બતાં મેં દીઠી—ઉંડા.
 નદી કેરાં નિર ઉલટયાં જઈ પર્વત ચડીયાં
 હરણે પાસો ખાંધીએ માંદી ચારાધી પાડીઆ—ઉંડા,
 હોં ભમર ઉપર કમળ છે માળી જાનમાં દીઠા,
 તેનો પ્રેમલ નાથને એક લોકમાં મીઠા—ઉંડા.
 હોં ગાજર ઉપર પનીઆરી તે મેં બાસારે દીઠી,
 ગોરખ વેસ્યા વિમસિ પાણી છે જહુ મીઠા—ઉંડા.

ભજન ૭૦

એણુ જાજળ બનાવો મેં સતગુરુ,

ઝોરણ અજળ બનાયા;

આગ મીલા કર ઝોરણ થાપી.

ઘડિઆ તાર મીલાયારેણ;

ઉલટા પવન ચલાયા,

મેરા સત.

હરદમ હથોડા મુરતા નિસરણી,

શી અકલ અકળ મીલાયા;

કબુધિ કાંટે કેરાળકળ જલાઓહે,

આત્મકુ ખુબ તાયા.

મેરા સત.

સત કેરા સાશન પ્રેમરસ પાયા,

તે મારી તલપ ભુજયા;

મમતા મારી ભલા વશ ક્રિયા,

આત્મકુ સુખ આયા.

મેરા સત.

નાભી કમલપર નાવ ચલત હે,

તિકોટી ધ્યાન લગાયા.

મઅંદર પ્રતાપે ગોરખ બોલ્યા,

અમર આરા થપાય.

મેરા સત.

ભજન ૭૧

ચાંચ પાંખ નહી કાયા, એક પાંખી નજરે નહિ આયા.

અજળ શહેરથી હંસા આયા મોતીડા શું ગાયા;

છઠે માસ ગુરૂ જ્ઞાન બતાયા તમ ગુરૂ અને હમ એલા—ચાંચ.

વિના પાળ એક સરોવર ભરીયાં નિર નજરે નહી આયા

ગુરૂ હમારા બાત રંગીલા ત્યાં એસ કર નાદા—ચાંચ.

મુળ એક તારો વરખડીઆં ડાળ પત્ર પહિ છાયા,

ગુરુ હમારા બોલ જ્ઞાની ત્યાં બેઠકર કૃપા ખાયા-ચાંચ.
 એક ગુરુને પાંચ ચેલા પચીસ ભોગણી લાયા,
 એક અચંખા એસા હુવા બેટી બાપકુ બયા-ચાંચ.
 વિના સુંઠ હસ્તી દેખા પાંઉ નજર જડી આયા,
 મચ્છંદર પ્રતાપે ગુરુ ગોરખ બોલ્યા;
 એ પંખી નજરે ન આયા-ચાંચ.

ભજન ૭૨

સોહી માણેક મોરી નજરમેં આયાણ	
જ્યારે દેખુ છાયા તેરી રામ,	
જ્યારે દેખુ દાતા મેરે રામ.	સોહી.
ગવરીનો પુત્ર ગણેશ મનાવોરે,	
હેતે હાલ હુલાવો રામ.	સોહી.
બાવન બબરને ચોરાશી ચઉટાં,	
મારા સતગુરુ રચીઆ રામ.	સોહી.
તલબર તાળાં રજબર કુંચી,	
મારા સતગુરુએ ખોલ બતાયા રામ.	સોહી.
સંસાર સાગર મહા જળ બરીઓ,	
તાડે તાર મીલાયા રામ.	સોહી.
આરે દેવલ છોડી કરીને,	
હુબ મહોલ બનાયા રામ,	સોહી.
મચ્છંદર પ્રતાપે જતી ગોરખ બોલ્યા,	
ખોલ નરસો પાયા રામ.	સોહી.

ભજન ૭૩

હડાપણ તારૂં બાજુ, હડા હડી તું થા માં (ટેક)

સાન સુધારસ મુકી અખર, માથા ચિટા થહા માં

રંગ રાગથી રીકે ઘડીમાં ઘડી વેરાગે ઝુંઝે;

તાણાતાણથી પાપી ચેતન;

રઘવાયો તું થા માં.

હડાપણ

ચેતન બણે ચડુ ગગનમાં, મન પકડી પટકે છે

ધીરે ધીરે સાધ સાધના આખો લાડુ ખા માં હડાપણ

નવીન બાપડા નાચે અણ ધર, આડો અવળો જા માં

હીન બધુમાં રાખ્ય ભરોસો,

ખાલી ખસડાં ખા માં.

હડાપણ

મનજી મિત્ર ઘડી માફ સખ્ખને, બાપ પગે પડી વીનવું

છોડય નહયને હવે અનાડી,

પાતક પ્યારો પા માં.

હડાપણ

ધાન્ય ધરોને ધન જન રમણી બલા બલાએ મુકીરે

તારી ગતી તું લે સુધારી, જીવ જીવ પ્રે માં હડાપણ

અલખનીરંજન ચીત્તન સંગી, ચેતન આત્માસમીરે

પાપે ડુબી ગંગા મુકી, વૈતરણીમાં નહા માં. હડાપણ

ભજન ૭૪

અવીચળ કોઈ નહિરે, મનતુ મકર કોની આશ (ટેક)

સ્વમવલ્લ સંસાર હીસે, સમજપદ અવીનાથ અવીચળ.

આપ મુળને સ્થુલ મુકમ, વેરાટ ચોડ લોક

અધ્યાંક હીસે વણસતું માંડણીમાં હીસે હીક. અવીચળ.

કદપનાએ કહીએરે, વાળુનિ શરીએ નેહ
 કાલે કર્તવ્ય જેટલું, બાલિ નાંતે વધુની રીતે અવીચળ.
 સનીપાત શરીરનો સમયે ન પ્રમટ થામ
 ભુવન કેરા ભુપતિને ધર તણ મન અવ અવીચળ.
 ચાર વરણને ચાર આગમ અવલોકા છે સાર
 તેને અધીકારે ઉપદેશ દેશે અમનો એ વિચાર અવીચળ.
 વૈરાગ અંબન ગુરૂ આંજે ત્યારે ઉઘડે આંખ
 પડળ સઘળાં પરાં થાએ શાસ્ત્ર પુરે સાખ અવીચળ.
 અવિદ્યાને ઓળખી વિદ્યા વડે કરે નાશ
 પછી વિદ્યા મુકી મધ્યે ઉપજે સંન્યાસ અવીચળ.
 દૈવત સઘળું ટાળતાં અદૈત ચર્ધ રહે ત્યાંય
 મહા મંત્ર ખરા પુરૂષનો હર્ષથી ગૃહભાય; અવીચળ.
 થાતાં તે થાએરે નહીરે, બાતાં ઝટ નહીં બાય
 પિંડ પરમાત્મા તે જેમનો તેમ સદાય અવીચળ.
 દેહ ભાવે ન દેખીએરે, આત્મ ભાવે નિશ્ચ
 એળે સમજણુ ઊઠિયેરે; અનુભવિની સીત. અવીચળ.

ભજન સપ્ત

તારા મનમાં ભણે છે જે મરવું વધી ને
 જેમ પ્રીયગ્ના પાકને ખાણું નથી ને (ટક)
 અરે જે ઠેકાણે એકાદી મંમજ વાટકી ને
 તેજ ઠેકાણે બંધાયે તારી મહત્ત્વે ને તારા
 જે ઠેકાણે જાણું તારાં વાણિયાં ને
 તેજ ઠેકાણે વિચારે તારાં અણખાં એ તારા

તારે ખ્યારી વિના કેમ ચાલશેને	
ચુકે-લાંગીને એને ખુલ્લે ધાલશે ને,	તારાં
જે ઠેકાણે લખી કઠેતરીને	
તેજ ઠેકાણે લખાશે કાળોતરીને.	તારાં
રૂપિ રાજનાં વચન સત્ય બાણીને ને	
હરી શુભ હરખે શું વખાણશેને.	તારાં

ભજન ૭૬

હારે તેંતો મનખ્યા જન્મ શુભાવ્યો,
 તેંતો ફાગટ ફેરા ખાયો હે
 નર નામ ન બળ્યું તેં રામનું (ટેક)
 સુખ સુખ સારી રેન શુભાવી;
 દિવસ શુભાવ્યો ખાઈ,
 હીરલા સરખો જન્મ શુભાવ્યો,
 હીરો કોડીને બદલ બાય. નર૦
 સુખિયા મરે સુખ સુખ લોગવી,
 દુઃખિયા મરે દુઃખ રોઈ,
 જન્મ સ્નેહી છે નેડો રામનો, નર૦
 તેણે સુખ દુખ સહીઆં સોઈ,
 સુખ દેખી સત રાચીએ, વીપત પડે મત રાય;
 સંપત વિપત દોનું એક છે,
 કિરતાર કરે સો હોય. નર૦
 ઉઘ્યા તેંતો આશ્રમે, કુલ્યા સો કરમાય,
 ચડે પડે હકાડો નમે, લખ્યું ન મીઠ્યા ધાય. નર૦

(૯૩)

માતા મન જેમ બાળશું, મીન તાણું જળમાંય
ધડી એક બીલો જો પડે.

તો તલપ તલપ જીવ બાય. નર

અનલ પંખીને વેગ ધણો, ઉડી આકાશે બાય;

દ્રષ્ટી થકી ફળ નીપજે,

એનો સાર કહ્યો નવ બાય નર

જેસો રંગ પતંગકો તેસો હે સંસાર;

રામ નામ રંગ એક છે,

રોહીદાસનો પ્રાણ આધાર. નર

હરદાસનાં ભજન ૭૭

નાદાનસેં ઇનસાન, કબુ આસ ના કરના
જો દીલકા દગાબાજ, સંમ કરના તોળી ડરના

દીન ચારકા મીજમાન, મુકર ચલબનો હેદો ચાર (ટેક)

ડરના ખુદા કે કોપસેં, ચાલિં દેખ દેખ ઘરનાં

હરમત રહે જયું અપની, ઇતમાં કરોવે કામ;

કમરકું તુંબા બાંધકે, દરીઆકું તરનાં

જીસકા જો સુકન સાર નહી, કુડેસે દગલબાજ

બઈમાનકે નર ફસે, ઇમાનતો નખે કરનાં નાદાન

હરદાસ હુકમ માન, બાત સારકા સદાઈ;

સાચી લગનમેં સાદીલો, સાઈકું સમરના. નાદાન

ભજન ૭૮

ગુજરેગી ઉમર સારી ધંધેમેં ધ્યાન તેરા;

બાહરે બતી લગાઈ, બીતર રહ્યા અંધેરા. ગુજરેગી

(૬૬)

સંસાર જાન સમને જોયા, હેલુ ધનમે કમું જોરા
 ઉઠ જાગેરે અબના, તું મુનતા હુયકે મેરા મુજરેગી
 હુયકે જોરસે ચલતા, સિરપે બલકા હે હેરા
 માર ખાયગા અબનામગા, પહે પેત ધરેગા ફેરા મુજરેગી
 હરદાસ સાફ દીલકે, લીયા સતગુરુકા સેસ,
 જોઈ પલમે પાર ઉતરે, નામ કયા હમ તેસ. મુજરેગી

ભજન ૭૯

અપના દીલ સમજ નહિં તો,	
જોરકું સમરના સો કીયા,	
હસકી નજરમેં ઝેર હયે,	
ઉનકે ધરેં જાના સો કયા.	અપના
ધર જામ છનકે માન નહિ	
ઉનકે ધરે જાના સો કયા.	
હસ ચીજમેં લીજત નહી,	
હસ ચીજકો ખાનાં સો કયા,	અપના
હસ રાગમે મજ નહીં	
હસ ગીતકો જાનાં સો કયા	
બીતર ન લેખ પ્રેમકા,	
ખહાર ધુલવાલા સો કયા,	અપના
દોજખ જદામેં દુખતા,	
તો રાખના છાન સો કયા.	
મુતે મુમાઈ સાહીબી,	
અબ જામ પરતાના સો કયા,	અપના

બુલે કીધકે નામકો,

પ્રીત લીસત કે ચહાના સો કયા.

નાશયત ન લગી ઉનં છવકો.

અંધેસે અથડાનાં સો કયા

અપના.

ગાફલ ન બુઝે રાખસે,

ફિર ઉનકો ખતલાનાં સો કયા.

હરદાસ હરદમ સાંઠકો

કર આદ ગભરાનાં સો કયા

અપના૦

વાલે વસીલે હોય

દુનિયાંસે કર બનાં સો કયાં.

અપના૦

ગંગદેવ દાસ.

ભજન ૮૦

નુર દુરગાપર વારી ખાવિંદ નિતિની ચડે અસ્વારી,
હુકમ કરો તો રહીએ હબુરમાં નુર દુરગા પર વારોછ—ટેક.

ખાંચ તત્વકા બન્યા બંગલાં દયમાંહી મેલી ખારીછ,

અવિન્યાસી તો આવેને જાવે શરમાળીના ચારી.

ગુર.

આયાની સાથે રાગપણ કિધું તન વીધાણું શરૂ પાલે

ભવ આગરમી તારી લીધાં વાલમ તારે ખાલે.

ગુર.

પુરબે તો પીર પોતે પધાર્યો નકલમ નેજા ધારી.

લિલાં ને પિળાં નિશાત ફરકે દરગા ઉપર તારી;

ગુર.

મીત વિના પ્રમોદીએ જેસે ખાંડ લાગે તે ખારી

હેત ગિલા ફરી હાથ ન આવે હેત તણી મલિકદારી.

ગુર.

(૯૬)

આત્મ ચીન્હો આત્મા તેણે દીલની કુખજ ટારી
ગંગદેવ દાસ માહુરાને ચરણે અલખલિઓ ઉગારી. નુર.

ભજન ૮૧

પ્રભુ વાહાલા પિર પાદશાહ,
ધુન ધણી મેં ધાર્યો, ધુન ધણી મેં ધાર્યો
એવો પ્રગટ પરચો ભાળ્યો,
પ્રભુ વહાલા પિર બાદશાહ—ટેક.
આપ ન સુજે પથરા પુજે આંખલડીએ અંધારો
અંતર જોતી અળગી મેલી દિલવડિઆ શું બાળો—પ્રભુ.
ધોળામાંતો ધુળ લગાડો ખુબ બતાવ્યો ડારો
અઠાર વરણ એક ખ્યાલો હરીજન નજર ભાળ્યો—પ્રભુ.
ગંગદેવ દાસ ચરણ ખ્યારી નેનમાં નેન મિલાયો
મેર કરીને મંદિર પધાર્યા હોતે હરિ ગુણ ગાયો—પ્રભુ.

ભજન ૮૨

તુલસીદાસ.

આનંદ કંઈ અભોધ્યાના નાયક જાનકિ ભુજવામ
પોઠે સુખ સેજ સીતારામ. ટેક.
પ્રભુજીને કનક મંદિર પુષ્પસેજ કોટિ ઉદય ભયભાન
દેવતા સર્વે ચોકીયે સન્મુખ આયે હનુમાન પોઠે સુખ.
શેષ સ્મરણ કરત નિસદ્દીન ધરત શંકર ધ્યાન
ગર્વ ગજન રામરાજ સકળ પુરણ કામ. પોઠે સુખ.
સરભુગ કિનારે અભોધા નગરો જ્યાં બીરાજત રામ
કોશલ્યા સુત સેજે પોઠે નવલ સુંદર સ્યામ. પોઠે સુખ.

(૯૭)

ચુવારે ચંદન અત્તર અગરબત્ત કનક ડબા ભરપાન
દાસ તુલશી લેકે ઠાડે મેલા દ્રાક્ષ બદામ. પોઠે સુખ.

ભજન ૮૩ જગાડવાનું.

જાગો હરિ જગના જીવન પ્રાણી જાગો માડ સાચુ ઘરેણું સામ
વિઠલ વેંલા જાગો. ડેક૦

માતા જમાડે જાગો કાનુડા ગાંદરે ઉભી ગાય
સાથ સામા સાદ કરેછે માવૈય મેજો થાય. વિઠલ૦

વિઠલ વનમાં મોરલી જોડે સુખે થયું સવાર
વેદની વાણી પ્રહ્લા વાંચે પુજા શોખલાત. વિઠલ૦

ચક્રરડા ચગ ચગવા લાગ્યાં ચક્રવા મેજો થાય
વેણુ વગાડો ઘેન ચરાવો ગોપીઓ મંગળ ગાય. વિઠલ૦

દેવિઓ ભગત મુક્તી માગે દાસ કેરો દાસ
દરશન દેજો પરસન રહેજો વધકુંડ કેરો વાસ. વિઠલ૦

ભજન ૮૪

રામને ભજ્યા વિના પ્રભુને ભજ્યા વિના
જાતી રહી જીવાની ટેક૦

સરોવર દેખી હંસ લીધો વિસામો ભાઈરે
આતમ થયો મારો રાજી.

હરિજન હંસલો જાણે હાલવા લાગ્યો
ત્યારે પરદેશી માજોરે પેખી.

જીવાની જાતારે તુને કાંઈ નવ સુખ્યુરે
ગઢપણુ આવ્યું છાનુંમાનુરે.

કાળાં મટીને ધોળા આવ્યાં ભાઈ

આવી મોતની નિશાની.

૩

કંકુવરણી કાયા કામ નહિ આવે

કેશવરણ્યાં તારા મુર.

મુવા પછી તુને સળગાવી દેશે

ત્યારે હડી જાય છે તારી વાણી.

૪

જરા પોંસીને તુને જમડાએ ઘેરો લાઈ

રે વાંસે આંસુડાની હેઢી

જોધા પ્રતાપે ભણે ભગવાનદાસ

રંગ તોરીઆમાં રેલીરે રામ.

૫

ભજન ૮૫

રૂઢડા રામને મનાવો શુભપતિ દેવને મનોવોરે હેજી

જીરે સાયર નળરીઓ.

૧

રાજા કુડા એની પ્રજા હુડી

કુડા કળબુગના મેહુલિઆ.

હોજીજીરે ૨

નર કુડા જની નારીઓ કુડી

કુડા કળબુગનાં નેડા હો.

જીરે ૩

કાલર લોભામા ખિજમતવાલો

પણ જોતારીએ ગાડાં લાવો હો.

જીરે ૪

ખારા સમુદ્રનાં મીઠી એક વીરડી

ભવસાગરમાં રૂડા હીરા હો.

જીરે ૫

કે પાલણુશી તુગરો વન ફેરવો

અમીરપ્ર ઘેણી ઘોણી પીવો હો.

જીરે ૬

કુંભારાણાનું ભજન ૮૬

એ ભલો ભલો મેવાડનો રાંભ રાણો કુંભોજ
 કુંભાને સરીખોરે હરિજન હેતે મળોરેજ
 ઓત્રા ખંડમાંથી ચારણ આવ્યોરે હાં
 અને આવ્યો આવ્યો કુંભા તોરે મોલરે. એ ભલો૦
 રૂપ માળો તો ગઢવી સોનું આપુરે હાં
 અને આહુ આહુ ગરથને ભંડારરે. એ ભલો૦
 સોનું રૂપ મારે અંત ઘણેરું રે હાં
 હું માગું કુંભા તારી રાણીરે. એ ભલો૦
 અસત બોલું તો માઈ સત હાઈરે હાં
 અને સુનગ સુના મોલ તમારારે. એ ભલો૦
 સાંજ પડી સતીએ દીવડીયા રચાવ્યારે હાં
 અને મોલે આવ્યો ગઢવી ચારણરે. એ ભલો૦
 હરતા ફરતા ગઢવી વેણ લાવ્યારે હાં
 અને જ્યારે જુવે કુંભોરાણોરે. એ ભલો૦
 સવાર પડીને ચોરે ચારણ આવ્યોરે હાં
 અને મુતો માલાને જગાડ્યોરે. એ ભલો૦
 કરજોડી ગઢવી પાય લાગ્યોરે હાં
 અને સાચું સાચું ધરમ તમાઈરે. એ ભલો૦
 માલદેની કુંવરી સતી લીલાવતી બોગ્યારે હાં
 અને મારા હરીજનનો અમરાપરમાં વાસરે. એ ભલો૦

ભજન ૮૭

કુંભારાણા આપણે સાગળે જ્યારે સ્પૃષ્ટી રચાવીને

જ્યાં આઠ કુળ પરવત નવ કુળ નાગ.
 સતની દોરી મેઘ ધારવે ગસઈહેલ
 ત્યારે નુરીજન પોહોઝ્યા સોઈ નરવાણાં.
 સત વિશ્વાસે સદાય મુની સીધારે હોલ. ટેક.
 કુંભા રાણા દીલ્હોનો સંઘ જ્યારે દ્વારકાં ચાલ્યો હેલ
 ટકો આપ્યો રોઈદાસ ચમાર-
 સોનાની ચુડીએ સતીએ હાથ ગરાયો
 ચુંદડી મોડીએ આઝ્યા આપો આપ. સત વિશ્વાસે ૨
 અને કુંભારાણા સઘરે જેસંઝ નવાણુ ગળાવીઆં
 પાણી નાઝ્યાં ટાંક લગાર.
 મેઘ માયરે જ્યારે કાયા હોમાવીહેલ
 ત્યારે પાણી ભરે સોઈ પાણીઆર. સત વિશ્વાસે ૩
 અને કુંભારાણા રૂપી માતમ ઘરે જામો રચાવ્યો
 ત્યારે પાટે પધાર્યા રૂપાદે નાર.
 કનક થાળનો કીધો વાલે કરંડીએ
 હેરણાં હેરે માલદેરાય. સત વિશ્વાસે ૪
 અને કુંભા રાણા પોકા રંગમાં પીર રામદે સીધારેલ
 સાથે સીધ્યાં તોળલદે નાર.
 દેવળ ચણાવી ધરમની ધબા બંધાવીલ
 અને ધન્ય ધન્ય અજમલ ઘર અવતાર. સત વિશ્વાસે ૫
 અને કુંભારાણા ઢેલડી નગરમાં ત્રણ સુની સીધારેલ
 રાવતો રણસી ને ખીમડો કોટવાળ.
 કાશીએ જઈને કરવત મેલાવીઆં

ખાંન છોડાવ્યા ચૌદ હજાર.

સત વિશ્વાસે૦ ૬

અને કુંભારાણા આપણે ધણીએ

જ્યારે જગન રચાવીઓછ

ત્યારે પાટે પધાર્યા નકળંગી.રાજ

મેઘ માકરો શબ્દ દાખવે

સોઈ સંતનો અમરાપરમાં વાસ.

સંત વિશ્વાસે૦ ૭

શીરહાસ ૮૮

જીરે સંતો આજ મંડપમાં આનંદ વરત્યોરેજી

તમે જતીરે સતિ મળી જાગોરે,

હે સંતો પ્રેમે ગુરૂજીના ચરણ પખાળોજી.

તમ મનરે વસ્તાં ફળ માગોરે હે સંતો આજ મંડપમાં. ટેક.

જીરે સંતો પ્રથમ પારવતીએ શંકર પુજ્યાજી,

ઇતો નીજ્યા ધરમને માટેરે.

જીરે સંતો ધન ધન માતમ બીજ ધરમનાં

ઇતો સાટવીયું ચીરને સાટેરે,

જીરે સંતો બ્રહ્મા બ્રહ્માણી આવ્યાજી,

ઇતો પરમાર્થે પરવરીયોરે;

હે સંતો હંસલો ગીતાનો હારદ લઇનેજી,

ઇતો ધરમ લાખેજીને વરીયારે;

હે સંતો ઇંદ્રને ઇંદ્રાણી પોતેજી,

ઇતો ઝોળખીયા આદ સ્વામીરે.

હે સંતો અલેદાન ઇંદ્રને આખ્યાંજી,

ત્મારે વીશેની વેદના વામીરે;

(૧૦૨)

હે સંતો વૈલોચન બ્રહ્માની પાસેજી.

રૂકો ધરમ રૂદ્રમાં ધારેરે,

હે સંતો પાછો વળીને પુછીં ન જોયુંજી;

ધતો હાથે ફરી ભવ હાર્યારે,

હે સંતો ભક્તિ ભોળાપણુ ભેળુ ન ચાલેજી;

તમે જોજી શકો તો જોજેરે

હે સંતો શીરદાસ કે આ છેલ્લો જનમ છે,

એતો જોગ મળે તો જો જોરે

કૃષ્ણીરનાં ભજન ૮૯

રામ નામ જળ જાણો સંતો રામ નામ જળ જાણો. રેક૦

આતમ તત્વ પિછાણો, સંતો રામ જળ જાણો;

પૃથ્વી તેજ પવન એર પાની, ચારે ગગન સમાણો. રામ૦

કોણુ મરે કોણુ અવતરે ભાઈ, કોણુ જીતે કોણુ હારે;

જલદી લહેરી જલસેં ઉપની, કોણુ તારે કોણુ મારે. રામ૦

કાયા કુંલ લે જગમાંહી ધારયા, ગાહેર ભીતર પાણી;

કુટી કુંલ જલસેં ભરીઆં, સો ગત ખીરલે જાણી. રામ૦

હરી અથાગ ચાહપે પાયો, સાહેર સુરતા સમાણીરે;

ઢોંમર જળ કાલે કહા કરહી, મીનહી હો ગયો પાવી. રામ૦

ગુર ખીનજ્ઞાન રામ ખીન જોલે, મીથ્યા વાદ કહાવે;

કહે કૃષ્ણીર મુંગેકી સમસા, મુંગા હોયસો પાવે. રામ૦

ભજન ૯૦

જા ઘર કથા નહીં કીરતન નહીં, સત નહીં મીજમાના;

તા ઘર જમડે ડેરા દીના, સાંજ પડે સમસાના. જા૦

કુદ્યો ફગરો કહાહી રતહે, કહા દીખલાવત અંગા
 એક પલમાં ફના હોબયગા, જેસા રંગ પતંગા. બા૦
 નાબીકમલસે નાવ ચલતહે, દવાદસ મીન ઠેરાના;
 અધર તખ્તપર દેખા તમાસા; સોઈ સત ગુરૂકી સાના. બા૦
 વેહુ વેરાગે ગુરૂ ગમ જાગે, સત ગુરૂ નામ નીસાના
 સાધુ જનકી સેવા ન કીની, કીસ વીધ હોય કદપાના. બા૦
 મેરી મેરી કર કર મુરખ, મિટો નહીં માન ગુમાના;
 કહેત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, કીસ બીધ હોય કદપાના. બા૦

ભજન ૯૧

સંતો જીવન મુક્ત હમાનાજી, ના કહું સંસાન! કહું ધોખા
 કર્મ ભર્મ તે ન્યારા

પાંચ તત્વ તો હમહીં ચીન્હા, હમહી ઠાઠી કાયા
 જલ થલમેં હયે મેરા પસારા, સળહે મેરી માયા. સંતો૦
 આમ સોં ધુન રણુકારા, સોહી સમરન કીના;
 ગુત પ્રગટ સખમેં રહેવે, સો ગતકો વીરહે ચીન્હા. સંતો૦
 રહેત પુરસકી ખબર ન પાવે,
 સાધુડાં ઘરો ઘર બોધ પ્રસારા;
 ન્યોતીસ્વરૂપી નીરંજન,

ભજન કર રહ્યા હમારા.

સંતો૦

ખુદ વાણીમાં કહી સમજાવું, સત્ય શબ્દ હમકી ભાખ્યા
 સાધુ હોય સો સમજી રહેવે, સોઈ હમારી સાખા. સંતો૦
 અખુજ લોક ખુજે નહીંને, ખુજે તે હયે સંતા;
 કહેત કબીર મેં કહેતી,
 ભાખ્યું અગમ પાર અનંતા.

સંતો૦

ભજન હર

સંતો ભાઈરે ઉન ઘરકી મોસે સત સમજાયો;
 જ્યાં ઘરસેં બ્રહ્મા આયાળુ (ટેક)
 સંતો ભાઈરે કાયા છોડ ચલે જળ હંસા,
 તળ છવડા કહા બાઈ સમાયાળુ. સંતો.
 સંતો ભાઈરે કોઈ પુને શીવ શક્તિકું,
 કોઈક પીર મનાવરેળુ;
 સંતો ભાઈરે અલખ પુરૂષકી આદ ન જાણે,
 ફોગટ ફેરા ખાવેળુ. સંતો.
 સંતો ભાઈરે બ્રહ્મા વિનુ મહાદેવ સ્વામી,
 પથરા નામ ધરાયાળુ;
 સંતો ભાઈરે ઉન પથરેકું કાલ ન વ્યાપે,
 સુના મર મર જાવેળુ, સંતો.
 સંતો ભાઈરે ઘડી આ દેવલકું સખ કોઈ માને,
 અણુઘડ માને ન કોઈળુ;
 સંતો ભાઈરે નુરત સુરતસેં જો કોઈ માને,
 નિરલેકા ક્ષણ સોયેળુ. સંતો.
 સંતો ભાઈરે ઘાટ વધરાટ કહું ખીન હોતા,
 પુરણ હુતી માયાળુ;
 સંતો ભાઈરે અજળ રજળ દોઈ નેના ખીન હોતાં,
 તળ છવડા કહાસે આયાળુ; સંતો.
 સંતો ભાઈરે મેં મેરી મમતાકું માર હટાયા,
 તળ બાઈ સુક્ષમ પાયાળુ;

(૧૦૫)

સંતો ભાઈરે સુરેતા સોહાગણ ચરણ જોઈ લોટી,
તબ જય પ્રીતમ પાયાણ. સંતો૦

સંતો ભાઈરે સાધન સમજ મન મેરા,
ગુરુ ગમસે લેહ પાયાણ;
સંતો ભાઈરે કહેત કબીર અલખ અવીનાશી;
ચમકે સંકટસે છોડાયાણ. સંતો૦

(ભજન ૯૩)

રામ ભકિત તેં કયુ તહીં સાધી,
તેં કેમ ન મુવ! જીવ અપરાધી. (ટેક)

ધરી મનખા દેહ જગમેં વીગોઈ,
પુત્ર પેહેલે વાપ્રી મા તન મુઈ, રામ૦

ગર્ભ ભજન કયું ન હોઈ તેરી માઈ,
જેણે ન સેવ્યા હોયે રઘુરાયે. રામ૦

ગુનકાકો બેટો બાપ કીનહીંકું કહેવે,
ગુરુ વિના જ્ઞાન ચેલા કીનહીંસે લેવે. રામ૦

કહેત કબીર સુનો સુંદર રૂપા,
રામ ભજન બીન પડો જળ કુપા. રામ૦

(ભજન ૯૪)

બંગલા ખુબ બન્યા મહારાજ, જ્યાંમેં નારાયણ બોલે ટેક
ઈસ બંગલે મેં દશ દરવાજા, બીચ પવનકા થંભા;

આવત બાવત કોઈ નવ દેખે, એહી બડા અચંબા. બંગલા૦
ઈસ બંગલે મેં બાનાં બાને, બાજે સાંજ સવેરી;

તાલ પખાજ એર મરદંગ બાજે, રાગ છત્રીસેં ગાવે બંગલા૦

હાડ ચામકી દેહ બનાઈ, તામે નાડીકા કોટ;
 બાજીગરને ખેલ મચાયા, રંગ ખુબ ચડાયા. બંગલા
 પાંચ પચીસેક પાતર નાચે, મનુષાં તાલ સખવે;
 સુરતકી નુરતકી મરદંગ બાજે, રાગ છત્રીસેં ગાવે. બંગલા
 રોમ રોમથી છોય બસાઈ, ત્રણ ગુણકા ગાલા;
 કહેત કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, ચેતન સુનવાવાલા બંગલા

ભજન ૬૫

રામ ભજનસે લાગરે વીરા કબીરા,
 કબકા લયા વેરાગી જ હો હો હોજી—દોહ
 ચંદાબી નહોતાને સુરજબી નહોતા રે હો હો હોજી
 નોતા નવ લખ તારારે. વીરા
 મહાદેવજીકા જનમ બી નહોતા રે હો હો જી,
 તે દનકા લેખ હમારારે. વીરા
 ખંણી નોતી કયાં જનમ ધરેં ગોરેજી,
 નીર નહોતાં કયાં નાવુરે. વીરા
 પૃથ્વી નહોતી ત્યાં પાવ ધરેં ગોરેજી,
 અખંડ હોય ત્યાં જાવુરે. વીરા
 અધાર અંધકારમાં કાંઈ નવ સુઝેરેજી,
 નોતા શુર નોતા ચેલારે. વીરા
 તે દીનકી મુંડ મુંડાવી રે હો જી,
 તે દીના ફરેં એકીલા રે. વીરા
 પેલા જુગમાં પતર પાવડી લીધારે હો જી,
 હજી જુગમાં ઝોળી જંડારે. વીરા

ત્રેતાબુગમાં હાડબંધ બાંધ્યારે હે જી,

કળબુગમાં ઝોળી ઝંડા રે.

વીરાજી

સહેજ સહેજે ગુરૂ ચેલા મંળીઆ રે હે જી,

ગુરૂ મળ્યા રામાનંદારે.

વીરાજી

કહેત કબીરા સુણો સાધુ રે હે જી,

આજ લયા આનંદારે.

હીરાજી

ભજન ૯૬

રામ સમર રામ સમર, રામ સમર બાઈ;

રામ નામ સુમર બીન, જુડત ભવ માંહી.

ટેકજી

બનિતા સુત દેહ ગેહ, સંપતિ સુખદાર્થ;

ઈનમેં કછું નાહીં તેરા કાળ જત ખાઈ.

રામજી

અબમેલ ગજ ગણિદા, પતિત કર્મ કીને;

સોળી ઉતર પાર પડે, રામ નામ લીને.

રામજી

સકર ફકર રોની બ્રમત અળ કચું લાજ ન આઈ;

રામ નામ છાંડ અમૃત, કાહેકું વિખ ખાઈ.

રામજી

ધર્મ કર્મ તજી કુકર્મ, રામ નામ લેહી;

ગુરૂ પ્રસાદ સુન કબીર, રામ કર સનેહી.

રામજી

ભજન ૯૭

અળ તુમ કળ સમરોગે રામ

ગર્ભ કુલીમે જપ તપ કીને

નીકલ હુવા બેઇમાન

અળજી

બાલપનો હંસ ખેલ ગુમાયો,

તરૂન પનમેં કામ.

અળજી

(૧૦૮)

હાથ પાંવ જળ કાંપન લાગે,	
નિકલ ગયો અવસાન.	અખ૦
જુઠી કાયા જુઠી માયા,	
આખર મોત નિદાન.	અખ૦
કહેત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ,	
જીવડા દો દીનકા મીજમાન.	અખ૦

ભજન ૯૮

ખલક સખ રેંનકા સપના	
સમજ મન કો નહીં અપના.	ટેક૦
કઠણ હે લાલકી ધારા,	
ખડે સખ જાત સંસારા.	ખલક૦
ઘડા જ્યું નીરકા કુટયા,	
પતા જ્યું ડારસું તુટા.	ખલક૦
એમી નર જાન જાંદગાની,	
સમજ મન ચેત અલીમાની.	ખલક૦
ભુલ્યો મત દેખ તન ગોરા,	
જગતમેં જીવના થોરા.	ખલક૦
તજો મદ લોભ ચતુરાઈ,	
રહો નીસંક જગ માંઈ.	ખલક૦
કુટુંબ પરીવાર સુત દારા,	
ઉસી દીન હોયગા ન્યારા.	
નિશક જળ પ્રાન બાવેગા,	

કોઈ નહીં કામ આવેગા.

ખલક૦

સદા મત જાનો એ દેહા,

લગાવો રામસે નેહા.

ખલક૦

કાટેગી જન્મકી ફાંસી,

કહે કબીર અવીનાશી.

ખલક૦

ખાપુના ભજન ૯૯

પાણીનો ખેલ બનાવ્યોરે,

એની તો કહીએ અઢલ ઘણી,

સહુથી રમનારો રે;

શોભા તો એના નામ તણી.

ટક૦

ખરું એ પાણીને ખોટું એ પાણીને,

પાણી અપ્રીણને ખાંડ;

એ પાણીથી થયાં નર નારી;

એ પાણીથી બ્રહ્માંડ.

પાણી૦

પાણીનું બન્યું મોતીરે,

પાણીની બની હીરાકણી.

પાણીની અમુલ્ય કાયા બનાવી,

હાટ ચામ લોહી માંસ;

પાણીનાંરે પશુ પંખી બનાવ્યાં

પહાડ પથરને ચાસ;

પાણીના હાથી ઘોડારે,

પાણીની સાલ પામરી બની

પાણી૦

પાણીના રે પચરંગ બનાવ્યા,

(૧૧૦)

અઢાર ભાતનાં રે અત્ર;
હુથી ન્યારો મારો સાંઈ ખીરાબે,
તેને દેખીને થયો છું દંગ;
સંગ કીધો તેનોરે,
સતા તો આત્માની ઘણી.

પાણી૦

અક્ષરાતિ અક્ષર બ્રહ્મ નિપાવ્યા,
તે અક્ષરથી નરને નાર,
ઓંકારથી ત્રણ ગુણ નીપાવ્યા
એ અઠાવીસ નીરધાર;
ઓગણત્રીસમા મહાવિસ્તુ રે;
ત્રીસમા બાપુ ગાય લાણી.

પાણી૦

ભજન ૧૦૦

જામ જેણે જાણ્યું રે તે તો વેદ ચારે લણ્યો;
એક જેણે જાણ્યોરે, તે તો ખરો તરત બન્યો-ટેક૦
અત્રીશ આશુ અંગે ધરી નારી, નાક વિના સો શણગાર;
કવીએ જો આપનું આપ ન જાણ્યું તે કેમ કરી ઉતરે પાર,
સાર ક્યાંથી મળશે રે, લણ્યો ખરો પણ ન ગણ્યો. નામ૦ ૧
વાંઝણી નારીને સ્વપ્નું આળ્યું છે, પુત્ર નથીરે એની પાસ;
એમ ભજન દેખા દેખી કરે છે, તેની કેમ પુરી થાશે આશ.
કેને બાપ કહેશે રે, વેશ્યાએ જે પુત્ર જણ્યો. નામ૦ ૨
નામ ગુણને રૂપને નાશ, વળી ચોથું પદ અત્રીનાશ;
એ ચોથા પદનો ભેદ જાણે, તેને કહીએ હરી તણે દાસ,

નાકરી કર્મનો રે શંસે એક પળમાં હુણ્યો. નામ૦ ૩
 ગરીબી રાખી તમે ગુરને ચાહો. કરો શબ્દનો તોલ;
 આપણ થકી જો અહકો મળે તો, તેનો ધારણ કરજો બોલ;
 ગુરને સંગ બાપુરે, અનામી નામ પોતાનો બન્યો. નામ૦ ૪

ભજન ૧૦૧

કામ ક્રોધ ઓર લાભ મોહકો, ભજન દુર લગાવે;
 ઇસમે કુચ્છ સંદેહ નહી હે, મોક્ષકી પદવી પાવે. કામ૦
 ભવસાગર કાં કઠીન હે તરનાં હરકોઈ ગોથે જાવે,
 જ્ઞાનકી બેઠી સતકી બલા, નિશ્ચય પાર લગાવે. કામ૦
 જળ ઇશ્વર કૃપા હોવે જ્ઞાન નેત્ર ખુલ જાય,
 કપટ દંભકા ધુલે મૈત્ર સખ, શુદ્ધિ મનમેં આવે. કામ૦
 રાત અંધારી આધી ચલતી, ડગર હાથ નહીં આવે;
 અગવા અપના કરો જ્ઞાનકા, છતેમેં રાહ બતાવે. કામ૦
 ઇશ્વર ઉશ્વર કયોં પ્રીરે ભટકતા, કયોં મનકો ભટકાવે;
 જગત પીતા પર નિશ્ચે હો તું, મન સ્થીર હો જાવે. કામ૦
 ઇશ્વર ભક્તિ કર રાત દિન, ઉસીમેં ધ્યાન લગાવે;
 ઉસીસે નિશ્ચિન કરે યાચના, મન મંગા કૃપા પાવે. કામ૦
 વૈદક ધર્મ ગૃહન કરે ઓર વૈદક ચલન બનાવે;
 એક ઇશ્વરકી રહે ઉપાસક, તખ પર મુક્તિ પાવે. કામ૦
 સત્યકા સેવન જે કોઈ રખે, શુદ્ધ ચિત હો જાવે;

(૧૧૨)

ઈસ કે બીજના નહિ ચિત શુદ્ધ હો

કીત નારી ગંગા નાહાવે.

કામ૦

અબ્બ અમર જો અવીનાશી હે, ઉસીશે પ્રીત લગાવે,

ઉસીકા કેવળ રહે ઉપાસક, અક્ષય સુખકો પાવે.

કામ૦

ભન ૪૧૦૨

વાણી વાણીરે મારા સતગુરની વાણી,

છતવા પરણાવી બાપે મુઆ ઘેર આણી-ટેક૦

ખીલો દુજે મારે લેંસ વલોણે

સસરો પારણીએ ને વહુજ હીચોળે

જેતર પાકયું રે રખવાળાને બાધે

ઉલટો મરગલે પારાધીને બાંધ્યો.

વા૦

રહે હાંડી ઉપર ચુલો ચડીઓ

જળ કેરી માછલીએ બગવાને ગળીઓ

વા૦

આલ વવરસેરે જમીન પરમે

નેવાંના નીર તે મોલેજ ચડશે,

વા૦

બાવો બોદ્યારે મછંદરકો પુત

ચેલી મમતાને ભયો અબધુત.

વા૦

(૧૧૩)

ભજન ૧૦૩

રાગ કશ્મી.

ટીકાટી કહેતીજ એરે, .

ભુમી ઉપર ભારજ થશે;

અઢાર ફોણી દળ અટવાઇ જશે.

ટેક

ભોમી તજ જઈ બ્યોમી વસીએ,

પણ ભવિચ્છતી ન ભુલે.

કૃષ્ણે કર્યું તે કોઇથી ન મટે,

શું ડહાપણમાં ડુલે હનુર હુકમથીરે,

હોનારું તે સહેજે હશે,

ટીકાટી

રામ પ્રગટી ન રાવણ રોળ્યો,

જળમાં ખાંધી પાળ;

સોનાની લંકા ક્ષણમાં છુટાવી,

વીલીક્ષણ કર્યો ભુપાળ,

વિશે ભુજ વીઢ્યારે,

છેલ્યાં મસ્તક દશે.

ટીકાટી

પ્રહ્લાદજીની પ્રતિજ્ઞા પાળી,

ને હરણાકશ્યકું હણ્યો.

નરસીંહ રૂપ ધર્યું મારે નાથે,

બ્રહ્માના વરને ન ગણ્યો,

હાપેક્ષ સર્વે હેઠુરે.

ઉગરે નહીં ઉપાય કરશે.

ટીકાટી

ગજ ઘાંટ નાંખીને ઇંડાં ઉગાર્યા,

પક્ષીની કરી પ્રતીપાળ.
 નરસીંહ નર સર્વથી સમર્થ,
 રીજે કીજે રખવાળ;
 ભાળ મને લાધીરે,
 હરી જનમાં વસે.

શ્રીગીતા

ભજન ૧૦૪

કર મન ભજનનો વેપાર,
 ભજનનો વેપાર.
 ધણી તારા નામનો આધાર.
 પ્રથમ સમરૂં સારદા,
 અણુપત લાગું પાય.
 દેવના ગુરૂ દેવ સમરૂં.
 મને જ્ઞાન જ્ઞાન બતાવ.
 જેની દીશાએ મારો જીવ નહીં,
 માન મટતું બાય.
 અમૃત પ્યાલા સભર ભરીયા,
 દેખતાં વીખ બાય.
 કાગ વાણી છોડ માયલા,
 હુંસની ચાલે ચાલ.
 પાંજરામાં પંખી બોલે,
 તેમ રામશું લે લાવ.
 માયલામાં ભાવ રાખો,

કર૦

કર૦

કર૦

રામ૦

(૧૧૫)

હેત રાખો ધાર.

નુગરા નર શું દુર રહેતાં,

જોઈ એનો તાર. .

કર૦

પાંચ સાત નવ બાર કરોડ,

તેત્રીશ તું અવતાર.

રાવત રણુશી બોલીઆ,

મારા શુર બેડલો તાર.

કર૦

આરતી પ્રસાદીની.

શુરુ મારા પુરણામાં પ્રસાદી,

એવા અજન અવીનાશીરે સંત પધારીયા,

તમપર વારીરે અલક પધારીયા

શુરુ મારા પ્રેમના પાટ ઢળાવું

રૂઠે નવલખીએ નવરાવુંરે.

સંત૦

શુરુ મારા ધુપ ધ્યાન આરતી ઉતાડ,

રૂઠે મોતીડે વધાવુંરે,

સંત૦

શુરુ મારા જે ઘેર સંતજ બોલે,

તે તો અમરાપરને તોલેરે.

સંત૦

શુરુ મારા કરજોડી રહીએ સામા,

હરી ચરણે ગંગારામારે.

સંત૦

સમાપ્ત.

દશ અવતારની આરતી.

પદ ૧.

જેણે નારાયણ નામ ના જાણું,
 તેણે જનુનીનું દુધ લગાવ્યું.
 લક્ષ ચોરાસીના ફેરા ફરી આવ્યો
 માડ દરી મનુષ્યાદેહ પાગ્યો. જેણે.
 આઠે પોહાર નીદ્રામાં ઘેરાણો,
 હરી રસ હીરલો હાથે ગુમાવ્યો. જેણે.
 મીથ્યારે સુખમાં મુરખ શું વળગ્યો.
 રામ ભજન સગ દીન ખોગ્યો. જેણે.
 ધન ને પુત્ર તે વાદળ કેરી છાયા,
 ઉડી જશે હંસલો ને પડી રહેશે કાયા. જેણે.
 સાતે સમુદ્ર ફરી ફરી આવ્યો.
 આરે આવીને નાવ ડુબાવ્યું. જેણે.
 રામચંદ્ર અજોધાના સિંધુ.
 તુલસીદાસકો ત્રાસ મીટાયો. જેણે.

પદ ૨.

જોને વીચારી જીવ હૃદયમાં,
 મરવું તે તો સહી;
 કાળ અપાટો કારમો આવશે,
 પુઠા બાળક જશે વહી. જોને૦

(૧૧૭)

જાયા તે તો જાવાને કાજે,
 ઠાલી સોચના શી થઈ;
 મોટા મોટા રાજા વહી ગયા,
 તેની ખખર આવી નહી,
 ઉંચી મેડી ને હાટ હવેલી,
 એવી બાબત પડી રહી;
 પુન્યને અર્થે પાઈ ન વાવરી,
 એની ઠાઠડી ઠાલી ગઈ.
 કંચન જેવી કાયા તારી,
 રજ અડવા દેતો નહીં;
 શહેર છોડી સમશાને સુતો,
 તારી ગોંઠરે ભસ્મ થઈ.
 હરી ભજે તમે હુકેથી ચાલો,
 એવી વેદમાં વાણી થઈ;
 સુરશ્યામ કહે જેણે હરી ભજ્યા,
 તેની જગતમાં જીતો થઈ.

જોને૦

જોને૦

જોને૦

જોને૦

પદ ૩.

રામબાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે,
 હરીના બાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે.
 દુવને લાગ્યાં પ્રેલાદને લાગ્યાં,
 તો કરીને બેઠા ઠેકાણે;
 ગર્ભવાસમાં શુકદેવજીને વાગ્યાં,

તો વંચાયા વેદ પુરાણે	રામજી
મોરધ્વજને હરી મળવાને આવ્યા,	
તો હરજી આવ્યા ઠેકાણે;	
મુસ્તક ઉપર કરવત મેલ્યાં,	
તો સ્ત્રીને પૂત્ર બે તાણે.	રામજી
મીરાંબાઈ ઉપર કોપ કરીને,	
રાણેજી શકગજ તાણે;	
ઝેરના ખ્યાલો ગીરધરજીએ આરોગ્યા,	
તો અમૃત ક્યારે ઠેકાણે.	રામજી
નરસીમેતાની હુંડી સ્વીકારી,	
ખેપ ભરી શરે નાણે;	
અનેક ભક્ત ને એણીપેરે ઉગાર્યા,	
તો ધનો ધીરજ આવે.	રામજી

પદ ૪.

આજ ગયાતાં અમે રામ ભુવનમાં,	
પરાલીએરે રસ પાચો, હરી રસ પુરણ	પાચો.
પહેલો ખ્યાલો મારા ગુરુજીએ પાચો,	
બીજો ખ્યાલો થઈ હું થેલી;	
ત્રીજો ખ્યાલો મારે રામ રામ વ્યાપો,	
ચોથો ખ્યાલો ચક્રમાં ચુરરે.	હરીરજી
મોટા જોગેશ્વર એનો મર્મ ન બાણે,	
તે મારા મંદીરીયામાં માલે.	હરીરજી

(૧૧૯)

સુવા સુવાસણુ મારા પ્રભુજીની પાસે,
અખંડ એવાતણુ હરીએ આપ્યો.

હરીરસ.

રસીયા સંગાતે અમે રંગમર રમતા,
હેહુનાં દુખડાં સરવે સહતાં.

હરીરસ.

વલ્લભના સ્વામી અમને શરણે લેજો,
મજના સુખડાં અમને રસ દેજો.

હરીરસ.

પદ ૫

સુખ કદ્યાં ન બાય સતસંગનાંરે,
અંગ ઓઠે શીતળ થાય.

સુખ०

સુખ બ્રહ્મલોકથી બારે ઘણાંરે,
વૈકુંઠથી વધતો બાય.

સુખ०

સુખ ઇંદ્રપુરીશી અધિકછેરે,
એનાં વેદ કરેછે વખાણુ.

સુખ०

જેને અડસઠ તીરથ ઘર આંગણેરે,
ત્યાં હરીજન હરીરસ ગાય.

સુખ०

જેને આશા તૃષ્ણા ઘણી ધરપારે,
સતસંગથી અળગાં થાય.

સુખ०

દાસ રતનો કહેછે સતસંગનેરે,
બાય લક્ષ ચોરાસીનો બાય.

સુખ०

પદ ૬

સીતા રામ સમર ઘડી ઘડી,
કાયા કાલ બશે પડી.

રાત દીવસ તળતો ને અપતો,

ધંધો કરતો ઘડી;

બાળપણમાં સમજ્યો નહી,

તારી મેહેનત માથે પડી.

સીતારામ૦

પોઢતો પલંગે ને ઓઢતો પામરી,

અદ્યસુખમાં સુઈ રહ્યો

તારી જમે જાય છે ચડી

સીતારામ૦

સોનાની આપડીએ ચડતોને,

હીરલા રત્ન જડેલ;

એવા કલંકી ફાળુવાળા,

જમડા જશે જડી.

સીતારામ૦

જલા જલાસે નાડુ છુટાસે,

નાડીએ નીર નહી ઉતરે નહી;

હજાર વીંછીની વેદના થાશે,

ચોઈ દશે આવશે ચડી.

સીતારામ૦

ખુટલ ધન તેં ખચ્યું નહી ને,

દારયું રહેશે ઘડી,

દાસ વીરો કહે સોય દડ દીઠા,

કોઈ બાંધી ગયું નહી ગાંઠડી.

સીતારામ૦

પદ ૭

લેતાં લેતાં નારાયણનું નામ, દુનિયા લાજેછે.

હરીમંદીર ભતાં પાવત્રીયા દુખે,

ફરી વળેછે આખું ગામ.

દુનીયા૦

જગડો થાય ત્યાં દોડી દોડી જાય,

ભુલી ગઈ ધરડાનાં કામ.

દુનીયાં

સતસંગ કરતાં લાંછન લાગે,

ચરચા કરેછે બધું ગામ.

દુનીયાં

બાઈ મીરાં કહેછે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

તમને ભજીને થઈ છું ન્યાલ.

પદ ૮

હરી ભજનથી ચરચા થાય, તેા સુખેથી;

મારા ઘટમાં છે ધનશ્યામ, દુનીયાંથી નવ ડરવું.

મારા દલડામાં દીનદયાળ, દુનીયાંથી નવ ડરવું;

હરી મારે રૂઢીયેરે વસીયા,

રોમે રોમે રમે રામ.

દુનીયાંથી

નરહરી નારાયણ નયણે નીરખું,

નીરખું નીરંજન નીરાકાર.

દુનીયાંથી

કાચીરે દાયા બંધન માયા,

ઘડી પલમાં પ્યારી હુઈ જાય,

દુનીયાંથી

ગુરૂ પ્રતાપે અબજારે બોલ્યાં,

હરી ભજનથી ચોરાશી છુટાય.

દુનીયાંથી

પદ ૯

તમે ભજન ભુલો માં ભાઈ, આવ્યો વાયદો અડે કડે;

ધર્મ ગયું ધરણીમાં ધસી, ગુરૂ પુન્ય ગયું પાતાળ.

ગુરૂ ભારા પુન્ય ગયું,

પાપ રહ્યું સઘળે વસીને,

કઠણ આવ્યો કળીકાળ.

આવ્યો૦

સત રહું સંતાઈને, ગુરુ ધ્યાન રહું કોઈ દ્વાર;

ગુરુ ભારા ધ્યાન

સીલ સંતોષને મેલ્યાં ધકેલી,

હુનીયાં થઈ છે જ્વાર.

આવ્યો૦

પાખંડી નર ફરે ઘેર ઘેર,

સામ રહું કોઈ ઠાર, ગુરુ ભારા સામ રહું.

સામા હવે તેને પ્રીછે નહીં,

તે ખાશે જમના માર.

આવ્યો૦

પુત્ર પીતા પ્રીછે નહીં, ત્રીયા દે નહિ માર;

ગુરુ મારે ત્રીસ.

માત ભગનીનું સગપણ ખોટું,

સાળાને સનમાન.

આવ્યો૦

હુનીયાનો કાંઈ દોશ નથી, કળીબુગ બુઠો જમાન;

ગુરુ ભારા કળીબુગ.

કરણી તેવી પાર ઉતરણી,

મુકો માન ગુમાન.

આવ્યો૦

એવું બાણીને કહે પોકારી, બણ લ્યો હરી નરનાર;

ગર પ્રતાપે બણે કસ્તુર,

સત ગર ઉતારે પાર.

આવ્યો૦

પદ ૧૦

ગોકુળ મારે પધાર્યા ગોવિંદ, કે નંદજીને ઘેર વધામણાં;

નંદશ્યએ કંથન પાટ ઢળાવીઆ,	
મોતીનારે પુરાવ્યા ચોક.	કે નંદશ્ય૦
નંદશ્યએ વેગે વીખને તેડાવીઆ,	
ભેવરાવેરે જહુપતિનાં નામ.	કે નંદશ્ય૦
કહે છે કૃષ્ણ કોડીલો નામ પાડ્યો,	
એવે નામેરે મોઢ્યાં જસોદાના મન.	કે નંદશ્ય૦
નંદશ્યએ હેમનાં દાન અપાવીયાં,	
વસના વરસાવ્યા વરસાદ.	કે નંદશ્ય૦
નંદશ્યએ વેગે વીખને વીદાય કર્યા,	
જાણે આલ્યારે મોટા મુનીવર દેવ.	કે નંદશ્ય૦
ગોકુળમાં વાજાંત્ર વાગીયાં,	
મથુરામાંરે ગડગડીયાં નીશાન.	કે નંદશ્ય૦
હું તો જાઉંરે વલ્લભસુતને વારણે,	
ખલીહારીરે ગાય માધવદાસ.	કે નંદશ્ય૦

દશાવતારની આરતી.

ધાધને ધનવંતો વેગે કરી ચકવો લીધો,
 જળમાં નારી તોરીંગ પરણ્યા;
 જેજેકાર યોદાવ્યોરે,
 ઉતારો આરતી શ્રી કૃષ્ણ ઘેર આવ્યા,
 હરખને દુલામણે સામળીઓ ઘેર આવ્યા,
 ઝીણે ઝીણે ચાખલીએ ને, મોતીડે વધાવ્યારે;
 ઉતારો આરતી શ્રી કૃષ્ણ ઘેર આવ્યા.

કાલાને કોબરડા કીધા,
 વાદીના મનવંતા લીધા;
 વામનજીનું રૂપ ધરીને,
 બળીરાબા બોલાવ્યારે.
 નરસંગ રૂપે નોર વધાર્યા,
 આપે તો હરણાકશ્યપ માર્યા;
 પ્રહ્લાદ પોતાનો બાણી.
 દાદુરૂપે દૈત્ય સંહાર્યો,
 લક્ષ્મણનનો ફેરો ટાળ્યો;
 દુમન દાસી ચરણમાં રાખી,
 નામે વૈકુંઠ પામ્યારે.
 ફરસુરામે ફરસી કેરી,
 સહસ્રાર્જુન હાથે માર્યા;
 કામધેનની વહાર કીધી,
 જગદેવને ઉગાર્યા.
 કૌરવરૂપે કરણી કીધી,
 સઘળી પૃથ્વી જીતી લીધી;
 નાગ નેતરે મથન કરીને,
 ચૌદે રતન લાવ્યારે.
 સાતમે તો સાન કીધી,
 સમુદ્ર ઉપર પાજ બાંધી;
 ગઢ લંકાનો કોઠો કોર્યો,
 મહાદેવ હર દેવને વાર્યો;

ઉતારો ૨

ઉતારો ૩

ઉતારો ૪

ઉતારો ૫

ઉતારો ૬

સાવ સોનાની લાંકા બાળી,
 હસ માથાળો રાવણ માર્યો,
 વિભિક્ષણને રાજ સોંપ્યું,
 સીતા વાળી લાવ્યારે.

ઉતારો ૭

આઠમે તો આગળ કીધી,
 સોનાગેડી કાંધ લીધી;
 પાતાળ જઈને નાચ્યો,
 નાગણીઓને દરશન દીધાં;
 નાગને તો દમન કરીને,
 કમળ લારો લાવ્યારે.

ઉતારો ૮

નવમે તો બુદ્ધાધ્યાન ધરીને,
 અજંપાના જાપ જપીને;
 રણકારમાં રસીયા થઈને,
 સોય ભક્તને તાર્યારે.

ઉતારો ૯

દશમેતો દયા કીધ,
 નામ કલંકી રૂપ ધરીને;

ઉતારો ૧૦

જગત જીતી આવ્યારે,
 એમ નરસી મેહેતે ગાયારે;

ઉતારો આરતી શ્રી કૃષ્ણ ઘેર આવ્યા,

માતા જસોદા કુંવર કાન ઘેર આવ્યા. ઉતારો ૧૧

હરખને હુલામણે સામળીઓ ઘેર આવ્યા,
 બીણે બીણે ચોખલીએ ને મોતીડે વધાવ્યારે;

ઉતારો આરતી શ્રી કૃષ્ણ ઘેર આવ્યા.

૧૨

(૧૨૬)

શ્રી રાધા કંશના મહિના. તદન નવીન.

સમર માતા સરસ્વતી, અવીચળ વાણી આપ;
ગાઉ શુભ ગોવીંદના, ટાળે ભવોભવ તાપ.
કાન છોડી હમકું ગયા, સઘળો ગોપી સાથ;
પ્રભુ આય, દુવારાપુરી, રાજ કરે રઘુનાથ.
મેં રહું ગોકુળ ગામમાં, કાનડ નાચે કોઈ;
અળ જંખના એશી કરે, સામ સંદેશો સોઈ.
વિનના તમને વિનવે, નહી નેહા નહી નેટ;
એકવાર માધવ આવજો, જળ આયો માસ જેઠ. ટેક
જળ જેઠ આયો, લેહર લાયો. સંત સીયો સામની;
જાદવ જાયો નાથ ગાયો, કેંણ કાયો કામની.
મન વેણ વાતાં વંગ રાતાં, ગોપી ગીયાનાં જ્ઞાનને;
ભરપુર જોખન ભાઈ ભામન કહે રાધા કાનને. ભરપુર
દન ગણુંતા જેઠ ગયો, કાળી ઘટા ધન કાઢ;
એણીપર દાના આવજો, અળ આયો માસ અસાઢ.
અસાઢ આતાં, મેઘ માતાં, વાય વાતાં વાદળાં;
ધરનીર ધારા એમ મારા, સામી મોરા સામળા.
વાણંત વાજે ગીરી ગાજે, મેલી માલ માવની;
ભરપુર જોખન માય ભામન, કહે રાધા કાનને.
ત્રીજો ખેઠો તળ હીતકે, અણ પુરો મન આશ;
અળળા મેલી એકલી, ભણીએ શ્રાવણ માસ.
શ્રાવણ સારા જરે ઝરા, કેક તારા કામની;
પહેરે પટોળાં રંગ રસોળાં, ભમે ટોળાં ભામની.

શબ્દમાર સજી અંગ રૂપ રજી અંગ;

ભુલી તજી અંગ ભાનને.

ભરપુર.

નહી આવો તો મારા નાથજી, પાડીશ મારા પ્રાણ;

ગડેડી અમર ગાજીઓ, જોર ભાદરવો જાણ.

ભરમાંય ભાદર, દહે કોદ્રા દૈવ, અળ જાદવ આવતાં;

ગેહિકે ગોરાં, ચંદચકોરાં, બહુ મોરાં બોલતાં.

સંતવાન સાઈ મન માઈ ધરે તારા ધ્યાનને. ભરપુર.

સાંભળ મોરી સાહેલીયાં, રંગભીની ધ્રજરાજ;

અલબેલા આવજો અઠે, આયો આસો માસ.

આસો એમ, કરે કેમ, પ્રીત પ્રેમા માહીએ;

ઓ સંત આવે નીંદ નાવે, મન માવે મોહીએ.

ધરનીર ધારણ જેમ જેણે, સામવેણે સાનને. ભરપુર.

સરવે આસો ચાલીઓ, હોય મન અધિક હુલાસ;

રાધા કહે સુણ ગોપીકા, કહીએ કાર્તીક માસ.

કાર્તીક માસે આવ્યા આસે, મન સાથે માવજી;

જેવુ ફેર જોતી રહે રોતી, લાલ ગોતી લાવસી;

જુદિવંત બાઈએ સેણ સાથે, કહું કાંઈ કાનને. ભરપુર.

સંભારે દાડી શામને, થીર નહી મન થાય;

વૃજવાસી આવો પછી, માગશર મહીના માંય.

માગશર માધા મન બાંધા, જુવે રાધા જાળીએ;

ધર ગોપ ઘેલી બાગ બેલી, પ્રીત પેહલી ચાહીએ.

સોળસેં સાહેલી ખેલ ખેલી, અલબેલી આનને. ભરપુર.

ધીરજ રાખો માધવા, રૂંધાણિ મન રોશ;

દહાડા જાય છે દોયલા, પ્રભુ બેઠો પોસ;

પોસજ હેલા મન મેલા, અણુવેલા આવીએ.
 તલખત સંતર એમ અંતર, દેઈ થરથર દાખીએ;
 કાનડ કાળા સોગ સાળા, મરમ' માળા માનને. ભરપુર.
 શણુગાર પહેર્યા શોભતા, ગીત ઘરોઘર ગાય.
 તોરણ બાંધ્યાં અંધ તણાં, મોહકારી માય;
 તેહ મોહકારી જાય બારે, નીમધારી નેહથી.
 સેથો સભારી, વેણુ સારી વારી વારી મેહથી;
 મુજ છે માથણુ હાલ હાથણુ, સર્વ સાથણુ સાનને. ભરપુર.
 કપટી નાવ્યા કાનડ, ગીરધારી ગોકુળ;
 સાસ લાગ્યો સોહાગણુ, ફાગણુ ફેરા ફુલ;
 ફાગણુ ફરંગા સાંમ રંગા, અંગ રંગા આપીએ.
 મુળગી માયા નંદ જાયા, કંસ કાયા કાપીએ;
 જામન જોગી રહે હોળી, તેમ ટોળી તાનને. ભરપુર.
 અબળા અરજી આપીએ, ખુમ રાધા મન ખંત;
 તેણે ધારા નીરઝરે, ચૈતર લાગ્યો સંત;
 તે ચૈતર સામી ગરડગામી, અંતરજામી આવીએ;
 ગીરધર ધારણુ કંસ મારણુ ધેન ચારણુ ધારીએ
 બળબદ્ધ બાળા સોગ સાળા વાય કાળા વાનને. ભરપુર.
 અઢારે બાર એકઠાં, પ્રભુ અંબાવન;
 પાક કીલોલાં કોયલ કરે, સો ફળીઓ વૈશાક;
 તે વૈશાખ વળીઓ ફુલ ફળીઓ. એમ બળીઓ આવીઓ
 નીરખંત નીતંગ રાજરીતંગ, ગોપી ગીતંગ ગાવીઓ;
 મનમેં મધુરો પ્રેમ પુરો ગાય બુરો જ્ઞાનને. ભરપુર.

કબીર કાવ્ય.

આમાં મહાત્મા કબીરના દોહરા અને તેમાં રહે
શુદ્ધાર્થ ઘણીજ સહેલી ભાષામાં એવો વિસ્તારપુ
સમજાવ્યો છે કે વાંચવાથી સદૃષ્ટિ, ઇશ્વરી લીલા, મ
વિગેરે સંબંધીનો ઘણોજ ઉત્કૃષ્ટ ખ્યાલ આવે છે.
તેવા પાપાણુ હૃદયવાળા માણસને પણ આ પુસ્તક
જ્ઞાન આપી નૂતન જીંદગીમાં પ્રવેશ કરાવે છે. પુસ્તક
ફક્ત એકજવાર વાંચવાથીજ તે વારે વારે વાંચવાની પ્રે-
રણા કરે એવો એમાં અદ્ભુત રસ છે. આમાં કુલ ૨૦
અંગ છે અને તે એટલાં બધાં આકર્ષક છે કે તેના
વાંચવાથીજ સારો ખ્યાલ થશે, આમાં મહાત્મા ૧
ફોટો પણ અંદર દાખલ કરેલો છે. પુસ્તકનું કદ
ઇચ લાંબુ પહોળું, કાગળ ઝેજ ગિયા, પૃષ્ઠ સંજ
પાકું રૂપેરી વર્ણવાળું પુંડું છતાં કિંમત. ૨—
પોષ્ટેજ માફ.

મળવાનું ઠેકાણું:

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે બુકરે.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

